

istanbul

Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı

ISTANBUL TURKISH FOR FOREIGNERS COURSE BOOK

B1

***İSTANBUL* YABANCIALAR İÇİN TÜRKÇE ÇALIŞMA KİTABI B1**

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mehmet Yalçın YILMAZ

EDİTÖR

Yrd. Doç. Dr. Ferhat ASLAN

EDİTÖR YARDIMCISI

Funda KESKİN

HAZIRLAYANLAR

Enver GEDİK
Gökçen GÖÇEN
Gül GÖNÜLTAŞ
Funda KESKİN
Fazilet ÖZENÇ
Hande TOKGÖZ
Gizem ÜNSAL
Serra YAVUZ

REDAKSİYON – TASHİH

Hande TOKGÖZ

ÇEVİRİ

Dr. Oğuz CİNCİOĞLU

TASARIM

Şeref KOCAMAN

Baskı 2012

Kültür Sanat Basımevi
www.kulturbasim.com

© Bu kitabın bütün hakları KÜLTÜR SANAT BASIMEVİNE aittir.

ÖN SÖZ

Günümüzde hayatımızın her alanını bilimsel, teknolojik, kültürel ve sosyal gelişmeler yönlendirirken, bu gelişmeler yabancı dil bilmeyi de farklı ülkelerle bilimsel, siyasal ve ekonomik alanlarda görüş alışverişinde bulunmak, iş ve kültürel ilişkileri geliştirmek ve yabancı dilin konuşıldığı ortamlarda günlük iletişime katılabilmek için bir ihtiyaç haline getirmiştir.

Bu durum iletişim ortamlarını ve iletişimini işleyiş biçimlerini etkileyerek insanlar arasındaki iletişim temel aracı olan dilin öğretim sürecinin, günümüzün şartları ve ihtiyaçları doğrultusunda yeniden düzenlenmesini ve yabancı dil öğrenen bireyleri yeterli dilsel ve düşünSEL donanıma ullaştırmayı gerekli kılmıştır.

Bu doğrultuda temeli yüzyıllar öncesine dayanan ve dünyada en çok konuşulan diller arasında ilk sıralarda yer alan Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi daha fazla önem kazanmaya başlamıştır. Özellikle Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla Türk Cumhuriyetlerinin bağımsızlık kazanması ve bunun sonucunda da kendi dillerine yönelme eğilimleri; dünyadaki sosyal ve ekonomik gelişmelere paralel olarak Türkiye'nin derin tarihi ve kültürel köklerinden edindiği mirasla bir kat daha önem kazanması; Avrupa Birliği sürecinde Avrupa ülkeleri ve Türkiye arasındaki ikili ilişkilerin gelişmesi; Türkiye'nin uluslararası öğrenci değişim programlarına etkin olarak katılması ve Türkiye'deki eğitim olağanlarının iyi olması Türkçeye olan bu ilgiyi artırmıştır.

Çok dillilik ve çok kültürlülüğün giderek önem kazandığı 21. yüzyılda yabancı dil öğretimi artık sadece dil becerisinin kazandırılmasından çok o dilin içinde geliştiği kültürün de öğretilmesini amaçlamaktadır. Bu sebeple öğrenciye hedef dili kullananların sosyal, kültürel yapısını, değer yargılarını, dünya görüşünü belirli ölçülerde tanıyalımesine yardımcı olacak biçimde eğitim vermek gerekmektedir. Bu bağlamda "İstanbul Yabancılar İçin Türkçe" öğretim seti yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminin, doğu kültürüyle batı kültürü arasında köprü durumunda olan ülkemiz kültürünü, düşünce tarzını aktaracak, günümüz şartlarına uygun, en güncel dil yöntemleri ile hazırlanmış kapsamlı bir settir. Bu set, 1933 yılından beri yabancılara Türkçe eğitimi veren İstanbul Üniversitesi Dil Merkezinin deneyim ve birikimlerinden oluşmuştur.

"İstanbul Yabancılar İçin Türkçe" öğretim setinin değişmez ilkesi Türkiye'nin resmi dili olan İstanbul Türkçesini, Türkçe eğitim alan öğrencilerimize en çağdaş teknik, metot ve yaklaşımalarla öğrenme fırsatı sunmaktadır.

Yrd. Doç. Dr. Ferhat ASLAN

24.08.2012 / Beşiktaş

	ÜNİTE ADI	KONU	OKUMA
1. ÜNİTE sayfa 7-22	YENİ BİR HAYAT	A. Taşınma B. Hava bedava su bedava C. Yeni bir şehirde hayat	A. Nasıl bir ev arıyorsunuz? B. Nereye gideceğiz? C. İçimdeki Türkiyem
2. ÜNİTE sayfa 23-38	İŞ DÜNYASI	A. İş hayatı B. Başarı öyküleri C. Meslekler	A. İş hayatındaki roller B. Yoğurdun Steve Jobs'u C. Meslek seçimi
3. ÜNİTE sayfa 39-52	HER ŞEYİN BAŞI SAĞLIK	A. Can boğazdan gelir B. Uzun ve sağlıklı yaşı C. Alternatif sağlık	A. Sağlığın anahtarları B. Yüz yaşında hâlâ dinç C. Kristal tedavileri
4. ÜNİTE sayfa 53-66	EĞİTİM HAYATI	A. Öğrenme tarzları B. Eğitim haberleri C. Her yaşta eğitim	A. Herkes aynı şekilde mi öğrenir? B. Türkçe algılamada beyni zorluyor C. Vazgeçmek için çok erken
5. ÜNİTE sayfa 67-82	HAYALLERİMİZ	A. İnsan hayalleriyle yaşı B. Son pişmanlık fayda etmez C. Eğer	A. Mesela oynayalım mı? B. Pişmanlıklarınızdan kurtulun C. Murphy kanunları
6. ÜNİTE sayfa 83-99	İNSANLAR KONUŞA KONUŞA	A. Arkadaşlık B. Aile ilişkileri C. Komşuluk	A. Öğrenci evi B. Türk aile yapısı C. Komşuluk ölüyör

DEKİLER İÇİNDEKİLER İÇİNDEKİLER İÇİNDEKİLER

DİL BİLGİSİ	DİNLEME	YAZMA	KONUŞMA
<p>A. Zarf-fiiller (-(y)ArAk, -(y)A -(y)A)</p> <p>B. Şimdiki zamanın hikâyesi</p> <p>C. Zarf-fiiller (-(y)ken)</p>	<p>A. Taşınma telaşı</p> <p>B. Acil numaralar</p> <p>C. Türkler nasıl insanlar?</p>	<p>A. Hayâlimizdeki ev</p> <p>B. İş bölümü</p> <p>C. Geçmişimiz</p>	<p>A. Pazarlık yapma</p> <p>B. Ev problemleri</p> <p>C. İstanbul'daki ilk günümüz</p>
<p>A. İsim-fil ekleri (-mAK / -mA)</p> <p>B. İsim-fil ekleri (-(y)lş)</p> <p>C. Emir kipinde dolaylı anlatım</p>	<p>A. Çalışma koşulları</p> <p>B. Senden bir şey olmaz</p> <p>C. İşten çok sıkıldım</p>	<p>A. İş ilanı</p> <p>B. Başarılarımız</p> <p>C. Hayâlimizdeki meslek</p>	<p>A. Çalışma hayatımız</p> <p>B. Hayatımızdaki küçük başarılar</p> <p>C. Meslekler</p>
<p>A. Gereklilik kipi</p> <p>B. Gereklilik kullanımları (gerek / lazım / zorunda / mecbur)</p> <p>C. Gereklilik kipinin hikâyesi</p>	<p>A. Sağlık için egzersiz</p> <p>B. Dünyanın en yaşlı insanı</p> <p>C. Şifalı bitkiler</p>	<p>A. Diyetisyende</p> <p>B. Günlük tutma</p> <p>C. Üzüntülerimiz</p>	<p>A. Sporcu ile röportaj</p> <p>B. Dünyanın en yaşlı insanı ile röportaj</p> <p>C. Hastayım</p>
<p>A. Zarf-fiiller (-mAk için / -mAsl için / -mAk üzere)</p> <p>B. Zarf-fiiller (-mAktAnsA / -mAsInA rağmen)</p> <p>C. Zarf-fiiller (-A rağmen / -sA biley)</p>	<p>A. Fin eğitim sistemi</p> <p>B. Eğitim haberleri</p> <p>C. Okumanın yaşı yok</p>	<p>A. Zekâ alanlarımız</p> <p>B. Çocuk eğitimi</p> <p>C. Mektup yazma</p>	<p>A. Zekâ alanını bulma</p> <p>B. Yabancı dil eğitimi</p> <p>C. Üzüntülerimiz</p>
<p>A. Dilek-şart kipi</p> <p>B. Dilek kipinin hikâyesi</p> <p>C. Dilek-şart kipinin birleşik kullanımları</p>	<p>A. Keşke</p> <p>B. Şans mı? Şanssızlık mı?</p> <p>C. Batıl inançlar</p>	<p>A. Hayalleriniz</p> <p>B. Pişmanlıklarımız</p> <p>C. Seçim vaatleri</p>	<p>A. Varsayalım</p> <p>B. Hayatımızın dönüm noktaları</p> <p>C. Ne zaman yaparsınız?</p>
<p>A. İşteş çatılı fiiller</p> <p>B. Zarf-fiiller (-DıkçA / -DıgLndA / -Dıglı sürece)</p> <p>C. Zarf-filler (-DıgLndAn beri -(y)All, -DI -(y)All)</p>	<p>A. Türkiye'deki arkadaşlarım</p> <p>B. Aile yemeği</p> <p>C. Komşularımız</p>	<p>A. En yakın arkadaşımız</p> <p>B. Mektup</p> <p>C. Ülkeler arası komşuluk</p>	<p>A. Arkadaşlık yolları</p> <p>B. Aile ve akrabalık ilişkileri</p> <p>C. Komşuluk ilişkilerimiz</p>

BECERİLER

Deneyimleri anlatma
Günlük konuşmaları
takip etme

DİL BİLGİSİ

Zarf-fiiller (-y)Arak,
-(y)A -(y)A
Şimdiki zamanın
hikâyesi
Zarf-fiiller (-y)ken)

KELİMELER

Taşınma
Ev
Ulaşım
Faturalar

YENİ BİR HAYAT

yürüyerek, konuşa konuşa,
yapmaya yapmaya, çalışmayarak

-Buradan yürüyerek evine gidebilirsin.
-Arkadaşıyla yolda konuşa konuşa okula geldik.
-Spor yapmaya yapmaya kilo aldım.
-Dersine çalışmayarak sınavdan kötü not aldı.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Daha önce hiç taşındınız mı? Aşağıdaki nedenlerin taşınmak için bir etkisi oldu mu?

İş   Evlilik   Aile   Eğitim

2 Taşınırken ne tür problemler ile karşılaşabilirsiniz?

3 Aşağıdaki ilanlara bakalım. Hangi ev sizin için uygun? Konuşalım.

SAHİBİNDEN KİRALIK
Cihangir'de ulaşım
araçlarına 10 dakika.
Kira 2.000 TL.

KİRALIK DAİRE
Üsküdar'da sahibinden
1.000 TL. Pazarlık yok.

ACİL SATILIK
Kadıköy'de acil satılık,
sıfır daire. Fiyatı
görülebiliriz.

EMİNÖNÜ'NE YAKIN
3 oda 1 salon deniz
manzaralı ev.
Öğrenciye, bekâra
verilir. Kira 1250 TL.

İKİ AY PEŞİN ÖDEMELİ
Beylikdüzü'nde 2500
TL kira ile masrafsız
lüks daireler.

ÜNİVERSİTEYE YAKIN
Öğrenciye elektrik, su,
doğalgaz dâhil eşyalı
kiralık odalar.
Fiyat 500 TL.

2+1 KİRALIK
Taksim'de aileye
kiralık, temiz
daire. Kira 750 TL.

EV ARKADAŞI
2+1 eşyalı eve, düzenli
bir ev arkadaşı
arıyorum. Kira 900 TL.

4 Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını öğrenelim ve kelimeleri cümlelerdeki boşluklara yerlestirelim.

kira	taşınmak	nezih	merkezi sistem	kira sözleşmesi
depozito	metrekare		muhit	manzara

1. Maaşımın çoğunu her ay ..... için ayıriyorum.
2. Ailem çok ..... bir semtte oturuyor.
3. Ev sahibi fazla ..... istiyor.
4. Sence ısimnak için ..... mi yoksa ..... mi
kullanmalıyım?
5. Taşınmak için güzel bir ..... arıyorum.
6. Kaç ..... bir ev istiyorsun?
7. İş yerimden güzel bir ..... görünüyor.
8. Yarın ..... için emlakçı ile buluşacağız.
9. Bir an önce ..... için acele ediyoruz.

OKUMA

NASIL BİR EV ARIYORSUNUZ?

Gamze: Merhaba, ben Gamze. Dükkanınızın camındaki ev ilanlarını görüp geldim.

Mehmet Ali: Merhaba Gamze Hanım, "Yeni Bir Hayat" emlak ofisine hoş geldiniz.

Ben Mehmet Ali, size nasıl yardımcı olabilirim?

Gamze: İstanbul'da çalışmaya başladım ve acil olarak iş yerime yakın bir ev arıyorum.

Günlerdir yeni bir ev araya araya yoruldum.

Mehmet Ali: Nasıl bir ev ariyorsunuz, kiralık mı satılık mı?

Gamze: Kiralık.

Mehmet Ali: Özel bir mevki düşünüyor musunuz, hangi semtlerde ev ariyorsunuz?

Gamze: Levent'te çalışıyorum. Bu nedenle bu çevrede oturmak istiyorum.

Mehmet Ali: Peki, kaç odalı bir ev düşünüyorsunuz?

Gamze: Bir oda bir salon ya da iki oda bir salon benim için uygun olabilir.

Mehmet Ali: Gamze Hanım, yalnız mı yoksa ailenizle ya da bir arkadaşınızla mı yaşayacaksınız? Bu soruyu soruyorum çünkü biliyorsunuz ki bazı ev sahipleri bekâra ev vermeme tercih ediyorlar.

Gamze: Evet, biliyorum ama ben evli değilim ve henüz İstanbul'da kimseyi tanımiyorum bu yüzden ilk zamanlar yalnız yaşayacağım. Buna uygun evlere bakabiliriz.

Mehmet Ali: Öyleyse sizin için Levent ve çevresinde, yalnız yaşamaya uygun, güvenlikli, 1+1 ya da 2+1, doğalgazlı evlere bakabiliriz. Peki, ev için ne kadar kira düşünüyorsunuz?

Gamze: Hmmm, iş yerime ve şehir merkezine yakın bir ev için 1000-1500 TL civarında bir kira ödeyebilirim.

Mehmet Ali: Evet. Şu anda size uygun olarak elimde iki ev var. Önce bilgisayardan bunları size göstereyim. Sonra evlere bakarız. Bu evlerden birinin kirası 1000 lira, diğerinin kirası 1250 lira. 1000 liralık evin metrekaresi daha büyük. 1250 liralık ev ise deniz manzaralıdır ve metro, tramvay, otobüs gibi ulaşım araçlarına daha yakındır. Bu evden yürüyerek ulaşım araçlarına gidebilirsiniz.

Gamze: Evin ulaşım araçlarına yakınlığı benim için çok önemli. Bu yüzden bu evle ilgili konuşalım.

Mehmet Ali: İsterseniz ben size daireyi gezdireyim böylece daha kolay karar verebilirsiniz.

Gamze: Peki, hemen gidelim.

5 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Gamze Hanım nasıl bir ev arıyor?

2. Emlakçı hangi evleri öneriyor? Evler arasındaki farklar neler?

3. Gamze Hanım hangi evi görmek istiyor? Neden?

4. Sizce Gamze Hanım evi beğeneyecek mi?

YA SİZ?

1. Nasıl bir evde oturuyorsunuz?

2. Yeni bir eve taşınırken nelere dikkat ediyorsunuz?

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

fiil + (y)ArAk

Bu zarf-fiil, durum zarf fiilidir ve fiilin nasıl yapıldığını anlatır.

This gerund is a situation gerund and tells how the action is done.

NOT: Olmak ve gitmek sözcüklerinden sonra "(y)ArAk" zarf-fili geldiğinde, bu kelimeler başka bir anlam ifade eder. When "ArAk" (equivalence for gerund/infinitive mode) follows the verbs to be and to go, these words have other meaning.

Örnek:

Babam mühendis olarak çalışıyor.
Hasta giderek iyileşiyor.

Örnek:

Annesinin yanına koşarak gitti.
Her sabah okula yürüyerek gidiyorum.
Müzik dinleyerek ders çalışıyorum.
Türkçeyi, Türk filmlerini seyrederek öğrendim.
Benimle konuşmayarak kalbimi kırıyorsun.

6 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Annem, yemeği ve temizliği şarki söyle.....
yapıyor.
2. Doğum günüme gel..... beni çok üzgün.
3. Beni bu şirkete müdür ol..... gönderdiler.
4. Boş zamanlarımı kitabı oku.....
değerlendiriyorum.
5. Ülkemiz git..... zenginleşiyor.

fiil + (y)A fiil + (y)A

Bu zarf-fiil, fiilin nasıl yapıldığını anlatır. Bu zarf filde yapılan işin tekrarı söz konusudur. Kimi zamanlarda bu iki zarf-fiilin

cümleye kattığı anlam, birbirine çok yakındır. Bu nedenle çoğu zaman birbirlerinin yerine kullanılabilirler.
It describes how an act is performed. There is a repetition of the act to be done. Sometimes the meaning that these add to the sentence is very close to each other. For that reason, they can be used interchangeably.

Örnek:

Bilgisayarın karşısında çalışma çalışma gözlerim ağrıldı.
Konuşa konşa Türkçemi ilerlettim.

Birbirimizi görmeye görmeye unuttuk.
Piknikte güle oynaya eğlendik.

7 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Spor yap..... yap..... sağlıklı bir insan oldum.
2. Taksim'e git..... git..... yollarını unuttum.
3. Adem utan..... sıkil..... patronundan zam istedi.
4. Ayşe doğum gününü anlat..... anlat..... bitiremedi.
5. O adam her zaman düşün..... düşün..... konuşur.

8 Aşağıdaki cümleleri eşleştirelim.

1. Müzik dinleyerek	a. yemek yaparım.
2. Şarkı söyleyerek	b. ders çalışırım.
3. Patlamış mısır yiyecek	c. okula gideriz.
4. İstemeyerek	ç. sinema seyrettik.
5. Yürüyerek	d. seni üzdüm.

9 Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. ..... bir ayda 3 kilo verdim.
2. ..... sınavdan geçtim.
3. ..... Türkçe öğrendim.
4. ..... eve gittim.
5. ..... yeni bir ev kiraladım.
6. ..... dinlendim.
7. ..... yemek yaptım.
8. ..... rezervasyon yaptırdım.
9. ..... televizyon izledim.
10. ..... internete girdim.

10 Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

DİNLEME

TAŞINMA TELASI

11 Aşağıdaki kelimelerin anamlarını sözlükten bulalım.

atmak	tutmak	çöp	çekmece	dolap	yığmak
toplamak	doldurmak	boşaltmak	kurtulmak	eşya	

12 Metni dinleyelim. Aşağıdaki tavsiyeleri sıraya kovalım.

1. Bazı eşyalarınızı çekmeceye koyun. ( )
2. Eşyalarınızı toplayın ve rahatça taşıının. ( )
3. Gereksiz eşyalarınızı odadan çıkarın. ( )
4. Kendinize iki saat zaman ayırin. ( )
5. Eşyalarınızı üçe ayırin. ( )
6. Bütün eşyalarınızı bir alana yığın. ( )

13 Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Her odayı toplamak için kendinize bir saat süre verin. ( )
2. Eşyalarınızı üçe ayırin. ( )
3. Evinizdeki bütün gereksiz eşyaları atarak onlardan kurtulun. ( )
4. Yeni evinize benzer eşyalardan almayın. ( )
5. Eski ve yeni eşyaları beraber kullanın. ( )

YAZMA

14 Hayalinizdeki ev nasıl? Aşağıdaki konulardan yararlanarak bir metin yazalım.

- Konum ve büyülü (yer, metrekare)
- İç /dış özellikler (ısıtma, döşeme, güvenlik, bahçe vb.)
- Ulaşım (metroya, otobüse yakınlık)
- Ev tipi (daire, müstakil ev, teras vb.)
- Merkeze yakınlık (çarşı, alışveriş merkezi, hastane vb.)
- Evin yaşı ve durumu

KONUSMA

15 Sizin evinizde aşağıdakiler gibi gereksiz eşyalar var mı? Bir liste yapalım.

CD / bilgisayar oyunları / spor eşyaları / DVD / kıyafetler
kitaplar / mobilya / oyuncaklar / dergiler

14. Gereksiz eşyalarımızı arkadaşımıza pazarlık yaparak satmaya çalışalım. Kim en yüksek fiyata eşyasını satacak? Arkadaşımızla konuşalım.

Örnek:

A: Olga benim bir bisikletim var. Almak ister misin?
B: Belki. 50 lira veririm.

yaşıyordum, kullanmıyordum
ödüyor muydun, bilmiyor muydun

-Eskiden ailemle yaşıyordum ama şimdi yalnız yaşıyorum.
-Önceden işe gitmek için ulaşım aracı kullanmıyordum, yürüyordum.
-Öğrenciyken faturaları ödüyor muydun?
-Sen ders çalışmıyor muydun?

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki ifadeler hangi faturalara ait olabilir? Tahmin edelim ve işaretleyelim.

	Elektrik Faturası	Su Faturası	Doğalgaz Faturası	Telefon Faturası
Su Bedeli: 20.60 TL				
Gazınız kesilecektir.				
KDV				
Sayı abonemiz, 1 adet ödenmemiş fatura borcunuz bulunmaktadır.				
Elektrik Tüketim Vergisi				
Aylık Tarife Ücreti: 16.46 TL				
Son Ödeme Tarihi: 19.03.2012				
Suyunu boşा harcama.				
Hattınız aramalara kapatılacaktır.				
Kullanmıyorsan söndür.				

OKUMA

NEREYE GİDECEĞİZ?

Demet: Kendini nasıl hissediyorsun Nadia? Yorgun musun?

Nadia: Yorgunum. Ancak bu tatlı bir yorgunluk. Nihayet güzel bir ev bulduk. Ev arkadaş oluyoruz. Ne güzel değil mi?

Demet: Evet ama çok işimiz var. Önce elektriğe, suya, doğalgaza, telefona ve internete abone olacağız.

Nadia: Hakkının ancak bunların hepsi bir günde olmaz. Bence iş bölümü yapalım.

Demet: Bence de. O zaman ben elektrik ve suya abone olayım. Sen doğalgaz, telefon ve internete abone ol.

Nadia: Olur. Peki, elektrik ve suya nasıl abone olacaksın? Memleketindeyken yeni bir ev için abonelik işlemlerini yaptın mı?

Demet: Evet yaptım. İstanbul'da ise elektrik için TEDAŞ'a, su için İSKİ'ye gideceğim.

Nadia: Nasıl gideceksin? Biliyor musun?

Demet: Evet, önce otobüsü sonra tramvayı kullanacağım. Peki, sen bu işlemleri nasıl yapacaksın?

Nadia: Ben daha önce bilmiyordum ama arkadaşlarımı sorup öğrendim. Doğalgaz için İGDAŞ'a, telefon ve internet aboneliği için Türk Telekom'a gideceğim.

Demet: Evet, doğru öğrenmişsin. Peki, nasıl gideceksin? Biliyor musun?

Nadia: Otobüsü kullanacağım ama daha önce burada hiç otobüse binmedim.

Demet: Otobüs için "aklılı bilet" yani AKBİL kullanabilirsin. AKBİL vapur, tramvay, metro ve otobüs gibi ulaşım araçlarının yakınındaki satış yerlerinde var ve bütün ulaşım araçları için geçerli.

Nadia: Öyle mi? Benim "aklılı bilet"im var zaten. O zaman yarın ev için gerekli yerlere gidebilirim.

Demet: Ben de yarın gidebilirim ve sonra da taşınabiliriz. Peki, sonra faturaları nereye ödeyeceğiz? Biliyor musun?

Nadia: Hımm. Bilmiyorum. Ailemin yanında faturaları ben ödemiyordum. Sen biliyor musun? Daha önce faturaları ödüyor muydun?

Demet: Evet, ödüyordum. İstanbul'da faturalar, fatura ödeme merkezlerine ya da bankalara ödenebiliyor.

Nadia: Ne güzel, sen her şeyi biliyorsun. Yarın buluşuyor mu?

Demet: Evet, buluşuyoruz. Yarın görüşmek üzere.

Nadia: Görüşmek üzere.

2 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Bir eve taşınmak için önce neler gerekiyor?
2. Sizce Nadia neden her şeyi Demet'e soruyor?
3. Demet ve Nadia daha önce abonelik ve fatura ödeme işlemlerini yapıyorlar mıydı?
4. "AKBİL" nedir ve nerede kullanılır?
5. İstanbul'daki bir kişi faturalarını nereye ödeyebilir?

3 Metne göre hangi işi yapmak için nereye gitmek gerek? Eşleştirelim.

1. Elektrik aboneliği	a. İGDAŞ
2. Su aboneliği	b. Türk Telekom
3. Doğal gaz aboneliği	c. TEDAŞ
4. Telefon aboneliği	ç. İSKİ

YA SİZ?

1. Evinize hangi faturalar geliyor? En yüksek fiyatlı fatura hangisi?
2. Aşağıdaki ulaşım araçlarından en fazla hangisini kullanıyorsunuz? Neden?

DİL BİLGİSİ

Şimdiki Zamanın Hikâyesi (Imperfect Tense)

Şimdiki zamanın hikâyesi, geçmişte olan ve bir süre devam eden olayları anlatmak için kullanılır. Ayrıca geçmişte gerçekleşmesi çok yakın olup gerçekleşmeyen olayların anlatımında kullanılır.

The imperfect tense is used to describe the events / actions which happened and continued for some time in the past. Also, it is used in description of events did not happen but very close to the realization in the past.

	Olumlu	Olumsuz	Olumlu Soru	Olumsuz Soru
Ben	okuyordum	okumuyordum	okuyor muydum	okumuyor muydum
Sen	okuyordun	okumuyordun	okuyor muydun	okumuyor muydun
O	okuyordu	okumuyordu	okuyor muydu	okumuyor muydu
Biz	okuyorduk	okumuyorduk	okuyor muyduk	okumuyor muyduk
Siz	okuyordunuz	okumuyordunuz	okuyor muydunuz	okumuyor muydunuz
Onlar	okuyorlardı	okumuyorlardı	okuyorlar mıydı	okumuyorlar mıydı

Örnek:

Eskiden bayramlarda aile ziyaretlerine gidiyorduk. Şimdi tatile gidiyoruz.

Babam memurdu ve bu yüzden öğrenciyen her sene aynı şehirde oturmuyorduk.

Seni hiç hatırlamıyorum. Bu kursa geliyor muydu?

Onunla aynı şirkette çalışmıyor muydu?

Önüne bak! Az kalsın düşüyor.

Sınıfa girdim, öğretmen ders anlatıyordu.

4 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Çocukken evimizin bahçesinde oyna.....
2. Önceden gök gürültüsünden çok kork.....
3. Küçükken et ye..... ama şimdi eti çok seviyorum.
4. Onu ilk defa görüyorum. Sen daha önce onu tanı.....?
5. Öğrenciyken çok kitap oku..... ama şimdi zaman bulamıyorum.
6. Pınarlar taşıyor. Daha önce bil.....?
7. Bir zamanlar annemi anla..... . Bugünlerde çok iyi anlıyorum.
8. Bu şehirde mi yaşıyorsunuz? Siz daha önce Ankara'da otur.....?
9. Gördün mü? Araba neredeyse adama çarp..... .
10. Eve girdim, annem mutfakta yemek yap..... .

5 Aşağıdaki boşlukları “-DI, -(I)yor ve -(I)yordu” ile dolduralım.

Bugün 65. doğum günümü kutla..... . Yanımda eşim, çocuklarım ve torunlarım var. Gençken bu doğum günümü hiç hayal et..... . “Ben hep genç kalacağım.” san..... . Doğum günümü, sadece arkadaşlarımla kutlamak iste..... çünkü ailemden sıkıl..... .

Eskiden pastamın üzerinde yaşam kadar mum ol..... . Mumları sevinçle söndür..... . Mumlarından sonra pastanın yarısını ye..... . Daha sonra hediyelerimi kabul et..... . Arkadaşlarım bana çok hediye ver..... . Ama artık yaşılan..... . Şimdi yaşam kadar mum pastaya sığ..... bu yüzden pastamda 1

tane mum var. Doğum günlerimde sadece 1 dilim pasta ye..... çünkü hastayım. Artık daha az hediye al..... ama üzül..... . Ailemin değerini bil..... ve doğum günlerimi her zaman onlarla kutlamak iste..... .

Şimdi torunlarımıla eğlen..... . Pastanın güzel tadını çocuklarımda bul..... . En güzel doğum günü hediymem. Çok mutluyum. Eskiden hayatın tadını hiç bil..... . Şimdi çok iyi anla..... .

DİNLEME

ACİL NUMARALAR

6 Demet ve Nadia evde bir oyun oynuyorlar. Onları dinleyelim. Aşağıdaki servisleri telefon numaralarıyla eşleştirelim.

	110	112	155	156	186	187
Yangın Hattı						
Elektrik Arıza						
Polis İmdat						
Gaz Arıza						
Acil Servis						
Jandarma						

YAZMA

7 Aşağıdaki konularla ilgili bir arkadaşımızla iş bölümü diyalogu yazalım.

- temizlik
- yemek
- bulaşık
- fatura ödeme
- alışveriş

KONUŞMA

8 Aşağıdaki problemlerin hangisini evinizde yaşadınız?

• Musluk su akıtıyor.	• Su borusu sızdırıyor.	• Vana patladı.
• Pencerenin kolu koptu.	• Kapı sıkıştı.	• Pil bitti.
• Bulaşık makinesi bozuldu.	• Banyolu su bastı.	• Elektrikler kesildi.
• Gaz sızıntısı var.	• Sigorta attı.	• Şofbende arıza var.
• Lavabo tıkandı.	• Evi su bastı.	

9 Sizce bu problemlerden hangisi daha önemli?

10 Hangi problemleri kendi başına çözebilirsiniz?

11 Hangi durumlarda yardıma ihtiyaç duyarsınız? Kimi çağrırsınız?

- tesisatçı
- elektrikçi
- mühendis
- arkadaş
- herhangi biri

gelirken, evdeyken, gitmişken,
konuşuyorken, çıkacakken, gençken,
çocukken

-Okula gelirken arkadaşımı gördüm.
-Kahvaltıyı evdeyken yaptım.
-Kantine gitmişken bana bir çay al.
-Müdür Bey konuşuyorken sekreter içeri girdi.
-Tam evden çıkacakken telefonum çaldı.
-Ayla Hanım gençken çok güzelmiş.
-Biz çocukken her gün parkta oynuyorduk.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Türkiye'deki ilk günlerinizde size neler değişik geldi?

2 Aşağıdaki cümlelerden hangisi Türkiye'deki ilk gününüzde ait düşünceleri yansıtıyor? Örnekteki gibi nedenleriyle yazalım.

Heyecanlıydım. Çünkü ilk defa yeni bir ülkeye geliyordum.
Korkuyordum. Çünkü .....
Mutluydum. Çünkü .....
Sinirliydim. Çünkü .....
Endişeliydim. Çünkü .....
Rahattım. Çünkü .....

OKUMA

İÇİMDEKİ TÜRKİYEM

Uçak, İstanbul'a yaklaşıyor. Tarih: 4 Aralık 1990. Delhi'den sonra karşımıza bambaşka bir şehir çıktı.

Temiz sokaklar, muhteşem deniz havası, tarihî binalar ve modern binalar... İstanbul...
Burası benim yeni yuvam.

İstanbul'daki ilk günümde, binaların birbirine "yapışık" hâli dikkatimi çekti. Farklı tarzlardaki tarihî ve modern binalar iç içeydi ve renk uyumundan uzaktı. Bunu çok yadırgadım.

Ezan sesini, hayatında ilk kez Türkiye'de duydum. İçeriğini, anlamını ve fonksiyonunu bilmiyordum ama o ses büyülüyordu. Dinlerken çok heyecanlandım.

Türkiye'de pazarı ilk kez Beyoğlu civarında gördüm. Çok büyük, kalabalık ve gürültülüydi. Bu kalabalığı görüp "Buradaki halk çok zengin." diye düşündüm. Çok sonra anladım ki buradaki pazar yerleri, ucuzluğu için tercih ediliyordu.

Tüm ailemle birlikte ilk akşam yemeğinde, "Belki bir kelime anlayabilirim." diye dikkatle bekliyordum. Nihayet o kelimeyi buldum! "Ben" kelimesini çok sık kullanıyorlardı. Bu kelime, Özbekçe "men" kelimesine benzıyordu. Fakat garip bir durum vardı, ailedeki herkes "men" yerine "ben" diyordu. Ben de kendi kendime "Zavallıların hepsi grip olmuş! Hiçbir 'men' diye miyordım." diye düşündüm. İşte Türkçe ve Türkiye serüvenim "ben" kelimesiyle başladı.

Günlük Türkçeyi yavaş yavaş öğreniyordum. Renk ve sayı isimleri bir dilin en temel kelimeleriydi. Başka bir dilde, ilginç sebze adlarını tanıyordu. Yer elması ve pırasanın tadını hiç sevmedim. "Yemek" adının ve "yemek" filinin anlamlarını öğrendim. İki de aynı şekilde söyleyordu. Böylece "yemek yemek" gibi garip bir ifadeyle tanıştım. Bunları öğreniyordum ama uzun zaman hiç konuşmadım, sustum. Sonraları ise konuşmak için çok uğraştım.

Bugün, bu satırları Türkçe ile ve sevgiyle yazabiliyorum. Türkiye'yi çok seviyorum ve artık 4 Aralık benim bayramımdır.

3 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. İstanbul'da ilk olarak neler yazarın dikkatini çekiyor?
2. Yazar neden "Buradaki halk çok zengin." diye düşünüyor?
3. Yazar Türkçede ilk hangi kelimeyi öğreniyor?
4. Yazar Türkçe ile ilgili neler düşünüyor?
5. Sizce, "Artık 4 Aralık benim bayramımdır." cümlesiyle yazar ne anlatmak istiyor?

YA SİZ?

Türkçede ilk hangi kelimeleri öğrendiniz?

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

Bu zarf-fiil, sonuna geldiği kelimeye durum ve zaman anlamını katar. Cümplenin anlamına göre geçmiş zaman, şimdiki zaman, gelecek zaman veya geniş zamanla kullanılır.

This gerund has the same meaning with 'when' and 'while'. It can be used in past, present continuous, future simple present tenses.

fiil + zaman eki + (y)ken

isim + DA + (y)ken

sıfat + (y)ken

Örnek:

Yemek yaparken telefon çaldı.

Otobüse yetişmek için koşarken ayak bileğimi burktum.

Hazır elin değişmişken benim tabağımı da götürür müsün?

Tam evden çıkacakken yağmur başladı.

Babam çocukken çok yaramazmış.

Düsecekken ablam kolumdan tuttu.

Tam evden çıkacakken karşı komşum misafirliğe geldi.

Tatlı tatlı sohbet ediyorken birdenbire tartışmaya başladılar.

Hastayken bana en çok Bahar yardım etti.

İstanbul'dayken her hafta balık tutmak için Galata Köprüsü'ne gidiyorduk.

4 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Ders çalış..... müzik dinlemekten hoşlanmıyorum.
2. Film izle..... bir şeyler atıştırmak hoşuma gitmeyen.
3. Eskiden işe git..... otobüse biniyordum, artık işe metroyla gidiyorum.
4. Türkiye..... çok güzel yemekler yedim, hepsinin tadı damağında.
5. Alışveriş yap..... pazarlık edebiliyor musun?
6. Geçen gün salata yap..... parmağımı kestim.
7. Ben evde yok..... postacı gelmiş.
8. Hasta..... yemek yiyecek mi musun?
9. Annem çocuk..... çok yaramazmış.
10. Tophane'den geç..... İ.Ü. Dil Merkezine uğrayıp beni de alır misin?
11. Tam evden çıktı..... telefon çaldı.
12. Markete git..... bana da bir gazete alır misin?
13. İstanbul..... her hafta sonu Taksim'e gidiyordum.
14. Televizyon izle..... elektrikler kesildi.
15. Dışarıya çıktı..... alışveriş de yaptım.

5 Aşağıdaki cümleleri “-(y)ken” zarf-fil ekini kullanarak yeniden yazalım.

1. Babam gazete okuyarak kahvaltı etmeyi seviyor.

.....

2. Çocuklar oyun oynuyorlardı, birden kavga etmeye başladılar.

.....

3. Dün yolda yürüyordum, yerde bir cuzdan buldum ve bu cuzdanı polise teslim ettim.

.....

4. Araba kullanmak ve aynı anda cep telefonuyla konuşmak çok tehlikelidir.

.....

5. İstanbul'da öğrenciydim. Her gün Türkçe kursuna gidiyordum.

.....

6. Çocukluğumda resim yapmayı çok seviyordum.

.....

7. Kendi ülкemde Türkçe öğrenmeye başladım.

.....

8. Televizyon izliyordum, uyumuşum.

.....

9. Anneannemin gençliğinde çok hayranı varmış.

.....

10. Tatilde her sabah erken kalkıp koşu yapıyorum ama çok yoruluyorum.

.....

DİNLEME

TÜRKLER NASIL İNSANLAR?

6 Metni dinleyelim. Aşağıdaki tavsiyeler Türklerin ise "T" yabancıların ise "Y" yazalım.

1. Türk evlerinde, içeriye girerken kapıda ayakkabı çıkarmak gereklidir. ( )
2. Türk erkekleri selamlığında birbirini öper. Fırsat olursa siz de öper. Sakın şaşırmamayın. ( )
3. Kokoreç, hamsi veya döner gibi yerel tatları mutlaka deneyin. ( )
4. Politik konular hakkında konuşurken dikkatli olun, hatta konuşmayın. ( )
5. Trafiğe hazırlıklı olun. Araba kullanırken saatlerce trafikte kalabilirsiniz. ( )
6. Türkler çok meraklı insanlardır. Tanışırken bile size “Evli misiniz, çocuğunuz var mı, hatta ne kadar maaş alıyorsunuz?” diye sorarlar. ( )
7. Türkler futbol konusunda çok fanatiklerdir. Futbolu çok severler. ( )
8. Size bir hediye verirlerse, paketi açın ve “Çok beğendim.” deyin. ( )
9. Alışveriş merkezine, bankaya ve bazı şirketlere girerken güvenlik kontrolleri çok fazla. ( )
10. Türkler konuşmayı çok sever. Sizin dilinizi bilmese bile size yardımcı olmak isterler. Şaşırmamayın. ( )

YAZMA

7 On yıl önce hayatımız nasıldı? Neler yapıyorduk? Şimdi hayatımızla karşılaştırarak yazalım.

KONUSMA

8 Siz İstanbul'daki ilk gününüzü nasıl geçirdiniz? Yazalım.

9 İstanbul'daki ilk günlerinizde ilginç bir olay yaşadınız mı? Anlatalım. Bu olayla ilgili bir piyes hazırlayalım, arkadaşlarımıza canlandıralım.

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

DİLLERDEKİ İLGİNÇ KELİME BENZERLİKLERİ

Türkçe ve Rusçada, telaffuzu aynı veya çok benzer fakat anlamları farklı birçok kelime var. Kendi notlarınızdan bazı örnekleri sizinle paylaşmak istedim:

Rusça	Türkçe	Rusça	Türkçe
hata	ev	ham	terbiyesiz
kravat	yatak	kulak	yumruk
halat	sabahlık	saray	ahır
kanat	halat	kaban	yaban domuzu
koza	keçi	para	çift
mama	anne	vali	git buradan

Bunların yanında anlamları ve sesleri tamamen aynı olan kelimeler de var: Duş, şapka, çay, kapüşon, broşür, gaz, araba (eski Rusçada “arba” olarak kullanılıyordu), kuluçka (“kluşka”, aynı zamanda tavuk demek), sandık (Rusça “sunduk”).

Türkçede, sizin dilinizdeki kelimelerle aynı veya çok benzer şekilde söylenen kelimeler var mı?

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

Bir kâğıda aşağıdaki gibi bir tablo çizelim. Bir arkadaşımız, aklından alfabeyi sayın ve biz bir süre sonra ona “Dur” diyelim. O bize hangi harfte kaldığını söylesin ve hepimiz o harf ile başlayan isim, şehir, ülke, hayvan, bitki ve eşya isimleri yazalım. Puan bölümüne birbirinden farklı her kelime için 10 puan, aynı kelimeler için 5 puan yazalım. Oyun sonunda en çok puanı toplayan arkadaşımız kazansın.

İŞİM	ŞEHİR	ÜLKE	HAYVAN	BITKİ	EŞYA	PUAN

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki fiilleri kullanarak boşlukları “-(y)ArAk” ve “-(y)A -(y)A” ile dolduralım.

yenmek etmek görmek vermek konuşmak bakmak özür dilemek etmek dinlemek almak silmek

1. Öğretmen yeni konuyu tekrar ..... anlattı.

2. Yemek kitabına ..... lezzetli yemekler yapıyorum.

3. Güzel günleri hayal ..... uydudu.

4. Arkadaşlarını ..... unuttu.

5. Arkadaşlarına borç ..... parasız kaldı.

6. Müzik ..... spor yaptı.

7. Adam bir hata yaptı ve ..... oradan ayrıldı.

8. ..... Türkçeyi unuttu.

9. Toz ..... ve camları ..... yeni evini pırıl pırıl yaptı.

10. Fenerbahçe, karşı takımı ..... şampiyon oldu.

2. Aşağıdaki cümleleri “-(y)ken” zarf-fiilini kullanarak yeniden yazalım.

1. Burcu'nun saçı kahverengiydi ve o zamanlar daha güzeldi.

.....

2. Ahmet zayıftı ve daha sağlıklıydı, kilo aldıktan sonra pek çok sağlık problemi oldu.

.....

3. Ben duştaydım, o zaman telefon çaldı.

.....

4. Ben tatildeydim, o zaman eve hırsız girmiş.

.....

5. Torunlarımla birlikteyim ve o zamanlar gözüm hiçbir şey görmüyor.

.....

3. Aşağıdaki boşlukları “-DI ve -(I)yordu” ile dolduralım.

Dün gece uyu..... . Bir su sesi ile uyan..... . Yataktan kalkıp sesi takip et..... . Ses banyodan gel..... Banyonun kapısını aç..... . “Ne var?” diye adımımlı at....., ayağım sırlısklam oldu. Eyvah, banyo-yu su bastı! Şofbenin vanası patlamış, vanadan su fışkır..... . Tuvalet kâğıtları, deterjanlar, kirli çamaşırlar, bütün eşya-lar ıslaktı. Hemen dışarı çık..... . Evin vanasını ka-patıp evdeki bütün suyu kes..... . Maalesef hiçbir tesisatçı numarası bil..... . Bu yüzden bütün gece banyoyu temizle..... ve banyodaki suyu boşalttım. Sabah işe gidemedim. Hemen bir tesisatçı ara..... ve vanayı tamir ettirdim. İyi ki o akşam evdeydim. Nere-deyse bütün evi su bas..... .

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Günlük konuşmaları takip edebilirim.	1	2	3	4	5
2. Deneyimlerim hakkında bilgi verebilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

abone	lavabo	acele etmek
acil	lüks	akıtmak
adım	manzara	atıştırmak
araç	masrafsız	ayırmak
arıza	mevki	basmak
bedel	muhit	benzemek
bilek	müstakil	boşaltmak
borç	nezih	bozulmak
boru	ödeme	burkmak
büyüklük	ömür	değerlendirmek
büyüleyici	özellik	dikkat çekmek
civar	pazarlık	doldurmak
çöp	pil	eğmek
dahil	sahip	fişkirmak
davranış	satır	harcamak
deneyim	satış	ısnınmak
depozito	sızıntı	ilerletmek
doğalgaz	sigorta	karşılaşmak
döşeme	sözleşme	kopmak
durum	şofben	kurtulmak
eğitim	tarife	önermek
emlak	taşınma	patlamak
endişeli	temel	siğmak
etki	tesisatçı	sıkışmak
evlilik	tuhaf	sızdırılmak
fatura	tüketim	söndürmek
fiyat	ulaşım	takip etmek
fonksiyon	uygun	tartışmak
garip	uyum	telaşlanmak
günlük	vali	tercih etmek
güvenlik	vana	teslim etmek
halat	vergi	tıkanmak
ham	yakınlık	uğraşmak
ısitma	yapışık	yadırgamak
ıslak	yuva	yansıtmak
icerik	zam	yardımcı olmak
ihtiyaç		yığmak
ilan		zenginleşmek
imdat		
iş bölümü		
işlem		
jandarma		
kaban		
kanat		
kiralık		
kombi		
konum		
koza		

FİİLLER

acele etmek
akıtmak
atıştırmak
ayırmak
basmak
benzemek
boşaltmak
bozulmak
burkmak
değerlendirmek
dikkat çekmek
doldurmak
eğmek
fişkirmak
harcamak
ısnınmak
ilerletmek
karşılaşmak
kopmak
kurtulmak
önermek
patlamak
siğmak
sıkışmak
sızdırılmak
söndürmek
takip etmek
tartışmak
telaşlanmak
tercih etmek
teslim etmek
tıkanmak
uğraşmak
yadırgamak
yansıtmak
yardımcı olmak
yığmak
zenginleşmek

KALIP İFADELER

başının etini yemek
kalbini fethetmek

BECERİLER

- Gazeteler ve dergilerdeki metinleri anlama
- Fikir alışverişinde bulunma

DİL BİLGİSİ

- İsim-fil ekleri (-mAK, -mA, -(y)lş)
- Emir kipinde dolaylı anlatım

KELİMELER

- İş hayatı
- Başarı
- Meslekler

İŞ DÜNYASI

ÜNİTE 2

İŞ DÜNYASI

A. İŞ HAYATI

çalışma, öğrenmekten, gelmemi, okumak, yemek, konuşmasını

-İş yerimdeki çalışma şartlarından oldukça memnunum.
-Her gün yeni bir şeyler öğrenmekten çok hoşlanırı.
-Benim gelmemi istiyor musunuz?
-Kitap okumak insanı bilgilendirir.
-Yemek sipariş edelim mi?
-Toplantıda hepimiz müdürün konuşmasını dinledik.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Hangi meslekleri biliyorsunuz? Aşağıdaki boşluklara yazalım. Arkadaşımızla karşılaştırılim. Hangimiz daha çok meslek biliyor?

.....
.....
.....

2 Aşağıdaki kelimeleri uygun boşluklara yerlestirelim.

zahmetli	dolgun ücretli	asgari ücret	düşük ücretli	geçici	
sürekli	tam zamanlı	yarı zamanlı	stresli	ikramiye	cazip

- ..... bir iş sadece belirli bir süre bir yerde çalışmaktadır.
- ..... bir iş sağlığını bozabilir.
- ..... bir işte çok para kazanmazsınız.
- ..... bir iş sizi heyecanlandırır, ilginizi çeker.
- Patronun ..... vermesi işçileri çok motive eder.
- ..... bir işte çalışmak size çok para kazandırır.
- ..... bir işte günün sabah, öğle, akşam gibi sadece bir bölümünde çalışırsınız.
- ..... bir işte tatil günleriniz sadece bir veya iki gündür.
- ..... bir iş uzun süre bir yerde çalışmaktadır.
- ..... devlet belirler.
- ..... bir iş her zaman çok zaman ve enerji gerektirir.

3 Listemizdeki mesleklerle bakalım. Meslekleri kendimize göre yukarıdaki kelimeler ile tanımlayalım.

Örnek: Bence garsonluk tam ya da yarı zamanlı, düşük ücretli bir iştır. İkramiye almazsan ama bahşış alabilirsin. Belki biraz cazip ama stresli bir meslektir.

OKUMA

4 Aşağıdaki kelimeleri uygun boşluklara yerleştirelim.

öğretmekten / görevlerini / mesai saatlerinin / karşılaşmamız / maaşından

İŞ HAYATINDAKİ ROLLER

Herkes iyi bir işte, iyi bir maaşla çalışmak ister. İş yerinin yakın olmasını, ... uygun olmasını ve nazik patronlarının olmasını kim istemez ki. Ama bu şartları sayarken "Onlara ne vereceğiz? İş yerine ne tür yararlar sağlayacağımız?" sorularını aklımızdan bile geçirmeyiz. Sadece maaşımızı zamanında ödemelerini, izin günlerimizin aksamamasını ve ofisteki yerimizden bizi kimsenin kaldırırmamasını düşünürüz.

Beş yıllık özel sektördeki çalışmalarım bana gösterdi ki "Hiçbir iş korkunç değildir."

Eğer kendinize ve becerinize güveniyorsanız her zaman, her yerde başarılı olabilirsiniz.

İş yerimde birçok farklı kişilik ile karşılaştım ve mesai arkadaşlarımlı sürekli inceledim. Şimdi kısaca bu kişilik özelliklerinden bahsetmek istiyorum.

Etkisiz eleman: Sadece ..... yapar, başka hiçbir işe karışmaz. (Aslında bir ofis için çok uygun biridir, zararı yoktur fakat çok yararı da yoktur.)

İngiliz anahtarı: Kendi işlerini yapar, diğer işlere de yardım eder. İngiliz anahtarı gibidir. O olmayınca her şey eksik olur.

Memnuniyetsiz: İş yerinden, patronundan, düzenden, ... çok çalışmaktan sürekli şikayet eder. Ama işi bırakmaya cesaret edemez. Yıllarca orada çalışır. Mutsuzdur, etrafını da mutsuz eder.

Kurnaz: Kendi işlerini başkasına yaptırır, sonra da "Ben yaptım." diyerek ortalarda dolaşır.

Korkak: Bir işten sadece o sorumludur. Her zaman yerini kaybetmekten korkar. İşinin püf noktalarını kimse ile paylaşmaz. Herhangi bir sebeple iş yerinden uzaklaşınca insanların onu aramasını ister. İşini ..... kaçınır çünkü koltuğunu başkasına vermek istemez.

İdeal: Mesai saati demeden sürekli çalışır. Her işten anlar, başarılıdır. "Yeter ki iş devam etsin." diye düşünür. İnsanlar onun her işinden memnundur.

İş hayatında sürekli bu kişilik özellikleri ile ..... mümkün. Bu tanımlar bazı insanları memnun, bazı insanları rahatsız edebilir. Fakat asıl önemlisi bizim performansımızdır.

5 Aşağıdaki cümleleri kim söyleyebilir? Metne göre yazalım.

1. Off! Yine mi iş! Sıkıldım artık! .....
2. Bütün işi ben yaptım. Herkes yemekteyken bile çalıştım. .....
3. Bu işin bitmesi için sabah kadar çalışacağım. .....
4. Ben sadece kendi işimi yaparım. Başkasının işini yapmam. .....
5. Benim işim bitti. Sana da yardım edeyim mi? .....
6. Bu işi başkasının yapmasına izin veremem. Yoksa benim yerime geçerler. .....

YA SİZ?

Siz kendinizi nasıl bir çalışan olarak tanımlarsınız ya da hangisi olmak istersiniz?

DİL BİLGİSİ

İsim-Fiil Ekleri (-mAk, -mA)

Adlaştırma, bir fiilin cümle içerisinde ad görevinde kullanılması demektir. Türkçede adlaştırma, fiile -mAk, -mA ve -(y)ış eklерinin getirilmesi ile yapılır. Bu ekler bütün fiil kök ve gövdelerine gelebilir. Bu eki alan filler cümlede isim gibi kullanılarak bir işin, hareketin adı olur. Üzerlerine ad durum ekleri alabilir.

Nominalization is the use of a verb as a noun. In Turkish, nominalization is realized by adding the suffixes of -mAk, -mA and -(y)ış to the verb. These affixes can be added to all verb stems. In a sentence, the verb with this suffix functions as the name of an event of action. They can also be added case suffixes.

fiil + mAk

fiil + mA

Örnek:

Tatil yapmak insanı dinlendirir.
Evime yeni bir çalışma masası aldım.
Sigara içmek sağlığa zararlıdır.
Onu görmek beni çok mutlu etti.
Müzik dinlemekten çok hoşlanırı.
Biz her gün spor yapmaya başladık.
Sen çamaşır makinesini kullanmayı biliyor musun?
Hava bulutlu görünüyor. Pikniğe gitmemekte fayda var.

NOT: -mAK eki kalıcı isimler yapar.

The suffix -mAK produces permanent names.

Örnek:

Sabah marketten taze ekmek aldım.
Mangalı yakmak için çakmak var mı?
Çok yağlı yemekleri sevmiyorum.

fiil + mA + iyelik eki

Örnek:

Doğum günüme onun gelmesini istemiyorum.
Komşular yüksek sesle müzik dinlememizden rahatsız oluyor.
Senin evi temizlememene çok kızıyorum.
Derslere düzenli gelmeniz sizin için çok yararlı.
Sizin işten ayrılmınız bizi çok üzdü.

6 Aşağıdaki boşlukları uygun eklerle dolduralım.

1. Evde yalnız kal..... alıştim.
2. İnsanlar durakta otobüsün gel..... bekliyorlar.
3. Eşimin ehliyeti var ama araba kullan..... korkuyor.
4. Onunla konuş..... denedim ama beni dinlemedi.
5. Sen o iş teklifini kabul et..... düşünüyor musun?
6. Oku..... derslerinde gazetelerdeki haberleri inceliyoruz.
7. Siz neden İstanbul'dan ayrıl..... ısrar ediyorsunuz? Bütün çevreniz burada.
8. Hobilerim; kitap oku....., müzik dinle..... ve sinemaya git.....
9. Yarınki toplantıya katıl..... karar verdim.
10. Onların beni ziyaret et..... çok sevindim.

7 Uygun seçenekü işaretleyelim.

1. Dilimi daha iyi kullanmak için güzel konuşmaya / konuşma / konuşmak derslerine gidiyorum.
2. Hâlâ hastasın. İşe gitmek / gitmekte / gitmeye senin için iyi olmaz.
3. Annem gece dışarı çıkmama / çıkmakta / çıkmamdan izin vermiyor.
4. Seni görmemize / görmeye / görmemizden geldik. Ama sen evde yoktun.
5. Türkçe anlıyorum ama konuşmaya / konuşmayı / konuşmaka utanıyorum.
6. Hiç kimse çok fazla beklemeye / beklemeyi / beklemekten sevmez.
7. Arkadaşımın sürekli beni eleştirmesinden / eleştirmekten / eleştirmeye sıkıldım.
8. Sağlığımız için her gün en az 2 litre su içmekten / içmeye / içmekte fayda vardır.
9. Senin benimle ilgilenmesi / ilgilenmeyi / ilgilenmen beni mutlu ediyor.
10. Ailem üniversiteden sonra benim iyi bir iş sahibi olmamı / olmayı / olmalarını istiyor.

DİNLEME

İŞ KOŞULLARI

8 Metni dinleyelim. Hangi şirket, çalışanlarına aşağıdaki imkânları sunuyor? Eşlestirelim.

	Yahoo	Google	Palmolive	Alt kattaki şirket
İşyerine köpek getirme	.....		Kuaför ve dişçi hizmeti	.....
Tatilarmağan etme	.....		Film izleme	.....
Çalışma saatlerini esnek yapma	.....		Ücretsiz öğle yemeği	.....
Ücretsiz servis imkânı	.....		Farklı mutfaklardan yemekler	.....

9 Onlar şirketlerinden memnun mu?

10 Sizce bu imkânlardan hangisi en iyisi? Neden?

YAZMA

TURİST REHBERİ ARANIYOR

Fethiye-Sahil Kulübü Gezi Departmanı'nda görevlendirmek üzere;

- planlama ve organizasyon yeteneği olan
- iletişim becerisi yüksek
- liderlik özelliğine sahip
- dış görünümünde özenli
- Üniversite mezunu
- en az iki yabancı dil
- bilgisayar-office programlarını bilen takım arkadaşı arıyoruz.

11 İlana bakalım. Bu iş için aşağıdakileri de içeren uygun bir e-posta yazalım.

- kendinizi tanıtmak (isim, yer vb.)
- e-posta yazma sebebiniz
- eğitim geçmişiniz, deneyimleriniz
- iş hakkında bilgi sorma

KONUŞMA

12 Sizce çalışanlar için en önemli şey nedir? Aşağıdakileri kendimize göre sıralayalım. (1: en önemli, 8: en öneksiz)

- İlginç görevler
- esnek saatler
- uzun tatiller
- yetenekleri gösterebilme
- yüksek maaş
- iş arkadaşlarıyla iyi ilişkiler
- iyi bir patron
- büyük bir firmada çalışma

13 Arkadaşımız ile bu konu hakkındaki düşüncelerimizi karşılaştırıyalım. Tartışalım.

davranış, bakış, gülüş, yaşayış

-Her insanın farklı bir davranış biçimini vardır.

-Onun bakışlarından rahatsız oluyorum.

-Gülüşün çok etkileyici.

-Eski insanların yaşayış tarzı bugünden çok farklıydı.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki başlıklarla haberler ile eşleştirelim.

FARK YARATAN BİR BAŞARI ÖYKÜSÜ

ÇÖPTEKİ FIRSAT
HAYATINI DEĞİŞTİRDİ

GÜÇ MÜ, BAŞARI MI?

İŞÇİ AİLENİN ÇOCUĞU
ÜLKESİNİN EN ZENGİNİ OLDU

HAYALLER “**ENGEL**” TANIMAZ

Fabrika işçi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Annesinin “Oku, geleceğini kurtar.” sözü hayatını değiştirdi. Üniversiteyi bitirdikten 10 yıl sonra ülkesinin en zengin adamı oldu. İşte Çin usulü bir başarı öyküsü...

Bilkent Üniversitesi’ndeki kariyerini bıraktı. Çünkü farklı bir yoldan gitmeyi seçmişti! Bir sivil toplum örgütü kurdu ve sıra dışı bir başarı öyküsüne imza attı. İşte “farklı” bir başarının öyküsü...

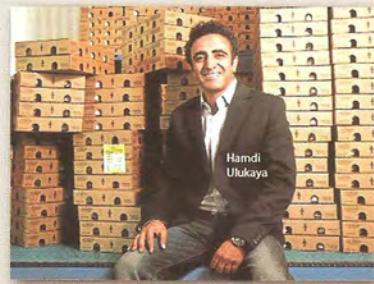
Dünyanın en güçlü kadınları arasındaki Güler Sabancı, “güçlü” yerine “başarılı” olmayı tercih ediyor. Günlük yaşamının ayrıntılarını ve hayat çizgisini anlatan Güler Sabancı, kariyer öyküsünü paylaştı...

Hayata yenik başladı ancak engelli olmanın hayallerine ulaşmasına engel olmasına izin vermedi. Almanya’ya tedavi için gitti ve orada tezgâhtarlık yaparak üniversite okudu. Zorlukları bir bir aşarak kendi şirketini kurdu. İşte bir “azmin zaferi” öyküsü...

Türkiye’nin ücra bir köşesinde dünyaya geldi. Mandıracılık yapan ailesine yardım ederek büydü. Dil öğrenmek için Amerika’ya gitmişinde dil öğrenmekle kalmayıp bir başarı öyküsüne de imza attı. Çöpteki bir kâğıt onun hayatını değiştirdi ve Hamdi Ulukaya, ABD’nin en başarılı 10 iş adamından biri oldu...

OKUMA

YOĞURDUN STEVE JOBS'U

Dergilerin ve gazetelerin ekonomi sayfalarındaki başarı öykülerini aklınıza getirin. Şik ofislerindeki büyük masalarının başındaki ya da fabrikalarının önündeki iş adamlarını ve iş kadınlarını mutlaka anımsayacaksınız. Hamdi Ulukaya (39) da onlardan biri. Üstelik başarı hikâyesi çok daha renkli. O, dedesi ve babası ile yaz aylarında yaylaya çıkıp koyun güdüyordu ve o zamanlar, hayatı hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Amerika'yı merak edip gitti, şimdi Amerika'nın en başarılı 10 iş adamından biri ve 40 yaş altındaki iş adamları arasında en parlak girişimci olarak anılıyor.

* Babanız mandıracılık yapıyormuş. Ona yardım ederek büyümüşsunuz. Nasıl bir çocukluk geçirdiniz?

Ben altı kardeşli bir ailede, Fırat Nehri'nin kenarında, Munzur Dağları'nın eteğinde küçük bir kasabada büyüdüm. Hayatım, dedemin dizinin dibinde onu izleyerek geçti. Söz tutmayı, insanlara güvenmeyi ve saygı duymayı ondan öğrendim. Babam mandıracılık yapardı. Ben de yazıları yaylaya çıkar, ona yardım ederdim.

* Amerika'ya gitme fikri nasıl ortaya çıktı?

Dil öğrenmek istiyordum. Öylesine, bir gidip bakayım dedim ve Long Island'a gittim. İlk gidişimde herkes gibi bocaladım, çok yalnız kaldım. Amerika'ya küçük bir sırt çantasıyla gittim, hiçbir şeyim yok sanıyordum ama meğer ailem bana birçok deneyim ve bilgi vermiş. Başarılı olmak için her şeye sahipmişim.

* İlk fabrikanzı da babanızın desteğiyle kurmuşsunuz.

Beni ziyarete geldi. "Burada hiç güzel peynir yok, bizimkileri getirip sat." dedi. Hemen bir-iki konteynir getirdik. Toptancılara verdik, iyi gitti. Para kazandık. Ardından da bir fabrika kurduk. İki yıl bocaladık ama sonra ürün oturdu.

* Tam peynir işi düzene oturmuşken bu defa da Chobani'yi kurup bir daha risk almışsınız.

Yaratılışım böyle. Çalışmam lazım ki. Chobani'nin kurulma hikâyesi de enteresandır. Masamı toplarken elime bir kâğıt geldi. Üzerinde "Makineleriyle satılık yoğurt fabrikası" yazıyordu. Attım çöpe. Yarım saat sonra çöpün içinde kâğıdı arıyordu.

* Ne oldu o yarı saat içinde?

Karşımı bir fırsat çıktı, birçok insanın başına her gün geliyor ama ben fark ettim ve değerlendirdim. O çöp kutusu hayatımın dönüm noktasıdır bu yüzden.

* Geçenlerde Forbes dergisi sizin için "Yoğurdun Steve Jobs'u" diye bir başlık attı.

O enteresan bir başlığı. Ben ilk toplantımda arkadaşımıza "Biz gıda firması olabiliriz ama stratejilerimizi teknoloji firması gibi geliştirmeliyiz. Basit ürün, yenilikçi ürün ve şaşırtıcı pazarlama yöntemlerimiz olmalı." dedim. Bu, Apple'ın yöntemiyle gayet paraleldi. Hâlâ da öyle. Yılda iki kez yeni ürünler çıkarız, ambalajlarımızı yenileriz. Yeni ürünü son ana kadar açıklamaz ve tüketicide bekleni yaratırız. Ee, ne demişler: "Her yiğidin ayrı bir yoğurt yişi vardır."

2 Aşağıdaki bilgilerin hangisi metinde bulunmaktadır? işaretleyelim.

1. Hamdi Ulukaya'nın çocukluğu ( )
2. Fabrikasını kurma amacı ( )
3. Amerika'ya gidiş nedeni ( )
4. Apple şirketi ile benzerlikleri ( )
5. Şirketi yönetici ( )

3 Aşağıdaki cümleleri metne göre tamamlayalım.

1. Hamdi Ulukaya'nın diğer işadamlarından farkı ..... .
2. Hamdi Ulukaya küçüklüğünde ..... çok etkilendi.
3. Hamdi Ulukaya'nın ailesinin ona ..... başarılı olmasını sağladı.
4. Chobani fabrikasının kurulma planı ..... ile başladı.
5. Hamdi Ulukaya ile Steve Jobs arasındaki benzerlik .....

YA SİZ?

Sizin ülkenizde dünyaca ünlü başarılı iş adamları var mı? Tanıtalım.

DİL BİLGİSİ

İsim-Fiil Ekleri **(-y)Iş**

Bu ek, fiil kök ve gövdelerine gelerek fiili isimleştirir. Bu ek daha çok fiilin yapılış biçimini, tarzını belirtir.

By adding to the verb stem, this affix converts the verb into a name. It rather signifies how the verb is realized, the way it is actuated.

fiil + (y)Iş + (iyelik eki)

Örnek:

Onun bakışlarından hiç hoşlanmıyorum.

Yeni programdaki değişiklikler için herkesin görüşünü almak lazım.

Ankara'ya bir gidiş dönüş biletı lütfen!

Annem gençliğinde dikiş nakış kursuna gitmiş.

4 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. İş çıkış..... bir kahve içelim mi?
2. Bu işi yarın sabaha kadar bitirmek için hiç zamanım yok. Senden biraz anla..... bekliyorum.
3. Vapurun kalk..... saatini biliyor musun?
4. Serkan Bey'in giyin..... tarzını çok beğeniyorum.
5. Nazlı bu günlerde bana karşı birgarip. Onun sana karşı davranış..... nasıl?
6. İstanbul'da alışveriş merkezlerinin kapan..... saatleri genellikle 22.30'dur.
7. Sınavınızın bit..... saati 12.30'dur. Herkese başarılar.
8. Onun gül..... sevimli.
9. Yürü..... yapmak sağlık için çok faydalıdır.
10. Tatilden dön..... anneannemlere uğradık.

5 Aşağıdaki kelimeleri uygun boşluklara yerleştirelim.

değiştirmek	tamamlamaktır	duruşu	davranışlarımız	olmanın
heyecanlanmak	yürüyüşü	düşünmeye	çalışması	olmak

Sokaktan o kadar birbirinden farklı o kadar insan var ki hiçbirinin görünüşü birbirine benzemiyor. Hiçbirinin davranışları, ... hareketi, ... bir diğerinin aynı değil. Herkes birbirinden farklı yaratılmış. Zaten insanlararası bütün ilişkileri sağlayan en temel öğelerden birisi de bu farklılık değil mi? Farklı ..... kötü bir şey mi? Hayır! Gayet de iyi bir şey.

Seçimlerimiz, kişiliğimiz, ... huyumuz, dış görünüşümüz birbirinden ne kadar farklı ve biz bu farklılıkla yaşıyoruz. Farklı olmak, bir diğerinin eksikliklerini ..... . Herkesin yapbozun eksik bir parçasını sahiplenip o eksik parçayı kapatmaya ..... aslında yaşam. İnsan ..... amacı da bu farklılıktan geliyor. Bu çeşitlilikten geliyor. Öyleyse neden başkalarını sizin gibi ..... zorluyorsunuz. Âdeten bunun için kendinizi yıpratıyorsunuz.

Farklı olmak, yaşamın kendisinde olan bir şey. Tıpkı gülmek, konuşmak, görmek, üzülmek, eğlenmek, sevinmek, ... gibi insana özgü bir durum. Öyleyse sizden farklı insanlara saygı duymalısınız. Onlar mı yanlış? Siz kendi doğrundan emin misiniz? Sakın başkalarını ..... için kırıp dökmeyin. Yoksa siz kırılırsınız. Bu da ne sizin için faydalı olur, ne de karşınızdaki insan için faydalı olur. Çünkü doğrular er veya geç kendisini gösterecektir.

DİNLEME

SENDEN BİR ŞEY OLMAZ

6 Metni dinleyelim. Aşağıdaki boşlukları dolduralım.

- ..... birçok ünlünün geçmişinde bir "Senden bir şey olmaz." hikâyesi saklı.
- Bu söz onların hayatlarında aşaişanma anlamından çıkararak âdeten ..... dönüşmüştür.
- Bütün kapılar "Senden şarkıcı olmaz." denilip Sezen Aksu'nun .....
- Walt Disney, "Miki Fare" kahramanını çizip üne kavuşmadan önce beş işten .....
- Ford, hedefine ulaşmak için beş kez ..... ve sayısız engelle de karşılaşmış.

7 Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

- "Senden bir şey olmaz." sözü birçok insanı ünlü yapmıştır. ( )
- Sezen Aksu'nun ilk albümünü sadece tanıdıklarını almış. ( )
- Amerikalı editörler Walt Disney'in resim kabiliyetini beğenmişler. ( )
- Bankacılar Henry Ford'un kredi isteğini reddetmişler. ( )

YAZMA

8 Hayatınızdaki en önemli başarılarınız nedir? Aşağıdaki notlardan yararlanarak yazalım.

- Ne zaman oldu?
- Başarmak için neler yaptınız?
- Sonuçları ne oldu?
- Hayatınızdaki etkisi nasıl?

KONUŞMA

9 Aşağıdaki konular hakkında arkadaşlarımıza sorular sorup konuşalım.

- Yarış kazanma
- Bir ödül kazanma
- İşe giriş
- Bir sınavı geçme
- Ehliyet alma
- İlk parasını kazanma

Örnek: A: Hiçbir yarışa girdin mi?

B: Evet, girdim. Hatta bir bilgisayar kazandım.

ÜNİTE 2

İŞ DÜNYASI

C. MESLEKLER

bitirmemi söyledi, olmamı istedı,
yapmasını rica ettim

-Müdür işlerimi yarına kadar bitirmemi söyledi.
-Babam benim doktor olmamı istiyordu.
-Ben ona bu akşam yemekleri yapmasını rica ettim.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki anketi cevaplayalım. Cevaplarınıza nedenleriyle açıklayalım.

Nasıl bir işe çalışmak istersiniz? Neleri tercih edersiniz?

1. a. büyük bir firmada çalışma	b. küçük bir firmada çalışma	c. kendi işinizde çalışma
2. a. tam zamanlı iş	b. yarı zamanlı	c. esnek saatler
3. a. ofiste çalışma	b. dışarıda çalışma	c. evde çalışma
4. a. yalnız çalışma	b. aynı insanlarla çalışma	c. farklı insanlarla çalışma
5. a. dolgun ücret	b. ilginç bir iş	c. insanlara yardım etme

OKUMA

2 Metni okuyalım. Aşağıdaki paragraflar ile başlıklarını eşleştirelim.

a. Meslek seçiminin önemi   b. Meslek seçimindeki çeşitli etkenler   c. Meslek seçiminde ailenin etkisi
ç. Meslek seçiminde çevrenin etkisi   d. Meslek seçiminde bireysel etkenler

MESLEK SEÇİMİ

( ) Meslek seçimi, bireyin yaşamında çok önemli bir olaydır. Meslek seçerken bir birey kendine belli bir çalışma ortamı, belli bir yaşam biçimini seçer. Bu yolda da başarısıyla kendini kanıtlamaya çalışır. Bireyin yetenek, ilgi ve istekleri doğrultusunda bir meslek seçmesi onu başarılı, verimli ve mutlu yapar. Kendi özelliklerini düşünmeden rastgele seçim yaptığı zaman başarısız, verimsiz ve mutsuz olur. Bu nedenle uzmanlar insanların, meslek seçerken, kendi özelliklerini ve mesleğin nitelikleri arasındaki uygunluğa dikkat etmesini söylüyor.

( ) Araştırmalara göre, birçok insan mesleğinden şikayet ederken, pek az insan beceri, ilgi ve idealleerne uygun meslek seçmektedir. İnsanların her işte en yetenekli elemanları tercih etmesi, bazı alanlarda meslek eğitiminin zorunlu olması, çoğunlukla meslek eğitiminin uzun, zahmetli ve masraflı olması, gençlerin meslek seçimini engellemektedir. Buna karşılık rastlantılar, aile yapısı, ekonomik olaylar, çevre koşulları, bireysel özellikler, puan durumu vb. gençin meslek seçimini belirlemektedir.

( ) Gencin meslek seçiminde ailenin çok büyük etkisi vardır. Aileler her zaman çocuklarına dolgun maaşlı, doktorluk, avukatlık gibi saygın bir meslek sahibi olmasını söyler. Ailenin ekonomik düzeyi ile kültür düzeyi, gencin meslek seçimini olumlu veya olumsuz yönde etkiler. Araştırmalar göstermiştir ki ekonomik ve kültürel düzeyi yüksek ailelerde gençler, yetenek ve ilgileri doğrultusunda destek görmektedirler. Ekonomik ve

kültürel olanakları elverişsiz aileler gençleri, kısa zamanda büyük kazanç getirecek veya itibar sağlayacak, moda mesleklerde yönlendirmektedir. Bazı ailelerde ise aile baskısı etkindir. Bu tip aileler babanın mesleğinin çocuğuna geçmesini ister.

( ) Çevrede anne - babanın dışında, genç için önemli bir yetişkinin, belli bir alanda çalışması, bu yetişkinin model olarak alınması, gencin o yetişkinin mesleğine yönelmesine yol açabilir veya tersine, bir büyüğün bir alanda başarısız olması, bir işten nefretle söz etmesi, gencin o iş alanından uzaklaşmasına neden olabilir.

( ) Özellikle ergenlik dönemi, meslek seçimini özel bir şekilde etkiler. Ergenlik döneminde özgüven eksikliği ve kararsızlık, büyümeye ve gelişme krisleri, fizyolojik değişiklikler vb., dünyayı değiştirmeye umidi, kendi ortamından uzaklaşma arzusu, macera yaşama isteği vb. özellikler, gençlerin meslek tercihlerini etkiler. Bu dönemde bilim adamı, astronot, pilot, hostes, artist, televizyoncu gibi istekler çok yaygındır. Bu meslekler onlara göre onları yükseltir, sıradan bir hayattan kurtarır, yeni bir ortama girmesini sağlar. Bu nedenle uzmanlar, bu mesleklerle "ergenlik meslekleri" veya "kaçış meslekleri" adını vermektedirler. Uzmanlara göre, insanların büyük çoğunluğu için meslek seçimi, çözümü güç bir sorundur. Çoğu zaman rastlantılar, aile ve çevre koşulları, bu soruna çözüm getirir. Ama uzmanlar meslek seçiminde insanların karakter ve meslek uygunluğunu unutmamasını söylemektedir.

3 Aşağıdaki boşlukları metne göre dolduralım.

1. Bireyin kendi kişiliğine uygun mesleği seçmesi onu ..... yapar.
2. ..... meslek seçimi zorlaştırır.
3. Aileler çocukların ..... çalışmasını ister.
4. Gencin meslek seçiminde ailesinin dışında ..... da etkisi vardır.
5. Uzmanlar meslek seçiminde ..... söyler.

4 Aşağıdaki kelimeleri yakın anamlıları ile eşleştirelim.

1. birey	a. özellik
2. seçim	b. insan
3. nitelik	c. tercih
4. saygın	ç. kişilik
5. karakter	d. itibarlı

YA SİZ?

1. Sizin bir mesleğiniz var mı?
2. Size göre meslek seçiminde en çok neyin etkisi vardır? Sizde neyin etkisi oldu?

DİL BİLGİSİ

Emir Kipinde Dolaylı Anlatım

Dolaylı anlatım bir kişinin söylediği sözcükleri başkasına aktarmaktır. Emir kipi ile kurulan cümleler adlaştırma eki (-ma) kullanılarak dolaylı aktarımı çevrilir. Bu ek ile yapılan dolaylı anlatımlarda söyle-, iste-, rica et-, emret- fiilleri kullanılabilir. *Reported speech is used to communicate what someone else said. The sentences in the form of imperative are transferred into reported speech by using suffix -ma. In the reported speech produced by this suffix the verbs söyle-, iste-, rica et-, emret- can be used.*

fiil + mA + iyelik eki + belirtme eki

NOT: Bu ek ile yapılan dolaylı anlatımlarda lütfen, sakın, haydi gibi kelimeler kullanılmaz.

Örnek:

Arkadaşım bana "Haydi çabuk ol!" dedi.

Arkadaşım bana çabuk olmamı söyledi.

Örnek:

Annem bana "Odanı topla." dedi.

Annem bana odamı toplamamı söyledi.

Öğretmen öğrencilere "Derse erken gelin." dedi.

Öğretmen öğrencilere derse erken gelmelerini söyledi.

Garson müşterilere "İçeride sigara içmeyin." dedi.

Garson müşterilerden içeride sigara içmemelerini rica etti.

Patron sekreterine "Ahmet Bey odama gelsin." dedi.

Patron sekreterinden Ahmet Beyin odasına gelmesini istedi.

5 Aşağıdaki cümleleri dolaylı anlatıma çevirelim.

1. Uzmanlar "Sağlıklı yaşamak için günde 2 litre su için." diyor.

.....

2. Biz size "Sakın oraya gitmeyin." demedik mi?

.....

3. Aslı bana yarın "Benimle alışverişe gel." dedi.

.....

4. Doktor bana "Bu ilaçları alınız." dedi.

.....

5. Müdür sekreterine "Dosyaları getirin." dedi.

.....

6. Demet Serdar'a "Beni beklemeyin, gidin." dedi.

.....

7. Hostes yolculara "Lütfen cep telefonlarınızı kapatınız." dedi.

.....

8. Annem bana "Ali odasını toplasın." dedi.

.....

9. Öğretmen bize "Derslerinize çok çalışın." diyor.

.....

10. Banka memuru müşteriye "Lütfen kimliğinizinizi verin." dedi.

.....

6 Aşağıdaki fiilleri boşluklara uygun biçimde yerlestirelim.

kapat- et- git- iç- dinlen- kullan- aç- söndür- yap- et- geç- kis- bekle-

1. Komşum benden çocuğumun çok gürültü ..... rica etti.

2. Öğretmen bizden sınıftan çıkarken ışıkları ..... istedi.

3. Ben sana çıkışken kapıyı ..... söylemedim mi?

4. Adam bize bağırarak arabamızı evinin önüne park ..... söyledi.

5. Annem bana eve gelirken telefon ..... söyledi.

6. O bize onu saat ikide okulun önünde ..... söyledi.

7. Trafik polisi şoförlerle hızlı ..... ve kırmızı ışıkta ..... söylüyor.

8. Doktor, Arzu Hanım'a oğlunun terli su ..... , evde ..... ve ilaçlarını düzenli ..... söyledi.

9. Ben arkadaşımın müziğin sesini biraz ..... istedim.

10. Öğretmen öğrencilerine kitaplarını ..... söyledi.

DİNLEME

İŞTEN ÇOK SIKILDIM

7 Metni dinleyelim. Doğru seçeneği işaretleyelim.

1. Seçil işten ayrılmaya / yeni bir işe girmeye karar verdi.
2. Seçil patronundan çok memnun / şikayetçi.
3. Seçil'in işini çok sevmiyordu / seviyordu.
4. Patronu Seçil'den bankaya gitmesini / dışarıdaki işleri yapmasını istiyor.
5. Seçil bakıcıdan hafta sonu / geç saatlerde çocuğuna bakmasını rica etti.
6. Aynur Seçil'in işten ayrılmasını / yeni bir iş bulmasını istiyor.

8 Aşağıdaki boşlukları metne göre dolduralım.

1. Seçil patronunun ona yeni bir işçi gibi ..... bitti.
2. Seçil ..... yapmaktan sıkılmış.
3. Seçil ..... olarak çalışıyor.
4. Patron onlara bütün hafta gece on bire kadar ..... söyledi.

YAZMA

9 Aşağıdaki konulardan yararlanarak meslekler ile ilgili bir kompozisyon yazalım.

- hayalinizdeki meslek (En çok ne olmayı istiyorsunuz veya istiyordunuz? Bu hayalinizin gerçekleşme imkânı var mı?)
- ülkenizdeki geleneksel meslekler

KONUŞMA

10 Kutucuktaki mesleklerle ve fiillere bakalım. Onlar ne yapıyor? Karşılıklı konuşalım.

esnek saatler	işçi	dolgun maaş	şirkette çalış-	sekreter	grafiker
takım hâlinde çalış-	satış danışmanı	sorumlulukları ol-	problem çöz-	hizmet vermek	
insanlara yardım et-	hayatını tehlkiye at-	editör görev	rehber	müşterilerle ilgilenmek	
modacı	yalnız çalış-	patron	bir şeyler üret-	itfaiyeci	yönet-
psikolog	polis	eğitim danışmanı	yaşam koçu	oyuncu	

Örnek:

A: Modacı ne iş yapar?

B: Modacı elbise gibi yeni ürünler tasarlar.

A: O nasıl çalışır?

B: Genellikle takım hâlinde çalışır.

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

Denizaltı Aşçısı

Avustralya'da kıdemli denizaltı aşçısı yılda 187 bin dolar kazanabilir. Bu rakam neredeyse amiralle aynı. Bu aşçılar ortalama 58.806 dolar kazanır ama yıl sonundaki ek kazançlar, açık deniz ödemeleri, denizaltı hizmetleri derken iyi bir yıllık gelir kazanma şansı yakalayabilirler.

Şans Kurabiyesi Yazarı

Çin lokantalarındaki şans kurabiyelerindeki falları da birileri yazıyor; tıpkı sakızlarda ya da tebrik kartlarındaki mesajlar gibi. Ne kadar yaratıcı olursanız o kadar iyi!

Ramazan Davulcusu

Türkiye'de bu kişiler Ramazan ayında geceleri sahur vakti sokak aralarında gezerek insanları davul sesi ile uyandırırlar. Bu, aylık bir meslektir. Davulcu çoğu zaman erkektir. İlçenin beldeiyeleri her Ramazan ayında onlara para verir, bununla birlikte ayın ortasında ve sonunda kapıları gezerek mahalle sakinlerinden tekrar para toplarlar.

1. Sizce bu mesleklerden hangisi en ilginç? Kazanç, rahatlık, çalışma saatleri gibi özelliklerine göre karşılaştırımlım.
2. Sizin ülkenizde bunlar gibi ilginç meslekler var mı?

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

Bankacı

Genci, yeni banka memuru olarak işe alırlar, ilk gün masasında ne bir kalem kâğıt ne bir bilgisayar görür ve çok sinirlenir. Hemen depoya telefon açar:

- Rezalet! Benim eşyalarım nerede? Derhal gönderin, yoksa orayı dağıtırmı.

Telefondaki ses, sakin bir tonla cevap verir:

- Siz kiminle konuşuyorsunuz, biliyor musunuz acaba?

- Hayır, kiminle konuşuyormuşum bakalım?

- Ben bu bankanın müdürüyüm!

- Peki siz kiminle konuşuyorsunuz, biliyor musunuz?

- Hayır.

- Oh, çok şükür.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki kelimeleri uygun boşluklara yerleştirelim.

yarı zamanlı ikramiye mesai saatleri tecrübe dolgun ücretli

1. Derslerim 12.00'a kadar devam ediyor. Bu nedenle ..... bir işe çalışmak istiyorum.
2. Patronlarım bu ayki yüksek performansından dolayı ..... verecekler.
3. Uzun ..... yüzünden her gece işten geç saatte çıkmıyorum.
4. Bu iş konusunda uzmanlık sahibiyim. 10 senelik ..... var.
5. Birçok sertifikam, deneyimim ve yabancı dilim var. Bence ..... bir işi hak ediyorum.

2. Aşağıdaki cümlelerdeki yanlışları bulalım, düzeltelim.

1. Sigara içme sağlığa zararlıdır.
2. Oturmak odasında televizyon izledik.
3. Bugün sinemaya gitmekten düşünüyorum.
4. Yarın evde oturup ders çalışmayı karar verdim.
5. Her hafta düzenli olarak yürümek yaparım.
6. Her gün aynı şeyleri yapmaya sıkıldım.
7. Herkesin ayrı bir giyinmek tarzı vardır.
8. İzmir'e gitmek için gitme dönme uçak biletini aldım.
9. Oğlumun düzenli ve çalışkan olmayı beni mutlu ediyor.
10. Ailem, benim doktor olmak istiyor.

3. Aşağıdaki cümleleri dolayı anlatımla yeniden yazalım.

1. Öğretmen öğrencilere "Burada sigara içmeyin!" dedi.

.....

2. Ben sana "Çıkarken evi kontrol et!" dedim.

.....

3. Memur bana "Lütfen pasaportunuzu verin." dedi.

.....

4. Müdür bize "Akşama kadar raporları bitirin!" diye rica etti.

.....

5. Doktor anneme "İlaçlarınızı almayı unutmayın!" dedi.

.....

4. Aşağıdaki kelimeleri eşleştirelim.

1. iş	a. ücret
2. tam	b. vermek
3. asgari	c. maaş
4. mesai	ç. bulmak
5. esnek	d. seçimi
6. yüksek	e. saati
7. meslek	f. saatler
8. hizmet	g. zamanlı

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.

1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabiliyorum, 4: İyi yapabiliyorum, 5: Çok iyiyapabiliyorum.

1. Gazete ve dergilerdeki haberleri ana hatlarıyla anlayabiliyorum.	1	2	3	4	5
2. Arkadaşlarımla bir tartışma yapabilir, karşılıklı fikir alışverişinde bulunabiliyorum.	1	2	3	4	5
3. Basit tanımlamalar yapabiliyorum.	1	2	3	4	5
4. Bir ilana yazılı olarak cevap verebilir, ayrıntılı bilgi isteyebilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İŞİMLER

abur cubur	esnek	metabolizma	verimsiz	izin vermek
amaç	etkileyici	nakış	yağ	kaçınmak
ambalaj	etkin	organizasyon	yaratılış	kanıtlamak
amiral	farklılık	ortam	yaşayış	kaptırmak
arzu	fırsat	ödül	yenik	kırılmak
asgari	firma	öge	yenilikçi	kurmak
aşağılama	fiziksel	örgüt	yetenek	kurtarmak
aşırı	fizyolojik	özellik	yetişkin	motiv etmek
ayrıntı	geçici	özenli	zafer	paylaşmak
azim	geleneksel	özgү	zahmetli	rica etmek
baskı	gıda	paralel	zorluk	sağlamak
başarı	girişimci	parlak		sağlamak
başlık	görev	performans		saymak
beklenti	görünüm	planlama	akıldan geçirmek	sıyrılmak
benzerlik	görünüş	püf noktası	aklına getirmek	söz tutmak
beslenme	güç	rastgele	aksamak	şikayet etmek
birey	günlük	rastlantı	anımsamak	tamamlamak
cazip	hastalık	risk	artmak	
çalışan	hedef	saklı	aşmak	tanımlamak
danişman	hizmet	satış	bahsetmek	tüketmek
davranış	huy	saygın	belirlemek	ulaşmak
değişiklik	ikramiye	seçim	bocalamak	ulaşmak
denizaltı	iştah	sorumlu	cesaret etmek	uzaklaşmak
departman	itibar	sürekli	değerlendirmek	uzamak
destek	izin	sürekli	depolamak	yaratmak
devlet	katkı	şart	dokunmak	yenilemek
dikiş	kazanç	şikâyetçi	dönüşmek	yıpratmak
doğrultu	kıdemli	tanıdık	eleştirmek	yol açmak
dolgun	kişilik	tanım	geliştirmek	yönetmek
dönüm noktası	konteynır	toptancı	gerekştirmek	yönlendirmek
duruş	korkunç	tarz	görevlendirmek	yüceltmek
düşük	liderlik	tehlike	gütmek	yükseltmek
editör	maaş	temel	güvenmek	zorlamak
eksiklik	macera	tempo	ilgi çekmek	zorlaştırmak
elverişsiz	mandıracılık	usul	imza atmak	
engel	memnuniyetsiz	ücra	incelemek	
engelli	mesai	ümit		

FİİLLER

BECERİLER

- Sağlığından bahsedebilme
- Tavsiyelerde bulunabilme

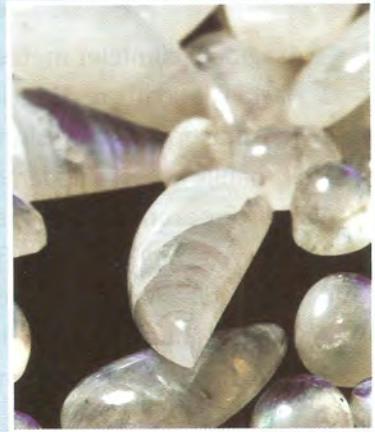
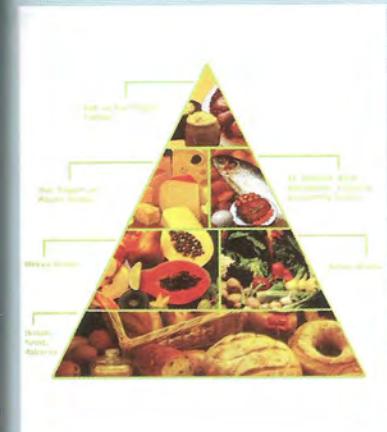
DİL BİLGİSİ

- Gereklilik kipi
- Gereklilik kullanımları (gerek / lazım / zorunda / mecbur)
- Gereklilik kipinin hikâyesi

KELİMELER

- Sağlıklı yaşam
- Besinler
- Egzersiz
- Organlar
- Tibbi terimler

HER ŞEYİN BAŞI SAĞLIK

ÜNİTE

3 HER ŞEYİN BAŞI SAĞLIK

A. CAN BOĞAZDAN GELİR

okumalıyım, bitirmelisiniz,
konuşmamalıyz, anlamalılar

-Derslerim biter bitmez eve dönmeliyim.
-Herkesten önce biz gitmeliyiz.
-Odanı dağınık bırakmamalısın.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

- 1 İkili gruplar oluşturarak metinde koyu yazılmış kelimelerin anımlarını bulalım.
- 2 Ülkenizde hangi sağlık sorunları yaygın? Sizce neden?

OKUMA

SAĞLIĞIN ANAHTARI

Son yıllarda nano teknoloji ve moleküler tıp dalları büyük bir hızla ilerledi. Bu sayede bilim insanları her türlü hastalığın nedenini, gelişip ilerlemesini, tedavi süreci ve sonuçlarını, tek bir hücreyi inceleyerek belirleyebilmektedir.

Bu çalışmalar sonucunda kilo almanın da hücresel ve biyokimyasal nedenleri açıklığa kavuşmuştur. Bu son bilgilerden biri de şu: Şişmanlık nedeni olan beyaz yağ hücreleri en az 20 zararlı ve faydalı **hormon** salgılıyor. Bu hormonlardan bazıları kanın **pihtılaşmasını** artırıyor, hipertansiyona ve kansere yol açıyor.

Bu bilgilerin ışığında Harvard Tıp Fakültesi Beslenme Bölümü Başkanı Dr. Walter Willet şunları söylüyor: "Yağlar problem değildir. Asıl şekerli içecek, patates, ekmek, makarna, pirinç ve tatlıları diyetimizden çıkarmalıyız. Bu sayede **obezite**, şeker hastalığı, **hipertansiyon**, **kalp-damar** ve **felç** hastalıkları gibi birçok **metabolik** hastalığı önleyebiliriz."

Peki, bu hastalıklardan korunmak için "olmazsa olmaz"lar neler?

1. Her gün 2-3 litre sıvı almaya dikkat etmeliyiz. Gün boyu bol su, limonlu su, limonlu açık çay ve yeşil çay, karanfil, tarçın çayı gibi şekersiz bitki çayı içebiliriz.
2. Akşam 20.00'dan sonra hiçbir şey yememeliyiz, bol su içip hareket etmeliyiz.
3. Doğal ve mevsimsel **gıdaları** tüketmeliyiz. **Besinler katkı** maddeleri içermemeli ve işlenmiş olmamalıdır.
4. Özellikle sabah kahvaltlarımız bol protein, sağlıklı yağ ve sağlıklı karbonhidratlar içermelidir.
5. Şeker oranı düşük yiyecekler yemeliyiz.
6. "Az az, sık sık yemelisiniz." yerine, tam tersi "Günde 2-3 öğün doyuncaya kadar yemelisiniz." diyorum.
7. Öğünler arasında en az 4-5 saat geçmelidir.

- 3 Aşağıdaki cümleler metne göre doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Hastalıkların hücre düzeyinde incelenmesi nano teknoloji sayesindedir. ( )
2. Yeni araştırmalar sayesinde kilo almanın nedenlerini biliyoruz. ( )
3. Şişmanlık kansere neden olamaz. ( )
4. Yağlı ve şekerli besinleri kesinlikle tüketmemeliyiz. ( )
5. Pilav ve sandviçler zararlı yiyeceklerdir. ( )
6. Besinleri zamanında yemeliyiz. Mesela portakalı kişin, kirazı yazın... ( )
7. Günde 2-3 öğün yiyecek doyamayız. ( )
8. Bir öğünden sonra tekrar yemek için üç saat fazla beklememeliyiz. ( )

YA SİZ?

Metindeki görüşlere katlıyor musunuz? Neden?

DİL BİLGİSİ

Gereklik Kipi (Necessity Modal)

Gereklik kipi; yapılması gerekliliği anlatmak için kullanılır.

*The mode **necessitative** is used to describe what is to be done.*

	Olumlu	Olumsuz	Olumlu Soru	Olumsuz Soru
Ben	gitmeliyim	gitmemeliyim	gitmeli miyim	gitmemeli miyim
Sen	gitmelisin	gitmemelisin	gitmeli misin	gitmemeli misin
O	gitmeli	gitmemeli	gitmeli mi	gitmemeli mi
Biz	gitmeliyiz	gitmemeliyiz	gitmeli miyiz	gitmemeli miyiz
Siz	gitmelisiniz	gitmemelisiniz	gitmeli misiniz	gitmemeli misiniz
Onlar	gitmeli(ler)	gitmemeli(ler)	gitmeli(ler) mi	gitmemeli(ler) mi

NOT: Gereklik kipi "ol-" filine eklenerken cümleye tahmin anlamı katar.

Being added to the verb "Ol-", it gives the meaning of prediction.

Örnek:

A: Kedi nerede?

B: Sesi geliyor, üst katta olmalı.

A: Hayatım, gözlüğüm nerede?

B: Banyoda, lavabonun üstünde olmalı.

A: Bugün günlerden ne?

B: Perşembe olmalı.

Örnek:

Tabağındakilerin hepsini bitirmelisin.

Her gün mutlaka vitamin almalılar.

Yemekten önce ellerini yıkamalısın.

Mutlu olmak için ne yapmalıyız?

Bugün bütün işleri bitirmeli miyim?

Mert bugün evde olmalı.

4 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi tamamlayalım.

1. Öğrenciler, dersleri başlamadan 10 dakika önce sınıfta ol.....
2. Doktorla görüşmek için önce randevu al.....
3. Raporlarımıza yarın sabaha kadar bitir.....
4. Bu kadar çok şeker ye.....
5. İnsanlar özel araba kullanmak yerine otobüs kullan.....
6. İnsanlar birbirlerine saygı ve hoşgörü göster.....
7. Doğum günümüzde tüm sevdiklerim yanında ol.....
8. Bugün sizinle gelemem, bir iş görüşmesine git.....
9. Yarınki toplantıya gel.....?
10. Sağlıklı olmak için abur cubur ye.....?

5 Aşağıdaki durumlar için tavsiyelerde bulunalım.

1. Yarın arkadaşım doğum gününü kutlayacak, beni de davet etti.

.....

2. Tatlıları çok seviyorum ama kilo yapıyor.

.....

3. Kolesterolüm yüksekmiş, kalp krizi riskim varmış, doktor söyledi.

.....

4. Yeni bir telefon çıkmış, pek çok özelliği varmış. Ama biraz pahalı.

.....

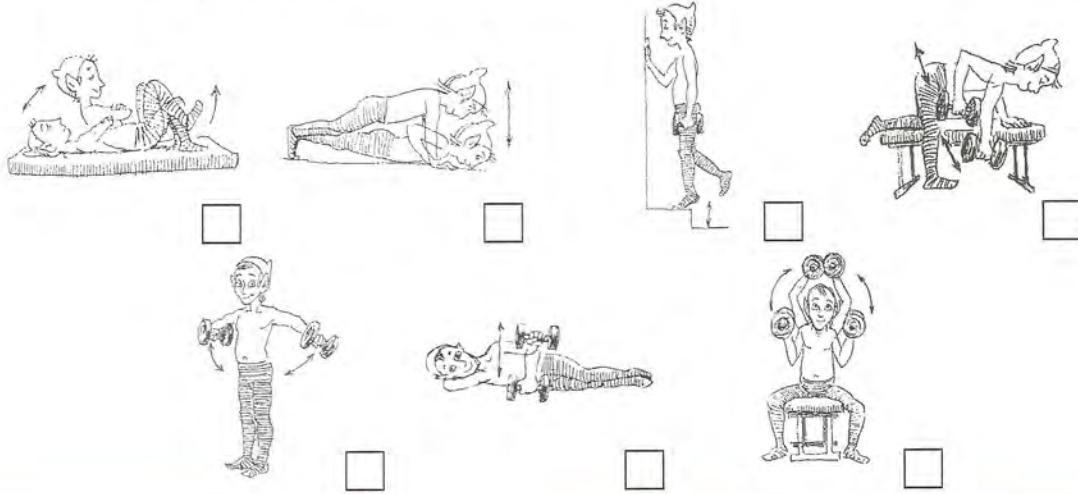
5. Kedim çok yaramaz, evin içinde saklandı, onu bulamıyorum.

.....

DİNLEME

SAĞLIK İÇİN EGZERSİZ

6 Sağlıklı bir yaşam sürdürmek için düzenli olarak hafif egzersizler yapmalıyız. Dinleyeceğiniz metinde birkaç egzersizin tarifi var. Metni dinleyelim ve her egzersizi resimleriyle eşleştirelim.

YAZMA

7 Siz bir yaşam koçu / diyetisyeniniz. Bir hasta size geliyor ve kendisine yardım etmenizi istiyor. Durumunu inceleyelim ve beslenme, sağlık, sosyal hayat vb. konularda önerilerde bulunalım. Önerilerimi rapor olarak yazalım.

Örnek: Hastanızın özellikleri:

Cinsiyet: Erkek

Yaş: 56

Boy: 1.73 m

Kilo: 94

Meslek: Borsacı

Medeni durum: Evli, 2 çocuklu

Sağlık: Kalp krizi geçirdi, yüksek tansiyonu var, stresli.

Favori yemekleri: Kebaplar, baklava, pirinç pilavi

Spor: İzlemeyi seviyor.

KONUŞMA

8 Siz bir gazetecisiniz, arkadaşınız ise ünlü bir sporcudur.

Bu ünlü sporcuya örnectedeki gibi röportaj yapalım. Ona sorular soralım. Gençler için tavsiyelerini isteyelim.

Örnek:

A: -Genç sporcular sizin kadar iyi bir sporcudan olmak için neler yapmalıdır?

B: -Disiplinli ve düzenli antrenman yapmalıdır.

A: -Spor federasyonundan memnun musunuz?

B: -Bence bazı kurallar değişimeli...

B. UZUN VE SAĞLIKLI YAŞA

silmek gerek, okumamız lazım,
çıkmaları gerekiyor

-Otogüs saatinden önce durakta olmamız lazım.
-Bir evi haftada en az iki kez temizlemek gerekir.
-Dersteki konuları defterlerine not etmeleri gerek.

HAZIRLIK CALIŞMASI

1 Sizce yüz yaşına kadar yaşamak nasıl olurdu? Size göre iyi ve kötü yanları nelerdir?

OKUMA

2 Paragrafları, anlamlı bir metin olacak şekilde sıralayalım.

1	2	3	4

YÜZ YAŞINDA HÂLÂ DİNÇ

a İnsan ömrünün uzamasının en önemli sebeplerinden biri kuşkusuz tiptaki ilerlemeler. Daha ilginci, gelecekte 74 yaşındaki bir kişi 45'inde görünecek. Kadınlar 60'ından sonra anne olabilecek. Peki, eldeki koşullarda uzun yaşamın sırrı için uzmanlar neler söylüyor? İyi ve az beslenme, listenin başında. Yaşlanmayla gelen hastalıklar diyet yaparak beslenen insanlarda üç kat daha az görülüyor. Bu kişilerde ileri yaşa rağmen kas sağlığının da korunduğu dikkat çekiyor. Beyin fonksiyonları da şaşırtıcı derecede iyi kalıyor; hafızanın aktifliği ve problem çözme kapasitesi diyet yapmayanlara oranla çok daha iyi. Sonuç olarak kaliteli bir hayat yaşamak için biraz genetik şansa sahip olmak biraz da hayat disiplini uygulamak gerekiyor.

b Uzun ömürlü olmak... Bu özellik genetik mi yoksa yaşam koşullarına bağlı olarak gelişiyor mu? Araştırmacılar uzun yaşam genini buldular. Uzun yaşayan kişilerin tümünde aktif, ortak bir gen var. Genetik bilimi sayesinde diğer insanların da aynı şekilde uzun ömürlü olmalarını sağlamaya yarayabilir. Peki bu gerçekleşecek mi gerçekleşmeyecek mi, bunu zaman gösterecek ama genetik bilimi önumüzdeki 50 yıl içinde insan ömrünü 100 yila çıkarmayı hedeflemiştir.

c Bundan sadece 100 yıl kadar önce ABD'de insanın ortalama yaşam süresi 47 yıldı. Günümüzde bu rakam ABD'de 80'e, Türkiye'de ise 72'ye ulaştı. Bundan 50 yıl sonra bu rakam 100'e ulaşabilir. Wikipedia'ya göre en uzun yaşamış kişi Jeanne Louise Calment adında bir Fransız kadın: 122 yaşında ölmüş. Onun arkasından 120 yaşında ölen bir Japon ve 111 yaşında ölen bir ABD'li geliyor. 50'li yıllarda yüz yaşına kadar yaşayanların sayısı tüm dünyada sadece birkaç binek, günümüzde sadece ABD'de 96 binden fazla yüz yaşın üstünde insan var. Dünya genelinde ise bu rakam 450 bin kişiden fazla. 100 yaşını bulan bu kişilerin yüzde 85'i ise kadın. Uzun yaşam konusunda önde olan ABD'nin arkasından 30 bin kişiyle Japonya geliyor. Nüfusa oranla yüz yaşını gören en fazla kişi ise Fransa'da.

ç Uzun yaşam uzmanları ise "Günlük alışkanlıklarımızı ve yaşantımızı değiştirmemiz lazım." diyor ve ekliyor: "Genetik bilime ihtiyacımız yok. Hayatımızı basit fakat akılcı prensipleri benimseyerek yaşamak ve 100 yıllık ömrün reçetesinin keyfine varmak yeter." Hangisi doğru bilmiyoruz ama şu bir gerçek ki dünyada uzun yaşayan insanların belli yeme içme alışkanlıkları ve hayat biçimleri var. Bu bize rehber olabilir.

3 Aşağıdaki cümleler metne göre doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Uzun ömürlü olmak genetik bir özelliktir.	( )
2. Uzun ömürlü olmak için uzun ömrü genini taşımak şart.	( )
3. İnsan ömrü giderek kısalıyor.	( )
4. Uzun yaşamak konusunda iki görüş var.	( )
5. Hayat tarzımıza dikkat ederek hayat kalitemizi ve süremizi artırabiliriz.	( )
6. Uzun ömürlü insanların her birinin farklı alışkanlıkları var.	( )
7. ABD'de ortalama ömrü Türkiye'dekinden daha uzun.	( )
8. Metne göre erkekler kadınlardan daha uzun yaşıyor.	( )
9. İnsanlar daha uzun yaşıyor çünkü sağlık bilimi çok gelişti.	( )

YA SİZ

Yüz yaşınıza kadar yaşamak ister misiniz? Neden?

DİL BİLGİSİ

Gereklilik Kullanımları

fiil + mAk gerek / lazım / gerek-

fiil + mA + (iyelik) gerek / lazım / gerek + zaman eki

Bu yapı, yapılması gerekli olan bir işi anlatmak için kullanılır.

It is used to talk about an event that is obliged to be done.

Örnek:

Doktor Hanım, hemen aşağıya gelmeniz gerek; acil bir hasta var.

Bu raporları cuma günü toplantıya yetiştirmemiz gerekiyor.

Ne yapıp edip saat beşten önce okuldan çıkmaları lazım.

4 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi tamamlayalım.

1. Kek hamurunu hazırlamadan önce yumurta ve şekeri çırp.....
2. Şairlerin çok güzel, bunları bir yayinevine göster.....
3. Her insanın günde iki litre su iç.....
4. Toplantı başkanının toplantı raporlarını imzala.....
5. Sıranız henüz gelmedi, biraz daha bekle.....

fiil +mAk zorunda / mecburiyetinde ol- / kal-

fiil +mAyA mecbur ol- / kal-

Bu yapı, yapılması zorunlu olan bir işi anlatmak için kullanılır.

It is used to state the necessity.

Örnek:

Tüm öğrenciler okuma, dinleme, yazma, konuşma sınavlarına girmek zorunda.

Ödevi salı günü öğleden sonraya kadar bitirmek mecburiyetindeyiz.

Bu haberleri ona anlatmaya mecburum.

Bir çalışan istifa etti, onun işlerini de biz yapmak zorunda kaldık.

5 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi tamamlayalım.

1. Ofiste pek çok kişi izne çıktı, bu sıralar daha çok çalış.....
2. Ben de istemiyorum ama şartlar gereği bu görevi üstüme al.....
3. Şeker hastaları beslenmelerine çok dikkat et.....
4. Çocuk çok ağlıyor, reddediyor ama bu ilacı iç.....
5. Hiçbir şeyi saklayamazsan! Polise her şeyi anlat.....

6 Aşağıdakileri eşleştirelim.

1. Cumartesi piknik yapmak istedik,
2. Çocuklar bahçede oynamaya karar verdiler,
3. Çok kilo aldım,
4. Sizinle gelmeyi ben de çok istiyorum,
5. Yarın doğum günümü kutlayacaktım,
6. Sanırım yarınki sınav zor olacak,
7. Sana yardım edemem.
8. Arkadaşımın düğünü için yeni bir elbise almak istedim,

- a. konuları baştan sona tekrar etmeliyim.
- b. hasta oldum, evde kalmak zorunda kaldım.
- c. ama hepsi çok pahalıymış, vazgeçmek zorunda kaldım.
- ç. önce kendi işlerimi bitirmem lazım.
- d. daha düzenli beslenmeliyim.
- e. ama birden yağmur bastırdı ve evde kalmak zorunda kaldılar.
- f. ama bir telefon geldi ve ofise gitmek zorunda kaldım.
- g. gelin görün ki çok işim var, çalışmam gerekiyor.

DİNLEME

DÜNYANIN EN YAŞLI İNSANI

7 Metne göre aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

Jeanne Louise Calment

1. J. L. Calment şu anda dünyadaki en yaşlı kadın. ( )
2. Guinness Rekorlar Kitabı'na girdikten iki yıl sonra "dünyanın en yaşlı kişisi" oldu. ( )
3. Calment telefonun mucidi Graham Bell'den önce doğdu. ( )
4. Carmen operasını ilk kez o seyretti. ( )
5. Van Gogh'tan resim dersleri aldı. ( )
6. Hayatı boyunca çok çalıştı. ( )
7. Eşi zengin bir tüccardı. ( )
8. Ölmeden 22 yıl önce bisiklete binmeyi bıraktı. ( )

8 Aşağıdakilerden hangisi veya hangileri Calment'in uzun yaşam sırlarından biri değildir?

a. sporla uğraşmak ( ) b. bol sarımsak yemek ( ) c. sigara içmemek ( )
 ç. her yemekte zeytinyağı tüketmek ( ) d. çikolatadan uzak durmak ( )

YAZMA

9 Biraz hayal kuralım. Diyelim ki 122 yaşındayız. Bu yaşta bir günümüze anlatalım. Bir günlük sayfasi yazalım.

KONUŞMA

10 Aşağıdaki rollerden yararlanarak bir diyalog oluşturalım.

I. Rol: Guinness Rekorlar Kitabı komitesinde çalışıyorsunuz. Dünyanın en yaşlı insanıyla görüşmeniz gerekiyor. Aşağıdaki konular hakkında sorular sorunuz.

- doğum tarihi
- ailesi
- mesleği
- favori yemekleri, hobileri vb.
- uzun yaşamın sırları

II. Rol: Dünyanın en yaşlı insanınız. Sizinle görüşmek istiyorsunuz. Sorulara cevap verin, tavsiyelerde bulunun.

- Az yiip çok uyumalısınız.
- Stresten uzak durmalısınız.

C. ALTERNATİF SAĞLIK

çıkmalıydım, söylemeliydin,
anlatmamalılardı

-işlerini son dakikaya bırakmamalıydın. Bak, şimdi sıkıştin.
-Kırmızıyı değil, mavi gömleği almamalıydım. Pişman oldum.
-Dürüst olmamalıydın, bana yalan söyledin.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Hangi değerli (elmas, yakut, zümrüt, safir...) ve / veya yarı değerli (firuze, akik, oniks...) taşları biliyorsunuz? Herhangi birini kullanıyor musunuz?

OKUMA

KRİSTAL TEDAVİLERİ

Gündelik sıkıntılarınız ve hastalıklarınız için yan etkisiz bir çare mi arıyorsunuz? Baş ağrısından ilaçsız kurtulmak mı istiyorsunuz? Stresli misiniz? Sinirli ya da endişeli misiniz? Bu soruların cevabı kristallerde yatıyor. Kristaller, minerallerden oluşur ya da minerallerin bileşimidir. Kristallerin şifalı etkileri Eski Mısır'da keşfedilmiştir. Kristallerin renkleri, boyutları ve şekilleri etkilerini değiştirmektedir. Örneğin; kırmızı taşlar hem enerji hem sakinlik verir. Mavi taşlar depresyonдан kurtulmakta etkilidir. Sarı taşlar mide problemlerine, yeşil taşlar ise gözlere iyi gelir. Kristaller dünyasında yeni seniz işte size küçük bir rehber:

1. Akik: Bedenin gergin kısımlarına sıcaklık hissi verir. Cilt hastalıklarına iyi gelir. Damarları kuvvetlendirir. Hamilelikte hem anne hem de bebeğin sağlığı için faydalıdır. Kemik ve diş yapısını korur. Sıkıntılı, kötü anlarda olayların iyi yönünü de görmeyi sağlar. Cesareti canlandırır, özgüveni artırır. Güç, keyif ve iyimserlik hissi verir. İş adamlarının yüzük olarak takmaları önerilir.

2. Akuamarin: Bu taş eskiden denizciler kullanıyordu. Düşünceleri berraklaştırır, yaratıcılığı ortaya çıkarır. Böbrek, karaciğer, dalak ve tiroit bezlerini kuvvetlendirir, vücutu temizler. Bereket ve uğur taşıdır. Sizi yüreklendirir ve güveninizi tazeler. Sezgileri güçlendirir. Negatif enerjiden korur.

3. Ametist: Birçok kültürde kraliyet aileleri tarafından kullanılmıştır. Kötü düşünceleri dağıtır, zekâyi canlandırır, konsantrasyonu artırır. Brezilya'da büyük bir ametist yatağı bulunduktan sonra değerini yitirmiştir.

4. Aytaşı: Özellikle kadınlar kullanır. Kısırlığa iyi gelir, kolay doğum yapmayı sağlar. Hormonları düzenler, doğurganlığı artırır. Lohusa kadınların sütünü artırır. Kramplara, bacak ve sırt ağrularına iyi gelir. Oburluğu önler. Empati kurmayı ve kabullenmeyi sağlar. Şefkat ve sempati duygularını artırır. Nazara karşı etkilidir. Rüyaların daha kolay hatırlanmasını sağlar.

5. Kuvars: Cep telefonu, telsiz, bilgisayardan yayılan radyasyonu toplar. Konsantrasyonu sağlar. Negatif enerjiyi yok eder, pozitif enerjiyi toplar. Kafa karışıklığı ve yorgunluğa iyi gelir.

6. Yeşim: İyi şans getirir. Böbrek hastalıklarını iyileştirir. Diş çürüğüne ve diş ağrularına iyi gelir. Korku ve endişeyi uzaklaştırır, huzur ve güven verir. Akıl, cesaret ve adalet duygusu kazandırır. Başarıdan sonraki kibir duygusunu engeller. Özellikle konuşmacılar ve öğretmenlerin kullanması önerilir.

2 Aşağıdaki sorunlar için hangi taş(lar)ı kullanmak gereklidir? Eşleştirelim ve nedenini yazalım.

Sorun	Taş	Neden
1. Çocuğunuz üniversite sınavına hazırlanıyor.	.....	.....
2. İş yerinde iş arkadaşlarınızla sorunlar yaşiyorsunuz.	.....	.....
3. Geceleri uyuyamıyorsunuz.	.....	.....
4. Vücutunuzda ağrılar var.	.....	.....
5. Çok şanssızsınız, işleriniz ters gidiyor.	.....	.....
6. Çocuğunuz saatlerce bilgisayar kullanıyor, oyun oynuyor.	.....	.....
7. Bazı raporlar yazmanız gerekiyor ama uzun süre odaklanamıyorsunuz.	.....	.....
8. Bir roman yazmak istiyorsunuz ama başlayamıyorsunuz? Farklı bir fikir arıyorsunuz.	.....	.....

3 Aşağıdaki cümleler metne göre doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Aytaşını yalnızca bebek doğduktan sonra kullanmalıyız. ( )
 2. Yeşim, insanı özgürleştirir. ( )
 3. Akuamarin kullanarak daha özgün işler yapabilirsiniz. ( )
 4. Akik kullanarak bir kalabalığın önünde daha rahat konuşabilirsiniz. ( )
 5. Ametist günümüzde elmas kadar değerli bir taştır. ( )
 6. Kuvars taşı karar vermeyi kolaylaştırır. ( )

YA SİZ?

Sizin kültürünüzde hangi taşların ne gibi anlamları vardır? Niçin takılır?

DİL BİLGİSİ

Gereklilik Kipinin Hikâyesi

Gerekli olduğu hâlde yapmadığımız ve artık sonuçlarını değiştiremeyeceğimiz işleri anlatmak için kullanılır. Yerine getirilmemiş görev ve pişmanlıklarını anlatır.

The past form of necessity form: It is used to talk about an event that one did not do and cannot change the results, although the event is required to be done. It is used to tell the unfulfilled tasks and regret.

	Olumlu	Olumsuz	Olumlu Soru	Olumsuz Soru
Ben	gitmeliydim	gitmemeliydim	gitmeli miydim	gitmemeli miydim
Sen	gitmeliydin	gitmemeliydin	gitmeli miydin	gitmemeli miydin
O	gitmeliydi	gitmemeliydi	gitmeli miydi	gitmemeli miydi
Biz	gitmeliydik	gitmemeliydik	gitmeli miydik	gitmemeli miydik
Siz	gitmeliyiniz	gitmemeliyiniz	gitmeli miyiniz	gitmemeli miyiniz
Onlar	gitmeliydi(ler)	gitmemeliydi(ler)	gitmeli(ler) miydi	gitmemeli(ler) miydi

Örnek:

Biraz geç olmadı mı? Tüm bunları daha önce anlatmamalıydın.

Dünkü partide sen de gelmeliydin, uzun zamandır böyle eğlenmemiştin.

Çok şaşırdı. Yüz ifadesini görmeliydin.

Sınavdan kötü not aldım, sence biraz daha çalışmalı mıydım?

Annem bana çok kızdı. Sence geç saatte eve gelmemeli miydim?

4 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi tamamlayalım.

1. Sana söyledim, o kadar çok kola iç.....
2. Artık çok geç. Bunu daha önce düşün.....
3. Gelmezler tabi. Tüm davetlileri telefonla tek tek ara.....
4. Fatura çok yüksek gelmiş, elektriği tasarruflu kullan.....
5. İşimiz var, gidemeyiz. Daha erken haber ver.....
6. Faturaları zamanında öde..... . Şimdi cezai ödemek zorundasınız.
7. Amcamı daha önce ziyaret et....., çok kızdı.
8. Ahmet ile Ayşe boşandı. Onlar çok acele karar ver.....
9. Bilgisayar karşısında çok çalış..... . Gözlerim çok ağrıyor.
10. Bu elbiseyi çok beğenerek aldım. Ama bana dar geliyor. Sence al.....?

5 Aşağıdaki resimlere bakalım. Sizce onlar ne yapmalıydı? Ne yapmamalıydı? Her biri için bir olumlu bir olumsuz cümle yazalım.

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

DİNLEME

ŞİFALI BİTKİLER

6 Hayatınızda hiç bitkilerle tedavi oldunuz mu?

7 Metni dinleyelim. Hangi bilgi hangi bitki için verilmektedir? İşaretleyelim.

	Adaçayı	Ihlamur	Hibisküs
1. Biraz kaynatabilirsiniz.	( )	( )	( )
2. Çok sıcak ve çok soğuk yerlerde saklamayınız.	( )	( )	( )
3. Demleyerek tüketiniz.	( )	( )	( )
4. Güneş görmeden kurutulmalıdır.	( )	( )	( )
5. Nemli yerlerde saklanmamalıdır.	( )	( )	( )
6. Rengi canlı görünümelidir.	( )	( )	( )
7. Soğuk içilebilir.	( )	( )	( )
8. Şeker hastalığına faydalıdır.	( )	( )	( )
9. Şeker katılabilir.	( )	( )	( )
10. Tam vaktinde toplanmalıdır.	( )	( )	( )

YAZMA

8 Hayatınızda hiç pişman oldunuz mu? Birkaç örnek vererek yazalım.

- Okuldayken daha çok spor yapmalıyım.
- Kendimi o kadar çok yormamalıyım.

KONUŞMA

9 İki arkadaş konuşuyorlar. Biri hastalıklarından şikayet ediyor, diğeri onu eleştiriyor. Biz de aşağıdaki örneklerdeki gibi diáloglar oluşturalım.

Örnek:

A: -Dün akşam çok geç yattım, başım çok ağrıyor.

B: -O kadar geç saatte kadar çalışmamalıydın.

A: -Yemekten sonra karnım çok ağrıdı.

B: -Dört hamburgerden sonra o kebabı yememeliydin.

HAMAM MERAKI

İstanbul ilginç bir konferansa ev sahipliği yaptı: "Uluslararası Fürdo, Hamam, Sauna Konföransı". Konferansta Türk hamamı, Macar fürdosu ve Fin sauna'sı enine boyuna masaya yatırıldı, benzerlik ve farkları ortaya çıkarıldı. Konferansın belki de en renkli ismi Koç Üniversitesi Sanat Tarihi ve Arkeoloji bölümünün Avusturyalı öğretim görevlisi Yrd. Doç. Dr. Nina Ergin'di. Altı yıl önce 427 yıllık Çemberlitaş Hamamı'yla ilgili tezi için İstanbul'a gelmiş ve kendisi gibi öğretim üyesi bir Türkle evlenip bir daha da ülkesine dönmemiş. Nina Ergin ile Tarihî Mihrimah Sultan Hamamı'nda görüştük ve Türk, Macar, Fin hamamlarını bir kez daha masaya yatırdık.

Hamamlar, dönemlerinin güzellik salonları. Osmanlı'da hamamlar, kadınlar için çok önemliydi çünkü hamama gitmek, Osmanlı'nın kapalı toplumunda dışarı çıkmak için bir bahaneydi. Kadınlar hamama grup hâlinde gidip genellikle tüm gün hamamda kalırlarmış. Eski Türk filmle-rinde izlediğimiz gibi oradayken bazen dedikodu yapar, bazen de oğulları için gelin ararlar. Hamamlar, aynı zamanda o dönemlerin güzellik salonlarıydı. Nina Ergin, hamama gelirken, kadınların büyük bohçalar içinde peştamallar, sürme, sabun, tarak, nalınlar getirdiklerini anlatıyor.

Macarlarda kaplıca geleneği var. Macaristan'da Osmanlı'dan kalmış bir hamam kültürü bulunuyor. Osmanlılar orada uzun süre kalmış. Ama aynı zamanda daha eski bir banyo kültürü de var. Macarlar termal kaplıca, ilıca geleneğine sahip. Buna Macar kültüründe "fürdo" adı veriliyor ve bir sanat hâline getirilmiş. Ancak kaplıca ve hamam ayrı şeyler. Mesela hamamın dinî bir yanı da var, kaplıcanın ise öyle dinî bir tarafı yok.

Finliler ise sauna'a ailece gider. Fin hamamında yıkanılmıyor, sadece terlemek için giriliyor. Terledikten sonra ise genelde dışarıya çıkilıp kar ile yıkanılıyor. Fin sauna'sında erkek ve kadın bölümü ayrı değil. Çocuklar ve anne-babaları,

erdin-erkek hep birlikte gidebiliyor. Saunadan çıktıktan sonra, küçük ağaç parçalarına vücudunuzu vuruyorsunuz. Amaç, kan dolaşımını hızlandırmak. Fin sauna'sı, çok basit ahşaptan yapılmış bir kulübe veya bina içinde bir oda, hatta küçük bir çukur içinde kurulan, keçe veya deriden yapılmış bir çadır da olabiliyor. Sauna içinde küçük bir soba var, odun orada yakılıyor. İlk sauna'sı şömine özelliğindeydi. Zamanla gelişerek sauna'larda, bacalı tahta sobalar kullanılmaya başlandı. Şimdi sauna'sı ise elektrikle ısıtılarak çalıştırılıyor.

Aşağıdaki cümleler metne göre doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Nina Ergin Çemberlitaş Hamamı hakkında bir tez yazdı. ( )
2. N. E. bir Türk akademisyenle evlendikten sonra İstanbul'a yerleştii. ( )
3. İstanbul'daki konferans Koç Üniversitesi'nde yapıldı. ( )
4. Osmanlı'da hamamlara sadece kadınlar gidiyordu. ( )
5. Osmanlı'da hamamlar, yıkanmanın yanında sosyalleşme yeriydi. ( )
6. Macarlarda tek banyo geleneği hamam değildi. ( )

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

Bir öğrenci: Bir gemi yolculuğuna çıktıktı. Uçsuz bucaksız okyanusun ortasında bir kaza oldu ve geminiz batıyor. Sadece bir kurtarma botu var ve bota sınıf mevcudunun %10'u kadar arkadaşımızı alabiliriz. Yakındakı ıssız adaya başka türlü ulaşamayız. Kararınızı verelim, gerekçelerimizi de açıklayalım.

Sınıfın geri kalanı: Bottaki arkadaşınızı, bizi bota alarak kurtarması için ikna edelim. Neden bizi almalı?

- Beni almalısın çünkü çok iyi yemek yaparım.
- Beni almak zorundasın çünkü ben marangozum, ıssız adada evleri ancak ben yapabilirim...

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Bence oturma odasının rengi mavi ol.....
2. Bilgisayara virus girdi ve bütün dosyalarımı kaybettim. Bilgileri yedekle.....
3. Bilgisayardaki dosyalarım silindi. Şimdi her şeyi baştan yap.....
4. Bir konuda uzman olmak için o konudaki bütün kitapları oku.....
5. Bir yabancı dili çabuk öğrenmek için bol bol pratik yap.....
6. Bu kadar geç saatlere kadar ayakta kal.....
7. Bu kilolardan kurtulmak için tatlı yemeyi bırak.....
8. Bugün eşimin doğum günü, onun en sevdiği yemekleri yap.....
9. Çok az zamanımız kaldı, çok daha hızlı çalış.....
10. Düğünü bütün davetilere telefonla haber ver..... Çok az kişi gelmiş.
11. Dün arkadaşlarımla buluşmak istedim ama ofisten aradılar, acele ofise git.....
12. Hastanızı yalnız bırak.....
13. Kek biraz sert olmuş. Daha çok yağ koy.....
14. Kırmızı gömlek yerine maviyi al..... Şimdi kırmızı hiçbir şeyle uymuyor.

2. Ne yapmalıyım? Aşağıdaki sorumlara çözümler önerelim.

1. Fazla yürüyemiyorum, çok çabuk yoruluyorum.

.....

2. Derslerde başarılı olamıyorum.

.....

3. Sultanahmet'e gitmek istiyorum ama yolu bilmiyorum.

.....

4. Eve hırsız girmiş, televizyonu ve bilgisayarı çalmış.

.....

5. Kitaplarımı kaybettim.

.....

6. Cep telefonumu bulamıyorum.

.....

7. Arkadaşımı üç saattir arıyorum ama telefonunu açmıyor.

.....

8. Hava çok sıcak ama klimalar çalışmıyor.

.....

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.

1: Yapamam, 2: Biraz yapabiliyim, 3: Yapabiliyim, 4: İyi yapabiliyim, 5: Çok yapabiliyim.

1. Beslenme hakkında kısa konuşmalar yapabiliyim.	1	2	3	4	5
2. Sağlıklı yaşam ile ilgili fikirlerimi savunabilirim.	1	2	3	4	5
3. Günlük hayatla ilgili konularda önerilerde bulunabilirim.	1	2	3	4	5
4. Görev ve sorumluluklarından bahsedebilirim.	1	2	3	4	5

İSİMLER

adalet	gen	nalın	tavsiye	kavuşmak
ahşap	genetik	nazar	tedavi	keşfetmek
akılcı	gerekçe	nüfus	tedbir	kutlamak
akik	gergin	obezite	tere	netleşmek
akuamarin	görüş	obur	tip	not etmek
ametist	hamilelik	odun	tiroit bezleri	odaklanmak
antrenman	hamur	okyanus	toplum	ovmak
arkeoloji	hatmi	oran	tutanak	pihtlaşmak
aytaşısı	hormon	ortalama	tutsak	saklamak
baca	hücre	oyun	tüccar	saklanmak
bağlam	ıssız	öğün	uğraş	şifayı kapmak
bahane	ilerleme	öneri	uğur	tazelemek
başkan	ilginç	özgün	uzman	uyarlamak
bereket	iyimserlik	özgüven	virüs	yaramak
berrak	kalite	peştamal	vücut	yedeklemek
bıçım	kaplıca	pihti	yaratıcılık	yitirmek
bileşim	karaciğer	pişmanlık	yaşam	yitmek
biyokimya	karanfil	prensip	yaşantı	yüreklemek
boyut	karbonhidrat	protein	yaygın	yüreklemek
böbrek	kas	radyasyon	yayinevi	yüreklemek
cesaret	keçe	rakam	yeşim	yüreklemek
çadır	keyif	rapor	zencefil	yüreklemek
çukur	kısım	reçete		
çuvaldız	kısırlık	rehber		
çürük	kibir	rekor	artırmak	açılığa kavuşmak
dal	kolesterol	röportaj	batmak	ayakta kalmak
dalak	komite	sayesinde	benimsemek	can pazarı
damar	konferans	sezgi	berraklaştmak	dizini dövmek
davetli	konsantrasyon	sıkıntı	beslenmek	enine boyuna
denizci	kraliyet	sıra	çırpmak	güzellik salonu
dinç	kramp	sıvı	etki etmek	kabuklu yemiş
diyetisyen	kristal	soba	gerçekleşmek	kafa karışıklığı
doçent	kulübe	süreç	görev almak	katkı maddesi
doğurganlık	kuşkusuz	sürme	hedeflemek	keyfine varmak
dönem	kuvars	şAŞıRTıcı	ikna etmek	keyfini çıkarmak
düğün	lif	şefkat	istifa etmek	masaya yatırmak
düşkün	lohusa	şifa	izne çıkmak	yaşam koçu
düzensizlik	mantık	şikâyet	kabullenmek	
empati	mecburiyet	şömine	katılmak	
federasyon	metin	tansiyon	katmak	
felç	mineral	tarçın		
gelin	molekül	tasarruf		

FİİLLER

artırmak	açılığa kavuşmak
batmak	ayakta kalmak
benimsemek	can pazarı
berraklaştmak	dizini dövmek
beslenmek	enine boyuna
çırpmak	güzellik salonu
etki etmek	kabuklu yemiş
gerçekleşmek	kafa karışıklığı
görev almak	katkı maddesi
hedeflemek	keyfine varmak
ikna etmek	keyfini çıkarmak
istifa etmek	masaya yatırmak
izne çıkmak	yaşam koçu
kabullenmek	
katılmak	
katmak	

BECERİLER

- Becerilerini belirleyip anlatabilme
- Eğitim hayatını anlatabilme
- Düşünce belirtip savunabilme

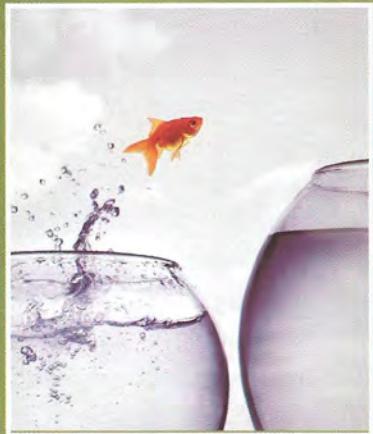
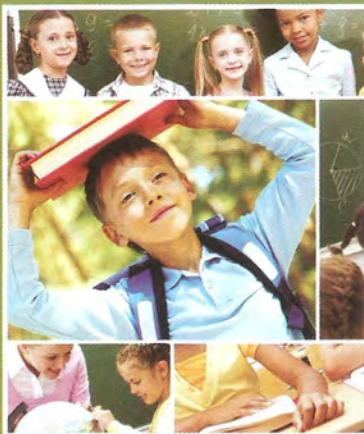
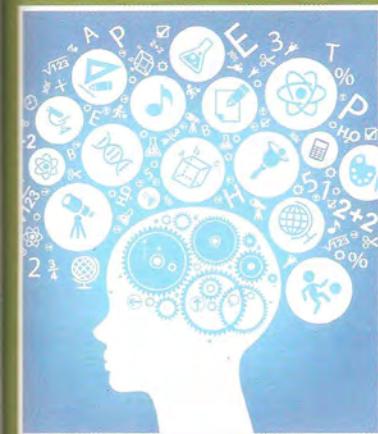
DİL BİLGİSİ

- Zarf-fiiler (-mAk için, -mAsl için, -mAk üzere)
- Zarf-fiiller (-mAktAnsA, -mAslnA rağmen)
- Zarf-fiiller (-A rağmen, -sA bile)

KELİMELER

- Eğitim
- Okul

EĞİTİM HAYATI

ÜNİTE 4

EĞİTİM HAYATI

A. ÖĞRENME TARZLARI

gitmek için, okuyabilmem için, bitirmek üzere, çıkmaktansa, zorluklara rağmen, bilmesine rağmen, çıkışa bile

-Lezzetli yemekler yapmak için yağı bol koymak lazım.
-Aslı'nın gelebilmesi için çok çalıştık ama uçak biletini bulamadık.
-Alışveriş yapmak üzere evden çıktı.
-Görüşmek üzere.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 İkili gruplar oluşturalım ve aşağıdaki karikatürü inceleyelim. Bu karikatürdeki problem nedir? Tartışalım.

OKUMA

HERKES AYNI ŞEKLDE Mİ ÖĞRENİR?

Günümüzde IQ, hayatı başarı konusunda çok da önemli bir ölçüt değil. Dünyanın en üretken kişileri IQ sınavlarından düşük puanlar almışlar. Düşük IQ puanlarına göre bu insanlara zeki diyemiyoruz. O zaman **onları** kendi alanlarında bu kadar başarılı kılan nedir? Bu başarılı insanların zihinsel yeterliği, farklı ilgi ve beceri alanları ile yeniden tanımlanabilir. Çünkü her insan farklı bir dil kullanarak kendini ifade eder. Bir müzisyen beste yaparak, bir tiyatrocu rol yaparak, bir ressam çizerek kendini ifade eder. Peki, nedir bu zekâ alanları?

1. Sözel - Dilsel Zekâ

Dili ustalık ile kullanırlar. Kelime dağarcıkları zengindir. Bu insanlar yabancı dilleri de etkili bir şekilde kullanabilirler. İyi yazarlar. Uzun hikâyeler ve fikralar anlatırlar. İsimler, yerler ve tarihleri hatırlayabilirler. Tekerlemeleri ve kelime oyunlarını severler, dinleyerek daha iyi öğrenirler.

2. Mantıksal - Matematisel Zekâ

Mantık kurallarına, neden - sonuç ilişkilerine dikkat ederler. Kategorilere ya da sınıflara ayırarak, genelleme yaparak, mantık yürüterek ve soyut ilişkiler üzerinde çalışarak öğrenirler. Olayların oluşу ve işleyişi hakkında çok soru sorarlar. Soyut düşünübilderler, bilgiler arasında bağlantılar kurarlar. Mantıksal bulmacalar çözmeyi; satranç, dama gibi strateji oyunları oynamayı severler.

3. Görsel - Mekânsal Zekâ

Renk, çizgi, şekil, uzay ve **bunlar** arasındaki ilişkilerle ilgilenir. Renklerle ve resimlerle çalışarak en iyi şekilde öğrenirler. Hatıraları, çizelgeleri, tabloları; yazılı metinlerden daha kolay okurlar. Yaşıtlarına göre daha çok hayal kurarlar. Resim yapabilirler. Film, slayt gibi görsel malzemeyi tercih ederler. Resimli yayınlardan hoşlanırlar. Daha önce gittikleri yerleri kolay hatırlarlar.

2 Metinde geçen aşağıdaki kelimeleri yakın anlamlılılarıyla eşleştirelim.

1. ilişkin	a. fert
2. akran	b. açık
3. kavram	c. nesnel
4. örneğin	ç. yaşıt
5. yanı sıra	d. konsept
6. nitelik	e. birlikte
7. objektif	f. fikir
8. belirgin	g. mesela
9. birey	ğ. kalite
10. düşünce	h. ait

3 Aşağıdaki mesleklerde başarılı olmak için hangi zekâ alanlarında güçlü olmak gereklidir? Yazalım.

Avukat: .....

Politikacı: .....

Şair: .....

Mühendis: .....

Doktor: .....

Pop yıldızı: .....

4 Metinde koyu yazılmış zamirlerin hangi isimlere işaret ettiğini yazalım.

onları: .....

bunlar: .....

onları: .....

onları: .....

4. Bedensel - Kinestetik Zekâ

Koordinasyon, denge, güç, esneklik ve hız gibi bazı fiziksel özellikleri gelişmiştir. Yaparak, yaşayarak, dokunarak ve hareket ederek en iyi şekilde öğrenirler. Duygularını belirgin olarak vücut diliyle ifade ederler. El becerileri iyidir. İnsanlara, canlı ve cansız varlıklara dokunmaktan hoşlanırlar. Bir yerde uzun süre kaldıklarında hareket etmeye, kımıldamaya ihtiyaç duyarlar.

5. Müziksel - Ritmik Zekâ

Müziğe ve başka seslere ilgili olurlar. Ritim, melodi ve müzikle daha iyi öğrenirler. Şarkıların melodilerini çok iyi hatırlar, güzel şarkı söyleyebilirler. Konuşurken veya hareket ederken elleri ve ayakları ile ritim tutarlar. Müzikli bir ortamda daha verimli çalışırlar.

6. Kişisel - İçsel Zekâ

Kendilerini objektif olarak değerlendirebilir, güçlü ve zayıf yönlerinin farkında olur, olaylara gerçekçi yaklaşırlar. Amaçları ve düşünceleri birbiriyle uyumlu olur. Bağımsızlık duyguları gelişmiştir. Bireysel çalışırken daha başarılıdır. Kendilerine her zaman güvenirler. Yaşadıklarından ders alırlar.

7. Kişiilerası - Sosyal Zekâ

İnsanların seslerine, jest ve mimiklerine dikkat ederler. İnsanlardaki farklı özelliklerin farkına vararak **onları** analiz edebilir, yorumlayabilirler. Problemi olan arkadaşlarına her zaman yardım ederler. İnsanlara selam verir, onların hatrını sorar, **onları** önemserler. Bir şeye başkalarıyla işbirliği yaparak, onlarla paylaşarak ve öğreterek daha iyi öğrenirler.

5 Aşağıdaki özellikler yedi zekâ alanından hangisine dâhil olabilir? İkili gruplar hâlinde çalışalım ve boşluklara zekâ alanlarının numarasını yazalım.

1. Makinelerin nasıl çalıştığını dair sorular sorarım. ( )
2. Çevredeki sesler çok dikkatimi çeker. ( )
3. Arkadaşlarım fikirlerime değer verir. ( )
4. Yeni kelimeler öğrenmeyi ve kullanmayı severim. ( )
5. Genellikle kimseye akıl danışmam. ( )
6. Rüyalarımı çok net ve ayrıntılarıyla hatırlarım. ( )
7. Merak ettiğim şeyleri elime alarak incelemek isterim. ( )
8. Bilgisayar oyunlarından çok hoşlanırıım. ( )
9. Resimli kitapları daha çok severim. ( )
10. Boş vakitlerimi dışında geçirmek isterim. ( )
11. Bir ilgi alanım, hobim vardır. ( )
12. Oturduğum yerde duramam, kımıldanırıım. ( )
13. Yapboz gibi oyunlardan hoşlanırıım. ( )
14. Bir kez gittiğim yeri tekrar bulabilirim. ( )

YA SİZ?

1. Yabancı dil öğrenirken hangi zekâ alanlarını daha çok kullanabiliriz?
2. Metindeki yaklaşımı yabancı dil öğrenirken nasıl kullanabilirsiniz?
3. Siz kendi öğrenmenizi planlamak için bu bilgilerden yararlanabilir misiniz? Neler yapabilirsiniz?

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

Bu zarf-fil, yüklemiin gerçekleşme amacını gösteren yan cümleler oluşturur.

This verbal adverb produces dependent clauses which indicate the purpose of the realization of the verb.

fil + mAk için

fil + mA + iyelik eki için

Örnek:

Kadıköy'den Taksim'e gitmek için önce vapura sonra da funiküllere binmeniz lazım.

Yurt dışında sorun yaşamamanız için listedeki belgeleri hazırlamamız lazım.

Öğretmen konuyu iyi anlamamız için her gün ödevler veriyor.

Sana yardım etmek için ne yapabilirim?

6 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Sağlıklı ol..... düzenli egzersiz yapmalısın.
2. Erken kalk..... erken yatman lazımdı.
3. Sizinle gel..... önce işlerimi bitirmem lazım.
4. Herkesin toplan..... biraz daha bekleyelim.
5. Okulda ye..... sana bir sandviç hazırlayayım.
6. Hasta ol..... her gün meyve ve sebze yiyorum.
7. Senin üzül..... her şeyi yaparım.

fil + mAk üzere

Bu zarf-fil, yüklenin gerçekleşme amacını, ancak hedeflenebilen fiillerle gösterebilir.

This verbal adverb can only show the realization purpose of the verb via the targeted verbs.

Örnek:

Mutlu olmak için emek vermeliyiz. (doğru)

Mutlu olmak üzere emek vermeliyiz. (yanlış) → Mutlu olmak bizim elimizde değildir.

Doktoraya başvurmak üzere üniversiteye gitmiş. (doğru)

İşe gitmek üzere evden çıktı. (doğru)

fil + mAk üzere + (kişi eki)

Bu zarf-fil yukarıdaki şekilde çekimlenerek isim cümlesi yapar. Eklendiği filin gerçekleşmesine çok az kaldığını belirtir.

This verbal adverb produces noun clauses by being conjugated.

Örnek:

Çabuk ol, vapur kalkmak üzere!

Kahvem bitmek üzere. Birazdan gidebiliriz.

7 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Randevuma zamanında yetişebil..... erkenden yola çıkacağım.
2. Bir daha ayrıl..... bir araya geldiler.
3. İki gün sonra tekrar görüş..... ayrıldık.
4. Koş! Film başla..... . Işıklar sönmüş bile.
5. Hoşça kal canım, yarın görüş..... .
6. Başarılı ol..... neler yapmaliyiz?
7. Seni bir daha görmek istemiyorum. Dön..... gidiyorum.
8. Acele etmezsek geç kalacağız. Ders başla..... .
9. Rezervasyon yaptır..... restoranı aradım ama kimse açmadı.
10. Ödeme yap..... sıraya girmeniz gerekiyor.

DİNLEME**FİN EĞİTİM SİSTEMİ****8 Metni dinleyelim. Aşağıdaki cümleler doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazalım.**

1. Fin öğrenciler PISA sınavında sıradışı bir başarı yakaladılar. ( )
2. PISA değerlendirmesi için her ülkede iki sınav yapıldı. ( )
3. Değerlendirme her ülkenin kendi kültürüne özel olarak yapıldı. ( )
4. PISA sonuçlarına göre ülkeler arasındaki farklar fazlaydı. ( )
5. Finlandiya'nın PISA sonuçları diğer ülkelerin ilgisini çekti. ( )
6. Fin öğrenciler yeteneklerine göre grulplara ayrılıyor. ( )
7. Fin çocuklar okula başladıkten sonra okuma öğreniyorlar. ( )

YAZMA

9 Güçlü yönleriniz neler? Hangi zekâ alanlarında daha başarılısınız? Nasıl anlıyorsunuz? Örnekler ve rerek yazalım.

KONUŞMA

10 Arkadaşımıza sorular sorarak onun hangi zekâ alanlarında daha güçlü olduğunu bulmaya çalışalım. Sonra da kararımızı sebepleriyle birlikte sınıfa açıklayalım.

ÜNİTE 4

EĞİTİM HAYATI

B. EĞİTİM HABERLERİ

çıkmaktansa,
bilmesine rağmen

-işlerimi hafta sonuna bırakmaktansa hafta içi bitirip hafta sonu rahat etmek isterim.
-Aksiyon filmlerini sevmeme rağmen bu filmi beğenmedim.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Arkadaşınız Türkçeyi hiç bilmiyor ve öğrenmek istiyor. Türkçe nasıl bir dil? Bunu merak ediyor. Örnekler vererek arkadaşımıza anlatalım.

OKUMA

TÜRKÇE, ALGILAMADA BEYNİ ZORLUYOR

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Beyin Dil Araştırmaları Laboratuvarı'nın diller üzerinde yaptıkları araştırmalara göre insan beyni Türkçe cümleleri anlamak için İngilizce dâhil diğer bazı Avrupa dillerinin aksine iki kez işlem yapıyor. İnsanlar, dilerini kullanırken beynin bir çok bölümünde karmaşık işlemler gerçekleştiriyor. Bilim adamları artık kimi teknikler sayesinde artık sağlıklı insanların beyninden ölçümler alarak dil işlevlerini tanımlıyor.

Gelişmiş ülkelerdeki dil çalışmalarında beyin çalışmalarına ağırlık veriliyor. Geçen yıl ODTÜ Eğitim Bilimleri Fakültesi bünyesinde bir EEG laboratuvarı kuruldu. Bu laboratuvara bilim adamları sağlıklı insanlar üzerinde çeşitli dil algılama ve bilgi öğrenme süreçlerini tespit etmeye çalışıyor ve bu verileri yorumlayarak anadili Türkçe olanların beynlerindeki işlemleri ölçüyor.

Bu çalışmalara göre Türkçenin anadil olarak algılanması sırasında İngilizceyi anadili olarak konuşanlardan farklı olarak zihinde fazladan bir işlem daha, yani daha büyük bir yük meydana geliyor. Bu yük İngilizce ve Almancada yok. Türkçeyi anadili olarak konuşan insanlarda 400. milisaniyede ve 600. milisaniyede bir beyin yanıtı (potansiyel) meydana geliyor. Oysaki İngilizce ve Almanca gibi dillerde düz cümlelerde sadece 400. milisaniyede bir potansiyel saptanmıştır. Türkçede ise 600. milisaniyede de bir potansiyel ortaya çıkıyor. Yani Türkçeyi ana dili olarak konuşan insanlar bir cümle kurarken beynlerinde daha çok işlem yapıyorlar.

Bu durum Türkçenin gramer yapısından kaynaklanıyor. Türkçede fiillerin cümlenin sonunda yer olması ve Türkçenin sondan eklemeli bir dil olması nedeniyle, kişi cümleyi anlamak için onu baştan sona kadar aklında tutuyor ve fili okuduktan sonra cümleyi zihninde tekrar oluşturuyor. İngilizcede bu durum yaşanmıyor. Bu durum Türkçe ve diğer Avrupa dilleri arasında bir fark yaratıyor.

2 Metindeki kelimeleri eş / yakın anlamlılarıyla eşleştirelim.

1. kimi	a. eylem
2. aksine	b. hâlbuki
3. oysaki	c. dilbilgisi
4. gramer	ç. tersine
5. fil	d. bazı

3 Metinde aşağıdaki bilgilerden hangileri var? işaretleyelim.

1. Araştırmaların yeri	( )
2. Türkçenin dillerden farkı	( )
3. Türkçeyi öğrenme hızı	( )
4. Araştırmaların aşamaları	( )
5. Araştırmaların sonuçları	( )
6. Araştırmaların süresi	( )
7. Araştırmaların önemi	( )

YA SİZ?

Türkçe öğrenirken zorluklarla karşılaşınız mı? En çok nerelerde, hangi konularda zorlandınız?

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

fiil + mAktAnsA

Bu zarf-fiil, ana cümledeki işin yan cümledeki işe tercih edildiğini anlatır.

This verbal adverb shows that the act in the independent clause is chosen over the act in the dependent clause.

Örnek:

Vapur iskelesine tramvayla gitmektense yürüyelim, mesafe kısa.

E-posta göndermektense bizzat gidip konuşacağız. Böyle十分 çok daha iyi.

Kilo vermek için hiçbir şey yememektense spor yaparım.

Onunla çalışmaktansa ölürum daha iyi.

4 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Bütün günümü evi temizleyerek geçir..... arkadaşlarımla dışında buluşurum.
2. Kahvaltıda ekmek ye..... ceviz atıştırmayı tercih ederim.
3. Doğum gününü büyük bir partile dışında kutla..... evde kutla bence.
4. Her gün bütün gazeteleri al..... haberleri internetten takip etmeli.
5. Bu akşam konsere git..... güzel bir restoranda sakin bir yemek yiyelim mi?

fiil + mA + (iyelik)+ (y)A rağmen

Bu zarf fil, yan cümle ile ana cümle arasında bir karşılığa işaret eder.

This verbal adverb points out the contradiction between the dependent and independent clause.

Örnek:

Kötü hava şartlarına rağmen gezimiz iptal olmadı.

Spor yapmamasına rağmen oldukça sağlıklı görünüyor.

5 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Bütün bildiklerimi anlat..... hâlâ bana inanmıyorlar.
2. Üç haftadır e-posta gönder..... hâlâ bir cevap almadık.
3. Bütün evi ara..... kayıp anahtarını bulamadılar.
4. Herhangi bir istekte bulun..... bana bir kutu kitap göndermişler.
5. Defalarca hatırlat..... yine camı açık bırakmışım!
6. Kadir çok çalış..... sınavı geçemedi.
7. Çok iyi İngilizce konuş..... her şeyi anlayabiliyorum.
8. Onu saatlerce bekle..... gelmedi.
9. Defalarca ilan ver..... işe kimse başvurmadı.
10. Gözlük tak..... iyi göremiyorum.

DİNLEME

EĞİTİM HABERLERİ

6 Metni dinleyelim. Kısa haberlerdeki boşlukları dolduralım, haberlerle başlık önerilerini eşleştirelim.

- a. Ders Dinlemek Hiç Bu Kadar Yorucu Olmamıştı
- b. Öğrencilik Yılları
- c. Ne Zaman Başladı Ne Zaman Bitti

- ç. Hatırlamanın Kolay Yolu
- d. Aramak! Ama Nerede?
- e. Her Şey Karşılıklı

1. ....

İngiltere'deki bir ortaokulda başlatılan pilot uygulamada, ders süreleri 8 dakikaya indirildi. Okul yöneticileri, "Beynin bilgileri kalıcı hafızaya ..... için kısa süreli ve aralıklarla eğitim verilmesi ..... . Öğrencilerimizi 40-50 dakika boyunca sınıfta ..... kısa ve sık dersler planladık." dedi. Okulda günde 30 ders yapılıyor.

2. ....

İngiliz bilim insanları "Hafızayı güçlendirmenin yolu gözlerden geçiyor." diyor. Manchester Metropolitan Üniversitesine göre, günde yarı dakika gözleri sağa sola ..... beynin iki tarafını ..... geçiriyor, hafızayı %10 güçlendiriyor. Dr. Andrew Parker, "Sınavda önemli bir bilgiyi birkaç dakika ..... bulamazsanız bu hareketi deneyebilirsiniz." dedi.

3. ....

ABD'nin Georgia eyaletinde bir lise, öğrencilere ders ..... ilginç bir yöntem uyguluyor: Okul sonrası eğitim programına katılan öğrencilere saatte 8 dolar ödeyecek. Okul yönetimi, "Öğren ve Kazan" adlı okul sonrası eğitim programında seviyelerini ..... başarınlı öğrencilerde ikramiye de verecek. 15 hafta sürecek pilot programın amacı, öğrencilere para ödenirse sınıfındaki dikkatlerinde, başarı seviyelerinde ve sınav sonuçlarında iyileşme olup olmadığını görmek. Okul müdürü "Öğrencilerimizin performansını artırmak için her yolu ..... sonuç almadık. Bu yöntemden umutluyuz." dedi.

4. ....

Google faydalı mı? Bilim insanları şüpheli. İngiliz Brighton Üniversitesi'nden Tara Brabazon, "Bilgiye Google arama motoruyla ..... tıpkı ayaküstü yemeklerle atıştırmak ya da beyaz ekmek yemek gibi." diyor. Medya uzmanı Brabazon'a göre, yeni nesil öğrenciler bilgiyi, kaynağını bilmeden ve üzerinde ..... kullanıyorlar. Bu da onların beyinsel faaliyetlerini ve düşünme kapasitelerini köreltiyor. Brabazon, kendi öğrencilerine okuldaki ilk yıllarda Google ve Wikipedia'yi ..... kitaplara, basılı makalelere ulaşmalarını öneriyor. Uzman "Öğrenciler bilgi çağında yaşıyorlar ancak doğru bilgiden yoksunlar." diye konuştu.

5. ....

Almanya'nın Rheinland-Pfalz eyaletindeki Neumark şehrinde bir ilkokulun spor ..... öğrenciler ayakta daha iyi öğreniyorlar. Öğretmenin araştırması sonucunda okulda ayakta eğitime geçildi. Okul yönetimi, öğrencilerin boyalarına ..... özel masalar yaptırdı, öğrenciler masanın altına monte süngerli bir platformda duruyorlar. Sınıfta öğretmen de ayakta duruyor. Şu an sadece deneme aşamasında ..... proje iyi sonuçlar veriyor. Yakında bütün eyalette uygulanacak. 10.000 euroya mal olan sınıfın masrafları devlet tarafından karşılandı. Sınıfta yorulan öğrenciler için sandalye de bulunuyor.

YAZMA

7 "Çocuklar öğütten daha çok, iyi örneğe ihtiyaç duyarlar." Bu fikre katılıyor musunuz? Nedenleriyle yazalım.

KONUŞMA

8 Kendi dilimizle Türkçeyi karşılaştıralım. Bu iki dil hangi yönleriyle farklı, hangi yönleriyle benziyor?

- cümle yapısı
- konuşma / telaffuz
- iletişim biçimleri

zorluklara rağmen, çıkışa bile

-Olumsuz hava koşullarına rağmen vapur seferleri yapılacak.

-Sebzeleri sevmesen bile yemelisin.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Ülkenizde insanlar bu işleri genellikle kaç yaşlarında yaparlar?

- okula başlamak
- üniversiteye gitmek
- işe başlamak
- evlenmek
- çocuk sahibi olmak
- emekli olmak

2 Sizce bu işler kaç yaşlarında yapılmalı?

OKUMA

VAZGEÇMEK İÇİN ÇOK ERKEN

Bugün geleceğinizin ilk günü! Bugünkü düşünceleriniz yarınları yaratacak. Hayatınızın bundan sonraki kısmını geleceğinizde geçireceksiniz. Bugün başlamak için hâlâ bir şansınız var. Geçmişteki kayıpları nasıl kazanca çevirebilirsiniz? Bunu bilmek size güç kazandıracaktır. Bugün hayatınızdaki her olumsuz olaya bir anlam ve dolayısıyla da bir duyguya yüklemişsinizdir. Bu anlam ve duyguya olumsuz ise kendinizi kötü hissedersiniz. Şimdi eğer isterseniz geçmişteki olaylara bakış açınızı değiştirerek **onların** zihninizdeki anıtlarını ve dolayısıyla duygularınızı değiştirebilirsiniz.

Her olumsuzluğun, kötüünün içinde mutlaka olumlu bir mesaj vardır. Bunun için bu olumsuz olayların üzerine tek tek gidip bu olayın içindeki mesajı almalıyız. Örneğin bugüne kadar hiçbir işte dikiş tutturmadığınızı düşünüyorsanız kendinize şu soruları sorun: Ben bu iş yerlerinde neler öğrendim? Bu iş yerlerinde devam etmek için ne yapmam gerekiyordu? Bundan sonra ne yapmam gerekir? Kendimi geliştirmek için bu deneyimlerden nasıl bir ders çıkarabilirim? Acaba bu işler benim için gerçekten de doğru işler miydi? Eğer kötü biten ilişkiler yaşadıysanız kendinize şu soruları sorun: Ben bu ilişkilerden işe yarar ne öğrendim? Kendimle ilgili neyi fark ettim? Bu ilişki bana ihtiyacım olan hangi bilgiyi öğretti? Her anıdan tek tek bilgiler toplayıp onların anlam ve duyguya değerini değiştirerek ileriye daha güçlü bakabilirsiniz. Bugün başarılı ve mutlu insanların sırrı budur. **Onlar** yapabildiyse siz de yapabilirsiniz.

Başlamak için geç değil, vazgeçmek için çok erken. **Bunu** fark ederseniz her şey daha kolay olacaktır. 28 yaşında birisi üniversite okumak ya da bir meslek edinmek için çok geç diye düşünürken, bugün başka birisi 40 yaşında üniversiteye başlıyor. Bugün 40 yaşında birisi evlenmek için çok geç diye düşünürken, başka birisi bugün 50 yaşında çocuk sahibi oluyor. 30 yaşında birisi zayıflamayı imkânsız görürken, bugün 45 yaşında başka birisi 40 kilo veriyor. 50 yaşında birisi dansa başlamak için çok geç olduğunu düşünürken, başka birisi 60 yaşında dağcılık eğitimi almaya başlıyor. Bu örnekler yaz yaz bitmez. Bu insanların aralarındaki fark nedir? Tek fark bakış açılarıdır. Yerinde duranlar neden yapamayacaklarını düşünürken, ileriye gidenler daha başka neler yapabileceklerini hayal ederler.

Siz de "Neden olmasın!" diye güne başlayabilirsiniz. Siz de düşünme şeklinizi değiştirerek hayatı yeniden gülümseyebilirsiniz. Bugün vazgeçmek için çok erken. Şimdi aynaya bakın ve gülümseyin hayatı, gülümseyin kendinize. Sevgi ve sağlıkla ilerleyin.

3 Metinde koyu yazılmış zamirler hangi isim ya da isimlere işaret ediyor? Yazalım.

onların: .....

onlar: .....

bunu: .....

4 Aşağıdaki boşluklara uygun kelimeleri yerleştirelim.

dikiş tuttur- bakış açısı anı işe yarar

1. Okul yıllarımdan çok güzel ..... var.

2. Burada ..... başka bir şehrə yerleşti.

3. Aynı şekilde düşünmüyorum. Seninle ..... çok farklı.

4. Ben de ..... bir şeyler yapmak istiyorum ama nereden başlamalıymım, bilmiyorum.

5 Aşağıdaki cümleleri metne göre tamamlayalım.

1. Hayatımızdaki olumsuz olayları olumluya çevirmek için .....

.....

2. Başarılı ve mutlu insanların sırrı .....

.....

3. Bazı şeyleri yapmak için geç gibi görünebilir ama .....

.....

YA SİZ?

İleri bir yaşıta eğitim almaya başlayan tanıdıklarınız var mı? Ne yaptılar? Nasıl tepkiler aldılar?

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

fiil + sA + (kişi eki) bile / dA

Bu zarf-fiiller yan cümledeki fiilin gerçekleşmesinin, ana cümledeki yargının gerçekleşmesinin şartı olmadığını ifade etmeyi yarar.

This verbal adverb indicates that it is not necessary for the act in the independent clause to be realized because the act in the dependent clause is being realized.

Örnek:

Sen gelmesen bile biz gideceğiz.

Siz kabul etmeseniz de bu ayran bozuk.

Hemen hazırlanıp çıkışak bile filme yetişemeyiz.

Artık istesem de geri dönemem.

6 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Bütün gece çalış ..... bu işleri bitiremezsin.

2. Ödevlerin hepsini bitir ..... en azında başlayalım.

3. Tiyatroya gidebil ..... salona giremeyiz çünkü oyun başlamak üzere.

4. Tadını beğen ..... bu ilaç içmek zorundasın.

5. Diyet yap ..... zayıflayamıyorlar.

isim + (y)A rağmen

Bu zarf-fil, cümlede karşılık ilgisi kurar.

This adverb produces a contradictory in the sentence.

Örnek:

Fırtınaya rağmen gemi yola çıktı.

Güneşli havaya rağmen piknik planlarını iptal ettik.

Bütün hatalarına rağmen onu affedeceğim.

Kalabalığına rağmen İstanbul'u seviyorum.

7 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Bütün ricalar..... sanatçı sahneye çıkmayı reddetti.
2. Sıkıntı ve zorluklar..... doğru bildiğimiz yoldan ayrılmamalıız.
3. Hastayı bütün çabalar..... kurtaramadık.
4. Engel olmaya çalışın ama sen..... hedefimize ulaştık.
5. Her şey..... seni hâlâ seviyorum.
6. Yoksulluk..... çocuklarımızı yetiştirdik, okuttuk.

DİNLEME

OKUMANIN YAŞI YOK

8 Metni dinleyelim. Aşağıdaki cümleler doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazalım.

1. Kadınlar çeşitli nedenlerle üniversite okumuyor. ( )
2. Emine Hanım 32 yaşında. ( )
3. Emine Hanım 5 yıl içinde 3 çocuk doğurdu. ( )
4. Emine Hanım'ın eşinin ekonomik durumu iyiydi. ( )
5. Emine Hanım eşiley mutlu değildi. ( )
6. Emine Hanım lise mezunu olmaktan memnun değildi. ( )
7. Emine Hanım'ın sınava girmesini oğlu istedi. ( )
8. Emine Hanım'ın sınavı kazanması çocuklarını sevindirdi. ( )
9. Üniversitedeki tüm öğrenciler Emine Hanım'ı destekledi. ( )
10. Artık ev işlerini Emine Hanım yapmıyor çünkü okula gidiyor. ( )

YAZMA

9 Dinleme metnindeki Emine Hanım'a bir mektup yazalım. Onun hikâyesi hakkında ne düşünüyorsunuz? Ona neler söylemek istersiniz?

KONUŞMA

10 İkili gruplar oluşturalım ve arkadaşımızla üzüntülerimiz hakkında konuşalım. Daha sonra rolleri değiştirelim.

I. Rol: Geçmişte bir seyler yapmak istediniz ama yapamadınız. Şimdi arkadaşınıza anlatırken söyle cümleler kullanın:

- Doktor olmayı çok istememe rağmen olamadım.
- Şimdiki işimi yapmaktansa hiç çalışmam daha iyi.
- Zorluklar yüzünden hayalimin peşinden koşamadım.
- Doktor olmak için artık çok geç.

II. Bölüm: Arkadaşınız üzüntülerini anlatıyor. Onu teselli ederken söyle cümleler kullanınız.

- Şimdiki işin de en az doktorluk kadar önemli ve güzel.
- İşsiz kalmaktansa yararlı bir şeylerle uğraşmak istemez misin?
- Tüm zorluklara rağmen hayalinin peşinden koşmalısın.
- Hiçbir şey için geç değildir.

Alman Lisesi: 1868'de İsviçre ve Alman okulu olarak kurulan lisede, fen ve matematik ağırlıklı eğitim var. Öğrenciler Alman kültürü ve disipliniyle yetişip üç diploma birden alıyorlar. Biri dil, biri lise, biri de Alman-yada geçerli Abitur diploması.

Galatasaray Lisesi: Orası Mekteb-i Sultani. Fransız ekolü ile öğrenci yetiştirmeye başlayan ilk okul. Mezunların birbirlerine bağlılığı belki bu yüzden. Türkiye'de başka hiçbir okul siyasetten edebiyata, sanattan medyaya, eğlence dünyasına bu denli çok ünlü yetiştirmedi. O kapıdan Fikret Mualla, Ahmet Haşim, Tevfik Fikret, Çetin Altan, Tahsin Yücel, Haldun Dormen, Mehmet Ali Birand, Barış Manço, Okan Bayülgen gibi pek çok ünlü geçti.

İstanbul Robert Lisesi: Arnavutköy sahilindeki ana kapıdan girip iki yanına ağaçlı, dönemeçli yokuşun sonundaki bina, okulun alameti farikası. Okul puanının yüksekliği nedeniyle Türkiye'de girmesi en zor liselerden biri. Okul 1863'te Osmanlı topraklarında Amerikan tarzı eğitim vermek üzere kuruldu. Okul yaşamının her alanında özgürlük hakim. Öğrenciler daha üniversiteye gelmeden derslerini seçme, onlara ağırlık verme şansına sahip oluyorlar.

Saint Benoit: Okul 1873 yılında kurulmuş. Birinci Dünya Savaşı sırasında bir süre kapalı kalmış. 1919'da 594 öğrenciyle eğitime yeniden başlamış. 1987'ye kadar kız ve erkek öğrenciler tamamen ayrı eğitim görmüşler ama şimdi hepsi aynı çatı altında. Artık kültür ve sanat merkezi olan Karaköy'e dünyanın dört bir yanından öğretmenler geliyor ve Fransızca, İngilizce eğitim veriyorlar.

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Hangi okulda öğretmenler ve yönetim daha otoriter olabilir?
2. Hangi okul bir ara öğrenci kabul etmemiştir?
3. Hangi okul kendi alanında öncü?
4. Hangi okula herkes kolay kolay giremiyor?
5. Hangi okul sanata önem ve fırsat veriyor?

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

Aşağıdaki tekerlemeleri önce yavaş sonra hızlı söylemeye çalışalım.

1. Bu yoğurdu mayalamalı da mı saklamalı, mayalamamalı da mı saklamalı?
2. Şemsi Paşa Pasajında sesi büzüşesiceler!
3. O pikap, bu pikap, şu pikap.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki boşlukları uygun eklerle dolduralım.

1. Bir saat sonra devam et..... toplantıya ara veriyoruz.
2. Taksi gel..... Hâlâ hazırlanmadın mı?
3. Kaliteli bir ürün satın al..... tanınmış mağazaları tercih ederim.
4. Seni duyabil..... daha yüksek sesle konuşmalısın.
5. Depodaki malzemeler bit..... . Yenileri için sipariş vermeliyiz.
6. Gelecek haftaki programımızda görüş....., hoşça kalın.
7. Türkçe roman okuyabil..... orta Türkçeyi bitirmeniz lazım.

2. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. İş hayatında başarılı olmak için .....
2. Sabahları erken kalkabilmek için .....
3. Hedeflerine ulaşabilmen için .....
4. Lezzetli yemekler yapabilmek için .....
5. Doğru mesleği seçebilmek için .....
6. .... kararlı olmak gereklidir.
7. .... hemen televizyonu aç!
8. .... doktor kontrollerini ihmali etmemen gereklidir.
9. .... önceden plan yapalım.
10. .... bazı formlar doldurmalısınız.

3. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Seninle evlenmektense .....
2. Yemekle birlikte kola içmektense .....
3. Bu akşam evde film izlemektense .....
4. Gitar kursuna gitmektense .....
5. .... bütün gece evde oturmayı tercih ederim.
6. .... Aslı ve Emre'yi arayıp onlarla buluşalım mı?
7. .... tavuklu bir salata yiyeceğim ben.
8. .... bir boğaz turu yapmak istemez misiniz?

4. Aşağıdaki boşlukları uygun eklerle dolduralım.

1. Akşam trafiği..... konser salonuna zamanında ulaşım.
2. Boşuna ısrar etme. Günlerce uğraş..... sına olayı anlatmaz.
3. Bütün dediklerini yap..... onu mutlu edemezsin.
4. Bu kadar dil dök..... gerçegi söylemesini sağlayamadık.
5. Tam saatinde gel..... seni göremedim.
6. Yağmur yağ..... pikniğe gideceğiz.
7. Yağmur yağ..... pikniğe gidiyorlar.

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabiliyorum, 3: Yapabiliyorum, 4: İyi yapabiliyorum, 5: Çok iyi yapabiliyorum.

1. Haber özeti gibi metinlere bakarak kimin, neyi, nerede yapmış olduğuna ilişkin bilgileri bulabiliyorum.	1	2	3	4	5
2. Başkalarının görüş fikirlerini yorumlayabiliyorum.	1	2	3	4	5
3. İlgi alanına giren konulara ilişkin kısa tartışmalarına katılabiliyorum.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

algı	tekerleme
anadili	telaffuz
analiz	ustalık
ayakta	uyumlu
bağlılık	uzay
belirgin	üretken
çağ	varlık
çizelge	veri
dağarcık	verimli
dağcılık	yaklaşım
denge	yokuş
dolayısıyla	yorucu
dönemeç	zekâ
gerçekçi	zihin
hâkim	
harita	
işe yarar	
işlem	
işlev	
jest	
karar	
kazanç	
koordinasyon	
mekanizma	
mesafe	
mimik	
monte	
mümkün	
ölçüm	
ölçüt	
platform	
potansiyel	
siyaset	
somut	
soyut	
strateji	
süngerli	
tablo	

FİLLER

ağırlık vermek
algılamak
ayrılmak
dikiş tutturmak
hatır sormak
istekte bulunmak
kaynaklanmak
kımidamak
köreltmek
mâl olmak
mantık yürütmek
meydana gelmek
saptamak
sönmek
tespit etmek
yer almak
yorumlamak

KALIP İFADELER

alameti farika
bakış açısı
beden dili
ilgi alanı

BECERİLER

- Hayalleri, deneyimleri anlatma
- Kişisel görüşleri belirtme

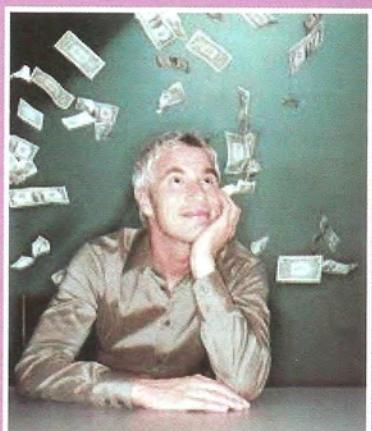
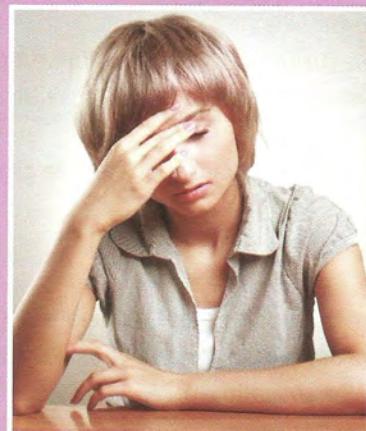
DİL BİLGİSİ

- Dilek-şart kipi
- Dilek kipinin hikâyesi
- Dilek-şart kipinin birleşik kullanımı

KELİMELER

- Hayaller
- Pişmanlıklar
- Şans
- Batılı inançlar

HAYALLERİMİZ

gitsem, yağmaza, aramasam mı,
yapsak mı

-Keşke tatile gitsem.
-Keşke hiç yağmur yağmaza.
-Bugün Ali'yi aramasam mı?
-Bugün piknik yapsak mı?

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki cümlelere bakalım. Cümlelere uygun öneriler bulalım.

- Bu hafta sonu dışarı çıkmaya can atıyorum.
- Bu akşam evde oturup canımı sıkmak istemiyorum.
- Bir kitap yazmayı çok istiyorum.
- Çok çalışmaktan bıktım.
- Çok kilo aldım.
- Şu anda tamamen meteliksizim.
- Kendimi iyi hissetmiyorum.
- Bu aralar sinemaya çok ilgiliyim.
- Sınav puanlarımı yükseltmem lazımdır.
- Hiç zamanım yok.

OKUMA

“MESELA” OYNAYALIM MI?

Bu sabah yine yatıyorum ve kendimi kafamda yine bir şeyler üretirken buluyorum. Evet, ben bunu her sabah yapıyorum. Çünkü beynim hep bu saatlerde en verimli şekilde çalışıyor. Bu hep sabahları oluyor. Çok eğlenceli bir oyun oynarken buluyorum kendimi.

Başlıyorum yatağın içerisinde...

Gel seninle “mesela” oynayalım. Mesela şimdi birileri kocaman bir bardak portakal suyu ile peynir tabağı ve yastıklı bir tepsi üzerinde, içerisinde ince bir vazoda, tek bir çiçekle sabah kahvaltısı getirse...

Ya da mesela şu an evimin içerisinde süper bir müzik sesi gelse ve ben yatağında çarşafa dolanıp şöyle bir gülümseyerek gözlerimi sabaha açsam. Birileri bana bu sürprizi yapsa.

Ya da mesela şimdi bir vapurda olsam. Gözlerimde tebessüm ile martılara simit atarken bulsam kendimi.

Mesela kapı çalsa, o gelse.

Mesela telefon çalsa, o arasa.

Mesela internete girse, e-posta yollasa yanlışlıkla.

Mesela ben daha genç olsam, on yedimde mesela.

Mesela daha da geçmişe gitsem, bir parkta, bir salıncakta çocuk olsam.

Mesela annem gelse ve bana süt isıtsa.

Sihirli bir el evimi temizlese mesela.

Bu meselalar herkeste türlü türlüdür. İnsanlar ilk önce hayallerden yola çıkarlar, sonunda kendilerini bambaşka diyalarda bulurlar. Bir kaç dakika veya daha fazla... Ama güzeldir “mesela” demesi. Hayaller kurulması ve bu hayallere ümitler yüklenmesi.

Mesela bir kuşun sırtına yüklesem hayallerimi, nereye gitmek istesem beni oraya götürse. Onlar, bir bir benim başında uçuşalar.

Şimdi kalksam, gitsem ona, desem ki “Aç kollarını!”

Hayır, hayır, sadece mesela.

Bu yazımın altına, yorumlar kısmına herkes “mesela”sını yazsa.

Yazı büyüse, meselalar çoğalsa, çocuklar gibi oynasak mesela.

Ne dersiniz, sizinle “mesela” oynayalım mı?

2 Aşağıdaki cümleler doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazalım.

1. Yazar'ın sabah hayal kurmasının nedeni sabahları çok sevmesidir. ( )
2. Yazar birçok şeyi özlüyor. ( )
3. Yazar'a göre herkesin hayalleri farklıdır. ( )
4. Yazar kendi yaşıdan memnun. ( )

3 Aşağıdaki bilgilerin hangisi metinde bulunmaktadır? işaretleyelim.

1. Yazarın oyunu ( )
2. Yazarın annesine olan özlemi ( )
3. Hayallerin güzelliği ( )
4. Yazarın yaşlılık hayalleri ( )

YA SİZ?

Siz şimdi ne yapmak istersiniz? Kendi “mesela”mızı yazalım.

DİL BİLGİSİ

Dilek-Şart Kipi (Wish Clause)

Bu kip, bir işin olması ya da yapılması dileğini aktarır. Yaygın olarak “keşke” kelimesi ile beraber kullanılır. Dilek kipi ile kırılan cümleler dileğin gerçekleşmesine bağlı olarak devamında gelen cümleler ile birlikte kullanıldığında şart kipi anlamını taşır. Bu formun soru şekli kişinin istediği veya istemediği bir şey hakkında karşısındakinin fikrini almak için kullanılır.

Subjunctive mood transfers the wish for an act to be realized / completed. Very commonly, it is used together with the word “keşke”. Depending on the realization of the wish, then the subjunctive mood sentences in conjunction with other sentences establish a conditional mood. The question form of the mood is used to get an idea about the thing what the person wants or not.

	Olumlu	Olumsuz	Olumlu Soru	Olumsuz Soru
Ben	gitsem	gitmesem	gitsem mi	gitmesem mi
Sen	gitsen	gitmesen	gitsen mi	gitmesen mi
Ö	gitse	gitmese	gitse mi	gitmese mi
Biz	gitsek	gitmesek	gitsek mi	gitmesek mi
Siz	gitseniz	gitmeseniz	gitseniz mi	gitmeseniz mi
Onlar	gitse(ler)	gitmese(ler)	gitse(ler) mi	gitmese(ler) mi

Örnek:

Keşke şimdi evde yatıp dinlensem.

Yarın hava güzel olsa da pikniğe gitsek.

Kendimi çok hâlsiz hissediyorum. Yarın işe gitmesem mi?

Piyangodan para kazansam hemen kendime yeni bir araba ve ev alırım.

Senin yerinde olsam, ona her şeyi söyleyirim.

Bu yaz tatilde nereye gitsek?

4 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi tamamlayalım.

1. Keşke iş yerim evime yakın ol.....
2. Keşke patronumdan izin al..... da bir hafta tatil yap.....
3. Keşke hep ye..... ama şişmanla.....
4. Çok zengin ol....., dünya turuna çıkarım.
5. Bu akşam annemleri ziyaret et.....?
6. Bu etek çok güzel ama biraz pahalı. Sence al....., al.....?
7. Keşke hiç büyü..... hep çocuk kal.....
8. Çok kararsızım. Acaba o iş teklifini kabul et.....?
9. Ben senin yerinde ol....., bu küçük problemler için sıkılmam.
10. Ne zaman beyaz gömlek giy..... her zaman üstüme bir şeyler dökerim.

5 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

Keşke kısa zamanda emekli ol..... . Eşimle bir sahil kasabasına yerleş..... . Küçük bir tekne al..... . Her gün balığa çık..... . Emekliliğin tadını çıkar..... .

Keşke hemen büyü..... . Ehliyet al..... ve araba kullanabil..... . Babam bana son model bir araba al..... . Arkadaşımı alıp arabayla sokaklara çık..... ve dolaş..... .

Keşke çok param olsa da dünyayı gez..... . Ailemi de alıp tekneyle dünya turuna çık..... . Onlarla beraber farklı farklı ülkelere git..... . Yeni insanlarla tanış..... .

Keşke nişanlımla bir an önce evlen..... . Çok güzel bir düğünüm ol..... . Düğünümde bembeyaz bir gelinlik giy..... . Onunla ömür boyu beraber yaşa..... . Boy boy çocuklarımız ol..... .

DİNLEME

KEŞKE

6 Metni dinleyelim. Boşlukları dolduralım.

1. Keşke bir bulaşık makinemiz .....
2. Keşke o gün .....
3. Keşke ..... ama çok işim var.
4. Maaşlarımıza ..... da güzel bir .....
5. Orada göl kenarında ..... çok rahatlarsın.
6. Keşke sen de bizimle .....

7 Aşağıdaki dilekler hangi diyalolgarda geçiyor? Diyalog numaralarını yazalım.

1. Alışveriş yapmak istiyorlar. ( )
2. Arkadaşının maça gelmesini istiyor. ( )
3. Eve bulaşık makinesi almak istiyor. ( )
4. Yemeğe çıkmak istiyor ama çok işi var. ( )
5. Evde dinlenip uyumak istiyor. ( )

YAZMA

8 Hayatınızdan memnun musunuz? Ne tür hayalleriniz var? Aşağıdaki konulardan bahsederek bir kompozisyon yazalım.

- aile
- iş
- para
- aşk

KONUŞMA

9 Aşağıdaki durumlar olsa hayatımız nasıl değişir? Neler yaparız? Konuşalım.

Örnek:

On kardeşiniz olsa → On kardeşim olsa arkadaşa ihtiyacım kalmaz.

- Geleceği görseniz
- Beş yabancı dil bilseniz
- Görünmez olsanız
- Hayvanlarla konuşabilseniz
- On çocuğunuz olsa
- Dört kollu olsanız
- Sadece bir yıl ömrün kalsa
- Ünlü bir aktör / aktris olsan
- Ülkenin başkanı olsan
- Hafızanı tamamen kaybetsen

gelseydim, geç kalmasaydın, katılsa
mıydır, kabul etmese miydim

-Keşke dün seninle okula gelseydim.
-Keşke bugün işe geç kalmasaydın. Patron çok kızdı
-Biz de dünkü toplantıya katılsa mıydır?
-Çok erken karar verdim. Onun teklifini kabul etmese miydim?

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki cümlelerin hangilerine katılıyorsunuz, hangilerine katılılmıyorsunuz? İşaretleyelim. Arkadaşlarımıza nedenlerini söyleyerek açıklayalım.

Keşke bazı kişileri hayatmdan tamamen çıkarsam.

( ) Keşke bu kadar stresli olmasam. ( )

Keşke daha çok zamanım olsa.

( ) Keşke başka bir işte çalışsaydım. ( )

Keşke başka bir yerde yaşasam.

( ) Keşke sigarayı bırakısam. ( )

OKUMA

Pişmanlıklarınızdan Kurtulun

O kadar stres yüklüyüz ki bazen nefes almayı bile unutuyoruz. Kafamızdaki düşünceler yüzünden, bırakın gülmemi, gülümseyemiyoruz bile!

Ben bu hafta, oylara farklı bir pencereden bakalım ve vicdan muhasebesi yapalım istiyorum. Özette bu hafta bu köşeyi olağanüstü detoks (geçmişin zararlı toksinlerinden kurtulma günü) ilan ediyorum!

Genellikle yazın gelmesine yakın, bütün ülkelerin diyetleri tek tek denenir, ben de bu hafta stresten arınmak ve özellikle de geçmişin gölgesinden kurtulmak için Hint felsefesinin 4 altın kuralını deneyelim diyorum.

İşte o 4 altın kural:

1. Kural: Hayatımızdaki kişiler her kimse, doğru kişilerdir. Bunun anlamı şudur: Hayatımızda kimse ile tesadüfen karşılaşmıyoruz. Etrafımızdaki herkesin bir nedeni vardır; ya bizi bir yere götürürler ya da bize bir şey öğretirler.

Etrafımızdaki kişileri düşünelim. Neden hayatımızdalar? Hepimiz hayatı, mutlaka bazı insanları tanııp pişman olmuşuzdur. Onlar bizi über, öfkelendirir, yine de bazen garip bir şekilde onları özleriz. Her şeye rağmen şükretmeliyiz. Niye mi? Çünkü hayattan birçok şeyi onlar sayesinde öğreniriz. Bazen de sayelerinde hedeflerimizi ve planlarımıuzu değiştiririz. Hani bir söz vardır: Kötü ev sahibi, insanı mal sahibi yapar. Tam da o hesap işte.

2. Kural: Ne yaşadıysak, o artık bitti. Onu değiştirmemize imkân yok artık. "Daha çok çalışsaydım başarardım.", "Keşke oraya gitmemeydim." gibi bir cümle yoktur. Hayır, ne yaşadıysak, "Dersimizi alalım." diye yaşadık. Gereksiz yere pişmanlıklarla, keşkelerle ve acabalarla biliriz ki geriye dönemeyeceğiz ama yine de bunlar içimizi kemirir. Böylece günümüz için, maalesef bugünüümüzü de feda ederiz.

3. Kural: Her şeyin başlama zamanı, doğru andır. Her şey doğru anda başlar, ne erken ne de geç. Hayatımızda yeni bir şeyle olmasına hazırlıksak, o da başlamaya hazırız. Anahtar kelimelerimiz: Sabır, doğru zaman ve inanmak.

4. Kural: Bir şey bittiye bitmiştir. Bu kadar basittir. Hayatımızda bir şey sona ererse, bu bizim yeni bir şeye başlamamızı sağlar. Bu yüzden serbest bırakmak, gitmesine izin vermek ve ileriye doğru bakmak daha iyidir. Bu tam da bize "Allah bir kapıyı kapatırsa, ötekini açar." durumudur. Bazı durumları kabul etmek öyle kolay olmayıp yapıyor ama yine de insan buna odaklanmalı, sürekli geçmişin düşünmemeli, gelecek güzellikleri beklemeli. Zor olsa da yapmalı bunu!

Her neyse, şimdi geçmişe "Hoşça kal!" deyip gelecek bütün güzellikleri kucaklayıp "Merhaba!" deme zamanı!

2 Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Yazara göre insanlar stresten dolayı çok mutsuz. ( )
2. Yazara göre hayatımızdaki gereksiz kişileri hayatımızdan çıkarmamızı. ( )
3. Yazara göre hayatımızda "keşke" sözünü kullanmamalıyız. ( )
4. Hayatımızdaki bitişler yeni şeylerin başlamasını sağlar. ( )
5. İnsanlar geçmişteki kötü olayları unutmamalıdır. ( )

3 Metinde geçen aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını eş anlamları ile eşleştirelim.

1. içini kemirmek	a. huzursuz etmek
2. vicdan muhasebesi	b. iç hesaplaşma
3. feda etmek	c. gözden çıkarmak
4. odaklanmak	ç. konsantre olmak

YA SİZ?

Sizce Hint felsefesinin hangi kuralını hayatınızda uygulamanız gerek? Neden?

DİL BİLGİSİ

Dilek Kipinin Hikâyesi (The Past form of Subjunctive Mood)

	Olumlu	Olumsuz	Olumlu Soru	Olumsuz Soru
Ben	gitseydim	gitmeseydim	gitse miydim	gitmese miydim
Sen	gitseydin	gitmeseydin	gitse miydin	gitmese miydin
O	gitseydi	gitmeseydi	gitse miydi	gitmese miydi
Biz	gitseydik	gitmeseydik	gitse miydik	gitmese miydik
Siz	gitseydiniz	gitmeseydiniz	gitse miyдинiz	gitmese miyдинiz
Onlar	gitseydi(ler)	gitmeseydi(ler)	gitse miydi(ler)	gitmese miydi(ler)

Dilek kipinin hikâyesi, geçmişte kalan ve artık gerçekleşmesi mümkün olmayan bir durumun tam aksi yönde olan dileği veya bu durumdan dolayı olan pişmanlığı belirtmek için kullanılır.

The past form of subjunctive mood is used to indicate the regret because of a situation from the past which cannot be realized any more but wished to be realized just the opposite.

Örnek:

Keşke sınava daha çok çalışsaydım. Çok kötü bir puan aldım. (Çok çalışmadım ve pişmanım.)

Keşke o kadar çok yemek yemeseydim. Şimdi hastayım. (Fazla yemek yedim ve pişmanım.)

Keşke onu hiç tanımasyaydım. (Onu tanıdım ve pişmanım.)

Keşke daha çok param olsaydı. (Çok param olmasını istiyorum ama çok param yok.)

Keşke yarın tatil olsaydı. (Yarın tatil olmasını istiyorum ama tatil değil.)

Dilek kipinin hikâyesindeki soru cümleleri, konuşanın yaptığı veya yapmadığı bir şeyin iyi olup olmadığını öğrenmek için karşısındaki görüşünü almak amacıyla kullanılır.

The interrogative form of the past form of subjunctive mood is used to ask the opinion of the other speaker to determine whether the act, either done or not, is good or not.

Örnek:

Bugün Demet'in doğum günü. Onu arasa miydim? (Onu henüz aramadım. Sence iyi mi, kötü mü yaptım?)

Sence saçlarımı kestirmese miydim? (Saçlarımı kestirdim. Sence iyi mi, kötü mü yaptım?)

Dün çok hastaydım. Hastaneye gitse miydim? (Hastaneye gitmedim. Sence iyi mi, kötü mü yaptım?)

Ayrıca dilek kipinin hikâyesi artık değişmesi mümkün olmayan durumları, sonuçları anlatan cümlelerle yan yana geldiğinde bir dileği değil, şartı anlatır. Bu kip, şart durumunu anlattığında diğer cümle genellikle geniş zamanın hikâyesi veya gelecek zamanın hikâyesi ile biter.

In addition, the past form of subjunctive form tells about not the wishes but the condition when it is used with the sentences in which there are situations referring to the cases cannot be changed or the results. In this respect, the other sentence, usually, ends with -rdı or -(y)AcAktı.

Örnek:

Eğer erken kalksaydım, otobüsü kaçırımayacaktım. (Erken kalkmadım ve otobüsü kaçırıldım.)

Eğer öğretmen olmasaydın, hangi işi yapardın? (Öğretmen olmaman koşulunda hangi işi yapardın?)

Eğer dikkatli olsaydın, vazoyu kırmazdın. (Dikkatli olmadın ve vazoyu kırdın.)

4 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Biz keşke daha iyi Türkçe konuş..... .
2. Şemsiyemi al..... ıslanmadım.
3. Biraz daha bekle..... buluşabilirdik.
4. Senin yerinde ol..... onunla konuşurdum.
5. O eteği çok beğendim ama almadım. Sence al..... ?
6. Filmi hiç beğenmedim. Hiç git..... ?
7. Keşke bayramda ailemi görmeye git..... .
8. Dikkatli ol..... trafik kazası yapmayacaklardı.
9. Daha çok vaktim ol..... da seninle otur..... .
10. Acaba bugün ona uğra..... ?

5 Aşağıdaki boşlukları dolduralım.

1. Film İngilizceydi. ..... izleyemezdik.
2. Eğer ..... maçı kazanırdık.
3. Eğer ..... otobüsü kaçırımadım.
4. Yağmur yüzünden gezi iptal oldu. Keşke ..... .
5. Bu arabayı çok düşük bir fiyata aldım ama her zaman bozuluyor. Keşke ..... .
6. Her gün en az bir saatte evime geliyorum. Keşke ..... ?
7. Hiç param kalmadı. ..... ?
8. Çok karasızım. İş teklifi ..... ?
9. ..... Taksim'i gezerdim.
10. Trafik çok sıkışık. Keşke ..... .

DİNLEME

ŞANS MI? ŞANSSIZLIK MI?

6 Metni dinleyelim. Aşağıdakileri sıralayalım.

1. O filmi izlemeseydim, sanırım hâlâ Türkiye'deydim. ( )
2. Öğretmenimi tanımasaydım, matematik öğretmeni olamazdım. ( )
3. Keşke internetten bakarak araba almasaydım. ( )
4. Eğer trafik kazası yapmasaydım, eşimle tanışmayacaktım. ( )
5. Keşke derslerime daha çok çalışsaydım. ( )
6. Arkadaşımıla konuşsaydım, o otele gitmezdim. ( )

YAZMA

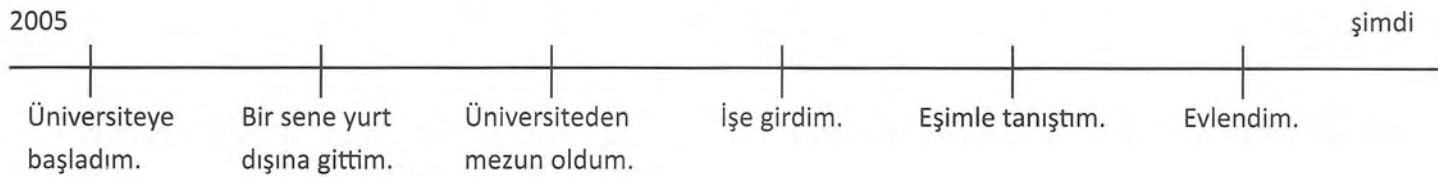
7 Hayatınızda hiç herhangi bir şeyden dolayı pişman oldunuz mu? Aşağıdaki kişi ve durumları düşünelim. Yazalım.

- Kim ile ilgili?
  - bir arkadaş
  - iş arkadaşı
  - yabancı bir insan
  - öğretmen
- Olay neydi?
  - bir şey satın alma
  - eğitim
  - aile veya arkadaşlık ilişkileri
  - iş
- Ne yaptınız veya ne yapmadınız?
- Neden pişman oldunuz?
- Ne yapmanız lazımdı?

KONUŞMA

8 Bir zaman çizelgesi hazırlayalım ve hayatımızdaki önemli olayları ve kararları bu çizelgeye yazıp anlatalım.

9 Arkadaşımızın çizelgesine bakalım ve sorular soralım.

Örnek:

Eğer üniversiteye gitmeseydin, ne yapardın?

C. EĞER

gelirsen, gideceksek, okumuşsan,
çalıştıysan, ariyorsa

-Ankara'ya gelirsen, beni ara.
-Yarın toplantıya gideceksek, hazırlık yapalım.
-O kitabı okumuşsa, bana anlatsın.
-Ders çalıştıysanız, sınavı geçerseniz.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Şanslı misiniz, şanssız misiniz? Sizce şans ve şanssızlık nedir? Aşağıdaki boşluklara üçer madde yazalım.

Şans

Şanssızlık

.....

.....

.....

2 Aşağıdaki cümlelerden hangileri sizin için uygun? İşaretleyelim. Tartışalım.

1. Hangi kitabı okumak istesem, o kitabı bulamam.
2. Hangi kuyruğa girsem, o kuyruk yavaş ilerler.
3. Ne zaman geç kalsam, büyük bir fırsatı kaçırırmı.
4. Ne zaman erken gitsem, sıkıntıdan patlarım.
5. Trafikte hangi şeritte gitsem, o şeritte trafik sıkışır.
6. Hangi yöne gidiyorsam, karşı yönde trafik boştur.
7. Hangi ünlüye hayransam, tanışlığında pişman olurum.
8. Evde filmin en heyecanlı yerinde elektrik gider.
9. Sağ elim doluyken kapının anahtarı sağ cebimde olur.
10. Telefonumu bir saat kapatsam, o bir saat içinde kesin önemli biri arar.
11. Bütün davetler hep aynı güne denk gelir.
12. Sinemada önungdeki koltuğa mutlaka iri yarı bir adam oturur.
13. Ne zaman bir yere gitsem, oradaki dostlar başka yerde olur.
14. Sabah erken işim varsa, uykututmaz.
15. Ertesi gün tatilse, hemen uykum gelir.
16. Benzin bitmek üzereyken akaryakit istasyonları bir türlü çalışma bırakır.

OKUMA

MURPHY KANUNLARI

Hepimiz hayatımızda mutlaka talihsiz olaylar yaşıyoruzdur; hatta öyle ki bu olaylar ardı ardına geldiğinde sizi çıldırtmaya başlayabilir. Amerikalı mühendis Edward A. Murphy de kendi talihsizliklerinden yola çıkarak talihsizlik kanunlarını oluşturdu. Birkaç ay içinde Murphy'nin kanunları insanlar arasında yayıldı ve 1958'de de Webster'in sözlüğüne girdi. Zaman içinde pek çok kişi, benzer terslikleri Murphy kanunu adı altında listeye ekledi, kurallar anonim bir hâl aldı. Murphy, kanunlarını karamsarlık üzerine kurmuştur ve gerçekten de yanlış bir cümlesi yoktur. Ben çok denedim yanlışını bulmayı ama yok sañırıım.

İşte bunlardan bazıları:

1. Başarı, daima yalnızken gelir; başarısızlık herkesin içinde.
2. Eğer birşey yapmaya kalkışırsanız, mutlaka daha önce başka bir şey yapmanız gereklidir.
3. Bir şeyle ters gitme olasılığı varsa, ters gidecektir.
4. Bir şeyle fazla oynarsanız, onu bozarsınız.
5. Her şey iyi gidiyorsa, mutlaka bir aksilik vardır.
6. Düşen bir nesneyi tutmaya çalışmamın. Bırakın düşsün, daha az zarar görecektir.
7. İnsanların hayalleri, hayallerde kalır.
8. Bir işi ne kadar önceden planlarsanız, ters gitme olasılığı o kadar artar.
9. Bozuk bir alet, tamire geldiğinde çalışır.
10. Diş ağrısı, gece ve tatil gününde başlar.
11. Sigara dumanı, içmeyene doğru ilerler.
12. Yemeğe oturduğunuz zaman, izlediğiniz TV programı reklama girer.
13. Çok hızlı yükseliyorsanız, bir yerde bir şeyle yanlış demektir.
14. Kendi fikrinizi önemli birinin fikri imiş gibi sunarsanız, kabul edilme şansı daha fazladır!
15. Âşık olduğun kişi hep başkasına âşiktir. Zaten sen de hiçbir zaman, sana âşık olan kişiye âşık olmazsun.
16. Ne zaman arabanı yıkasan, yağmur yağar; yağmur yağacağı için arabanı yıkamadığında yağmur yağmaz.
17. Uyuyan bir bebek, anne-babası uykuya dalınca uyanır.
18. Siz sınavlara istediğiniz kadar çalışın, sonunda her zaman, çalışmadığınız bir yerden soru çıkacaktır!

3 Aşağıdaki konulara bakalım. Murphy'nin hangi kanunları aşağıdaki konularla ilgilidir? Eşlestirelim.

- a. İş hayatı
- b. Sağlık
- c. Eğitim
- ç. Ev hayatı
- d. İnsan ilişkileri

YA SİZ?

Kendi hayatını düşünelim. Murphy'nin kanunlarına uygun bir yasa ekleyelim.

DİL BİLGİSİ

Dilek-Şart Kipinin Birleşik Kullanımları (Conditionals)

Şart Kipi, işin yapılmasıının bir koşula bağlı olduğunu anlatmak için kullanılır.

If clause is used to Express essentiality for an action to be done.

fiil + (mA) + zaman eki + (y)sA + kişi eki

ad / sıfat + sA + kişi eki

ad / sıfat + değil + se + kişi eki

Örnek:

Eğer işimiz erken biterse sinemaya gideriz.

Biliyorsun Âdem'le aram iyi değil. Eğer onunla buluşacaksan, ben gelmeyeyim.

Yemek pişirmediysem, bu akşam dışarıda yiyeлим.

İşinde mutsuzsan, neden oradan ayrılmıyorsun?

Dışarıda yağmur yağdıysa, şemsiyenin almayı unutma.

4 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. İşlerinizi bitir..... yemeğe çıkabiliriz.
2. Sıkıl..... dışarı çıkip biraz hava alabiliriz.
3. Dergiyi oku..... alabilir miyim?
4. Senin hemen çıkışın lazım..... beni bekleme. Benim işim bitmedi.
5. Bakırköy'e git..... sizi arabayla bırakabilirim.
6. Babam sınıfı geç..... bana bisiklet alacak.
7. Hava soğuk..... kalın bir şeyler giyin.
8. Zeynep okula gel..... bana haber ver.
9. Spor yap..... kendini daha sağlıklı hissedersin.
10. Yemek fazla tuzlu..... içine biraz su ekle.

5 Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Eğer Türkçeyi iyi konuşursam, ...
2. Eğer hastaysan, ...
3. Eğer sağlıklı beslenirseniz, ...
4. Eğer bu sınavdan iyi bir not alırsam, ...
5. Eğer zamanında gelmezse, ...
6. Eğer hala isteyse, ...
7. Eğer yorgunsanız, ...
8. Eğer hava yağmurlu olmazsa, ...
9. Eğer mutlu değilsem, ...
10. Eğer yalan söylersen, ...

DİNLEME

BATIL İNANÇLAR

6 Batılı inançlarınız var mı?

7 Aşağıda çeşitli ülkelere göre iyi veya kötü şans getiren bazı nesneler var. Sizin ülkenizde bunlar şans mı yoksa şanssızlık mı getirir? Tartışalım.

kara kedi at nalı dört yapraklı yonca merdiven ayna fil dişi tahta

8 Metni dinleyelim. Aşağıdaki batılı inançlardaki nesnelerin hangisi olumlu veya olumsuzdur? İşaretleyelim.

	İyi	Kötü		İyi	Kötü
1. Kedi	( )	( )	6. Para	( )	( )
2. Karga	( )	( )	7. Göz	( )	( )
3. 4 Sayısı	( )	( )	8. Makas	( )	( )
4. Arı	( )	( )	9. Yonca	( )	( )
5. Çekirge	( )	( )	10. Tırnak	( )	( )

YAZMA

9 Hayalî bir ülke kuralım ve o ülkeye bir başkan seçelim. Aşağıdaki konu ve cümleleri kullanarak seçim konuşması yazalım ve arkadaşlarımıza okuyalım. Ardından seçim yapalım. Kim arkadaşını ikna edecek? Bulalım.

- Parti adınız
- Sloganınız
- Vaatleriniz (eğitim, sağlık, ekonomi, iş, vergiler vb.)

Örnek:

Eğer beni seçerseniz, ...

Başkan olursam, ...

Seçimde başarılı olursam, ...

KONUŞMA

10 Aşağıdakileri ne zaman yaparsınız? Örnekteki gibi cevaplayıp tartışalım.

• Hediye alırım.	• Çiçek alırım.
• Tatil giderim.	• Ders çalışırmı.
• Polise giderim.	• Alışverişe çıkarırmı.
• Şikâyet ederim.	• Geç kalkarırmı.
• Evlenirim.	• Yemek yaparırmı.

Örnek:

Eğer arkadaşımı üzdüysem, ona çiçek alırım.

“40” eski doğu ülkelerinde, Hindistan’da ve Türklerde büyük önem taşır. Bu sayının önemi sonradan İslam inançları içeresine girmiştir. 40 sayısı Kuran’da da geçer. Bunların biri de insanın 40 yaşında olgunlaşması ile ilgilidir. Hz. Muhammed’e 40 yaşında peygamberlik verilmesi, kadınlarda hamileliğin 40 hafta sürmesi de bu sayının kutsallığını arttırmıştır.

Hristiyanlıkta 13 sayısının uğrusuzluğu ile ilgili birçok teori vardır. Bunlardan birine göre İsa’nın son yemeği olarak bilinen ve Roma tarafından tutuklanmadan önce havarileri ile son kez bir araya geldiği yemekte masada 13 kişi vardır. (12 havarı ve İsa) Masadaki 13. kişi olan Yahuda onu ele verir. Bu inanç, Hristiyan dünyasında öylesine güçlündür ki bazı kimseler 12 kişiyle birlikte aynı masaya oturmaz birçok otelin 13 numaralı odası ve 13. katı yoktur.

Japonyada “shi” kelimesi hem 4 hem de ölüm demektir. Bu nedenle Japonlar 4 rakamını sevmez. Hastanelerde veya otellerinde 4. kat yoktur. Ölüm doğumla aynı seslerdeki 43 sayısı ise Japonya’da doğumhanelerdeki hiçbir odaya verilmez.

Sizin ülkenizde herhangi bir sayının uğuruna inanıyorlar mı? Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

DİLE BENDEN NE DİLERSEN

Temel gemiyle okyanusu geçiyormuş. Bir fırtına çıkmış, gemi batmış. Temel, bir İngiliz, bir de Fransız bir tahta parçasına tutunmuşlar, yüze yüze küçükük bir adaya çıkmışlar. Günler geçmiş. Ot yiyecek günlerini geçiriyorlarlar. Bir gün dalgalar kıyıya ağızı sıkı sıkıya kapalı bir şişe getirmiş. Hemen şişeyi açmışlar. Bir cin çıkmış şişeden:

- Sahipler! Dileyin benden ne dilerseniz, demiş.

İngiliz:

- Beni hemen evime götür, demiş. Cin parmaklarını şıkkatmış, İngiliz bir anda evine gitmiş. Fransız:
- Ben de evime gitmek istiyorum, demiş. Bir anda Fransız da evine gitmiş. Cin, Temel’e dönmüş:
- Sahip, dile benden ne dilersen, demiş. Temel etrafına bakmış:
- Ben burada yalnız kaldım. Yalnızlığı hiç sevmem. O İngiliz ve Fransız arkadaşımı geri istiyorum. Onları buraya getir, demiş.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki boşlukları dilek-şart kipi (-sA) ve dilek kipinin hikâyesi (-sAydı) ile cümleler kurarak dolduralım.

1. Eğer ..... , evde otururuz.

2. Eğer ..... , hemen al.

3. Eğer ..... , daha kolay iş bulursun.

4. Eğer ..... , üzülürüm

5. Eğer ..... , balık yemeyeceğim, et yiyeceğim.

6. Keşke ..... , kaybolmazdık.

7. ..... , işini kaybetmezdi.

8. ..... , seni havaalanına bırakırdık.

9. Bu soğuk havaları hiç sevmiyorum. Keşke ..... .

10. Bütün zamanım trafikte geçiyor. Keşke ..... .

2. Aşağıdaki boşlukları dilek-kişi (-sA) ve dilek kipinin hikâyesi (-sAydı) ile dolduralım.

1. Keşke şu ödevler ol..... .

2. Başım çok ağrıyor. Yanında ağrı kesici var..... bir tane verir misin?

3. Eğer geç kal..... bana haber ver.

4. Onu sev..... neden onunla görüşüyorsun?

5. Akşama misafirlerimiz gel..... hazırlık yapmalıyım.

6. Keşke ailem de burada yaşa..... .

7. Adresi bil..... şu terziye soralım.

8. O evi al..... çabuk karar verin, ev sahibi sizden haber bekliyor.

9. Eğer sis var..... uçağımız gecikir.

10. Ali'yi gör..... akşamki partide geç kalmamasını söyle.

11. Bu evde yaşa..... faturaları beraber ödemeliyiz.

12. Keşke otobüs erken gel..... . Geç kaldık .

13. Müziğe bu kadar meraklı..... konservatuara gitsin.

14. Dil sınavını geç..... doktoraya başvuracağım.

15. İstanbul'a gelip de bende kal..... sana

küserim.

16. Bir daha bana yalan söyle..... seninle

konuşmayacağım.

17. Keşke ben de senin gibi sakin ol..... .

18. Bu sınavı kazan..... , diğer sınava girmene gerek yok.

19. Fiyatı uygun..... o evi alacağım.

20. Elinde fazla bilet var..... bana da bir tane verir misin?

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.

1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabiliyorum, 4: İyi yapabiliyorum, 5: Çok iyi yapabiliyorum.

1. Düşüncelerimi, planlarımlı veya olayları kısaca ifade edebilirim.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

2. Hayallerimi, pişmanlıklarımı anlatabilirim.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

3. İlgi alanına giren konularda kişisel görüşümü içeren sade, basit metin yazabilirim.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

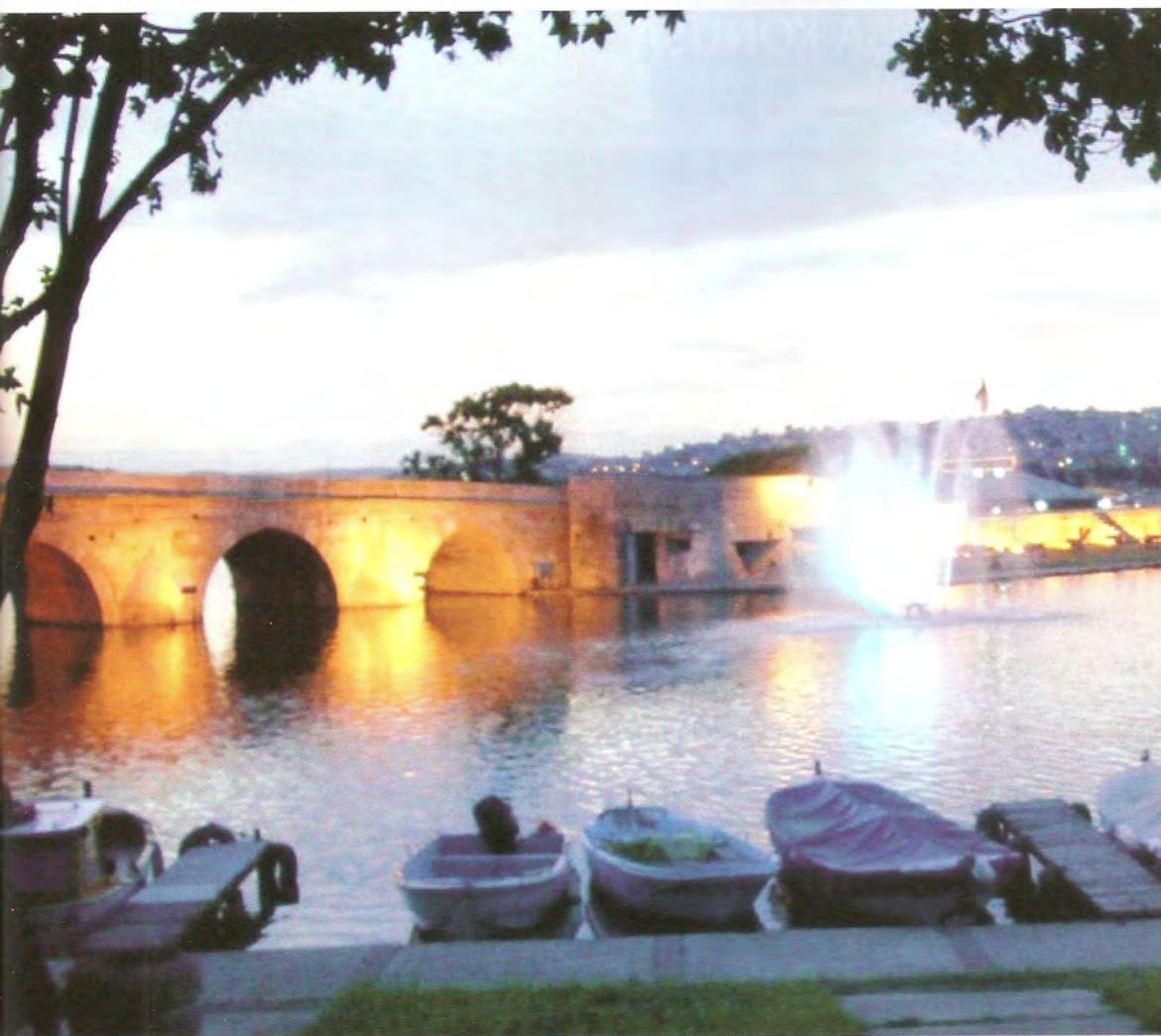
anonim
çekirge
detoks
inanç
karamsarlık
kasaba
kutsal
martı
meteliksiz
piyango
slogan
şerit
talihsiz
tebessüm
tekne
teori
tesadüf
toksin
tura
yonca

FİİLLER

arınmak
çıldırtmak
hâlsiz kalmak
hayal kurmak
olgunlaşmak
öfkelenmek

KALIP İFADELER

batıl inanç
can atmak
gözden çıkarmak
iç hesaplaşma
içini çekmek
konsantre olmak
tadını çıkarmak
vicdan meselesi

BECERİLER

- Bildiğim konularda bilgi alışverişinde bulunma
- Çevreyi betimleyebilme

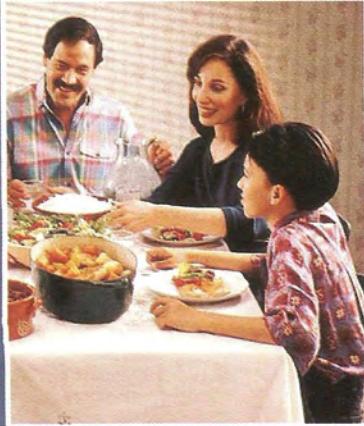
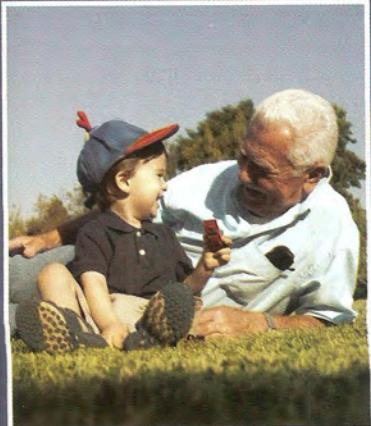
DİL BİLGİSİ

- İşteş çatılı fiiller
- Zarf-fiiller (-DlkçA, -DlkçIndA -DlkçI sürece
- Zarf-fiiller (-DlkçIndan beri, -(y)All, -DI -(y)All)

KELİMELER

- Arkadaşlık
- Aile
- Komşuluk

İNSANLAR KONUŞA KONUŞA

ÜNİTE 6

İNSANLAR KONUŞA KONUŞA

A. ARKADAŞLIK

görüşmek, tanışmak, selamlamak,
mektuplaşmak, kucaklaşmak,
uçuşmak

-Kuşlar uçuşuyor.
-Arkadaşımla Ortaköy'de karşılaştık.
-Hollanda'daki arkadaşımla mektuplaşıyoruz.
-Biz komşularımızla her sabah selamlaşıyoruz.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki deyimleri anımlarıyla eşleştirelim.

İyi gün dostu olmak ( ) Aralarından su sızmamak ( ) Araları limonı olmak ( )

Aralarına kara kedi girmek ( ) Arası açılmak (bozulmak) ( ) Aralarındaki buzları eritmek ( )

Can ciğer olmak ( ) Dostluk etmek ( ) Dostlar alışverişte görsün (diye) ( ) Kafa dengi ( )

1. İki kişinin birbiriyle çok yakın arkadaş olması.

2. İki arkadaşın birbirlerine karşı kırgınlığını, küslüğünü ortadan kaldırması.

3. İki dostun birbirine gücenmesi, iki dostun arasına soğukluk girmesi.

4. İki kişinin birbiriyle çok yakın arkadaş olması.

5. "Gösteriş olsun, iş görüyor densin (diye)." anlamında kullanılan bir söz.

6. Sadece iyi günlerde arkadaşının yanında olması.

7. İki arkadaş arasında kırgınlık oluşması.

8. İki kişinin arkadaşlıklarının sarsılması, birbirine darılması.

9. İki kişinin birbiriyle yakınlık kurması, dost gibi candan davranışları.

10. Davranışları, anlayışları, dünya görüşleri birbirine uymuş kimselerden her biri.

2 Aşağıdaki cümleleri yukarıdaki deyimlerle tamamlayalım.

1. Mehmet ile Sinan birbirleriyle konuşmuyorlar, ...

2. Ayşe ile Nilgün birbirlerinin yanından ayrılmıyorlar, ...

3. Ali sınıfı yeni geldi ama kısa zamanda herkesle .....

4. Murat ile Mert geçen haftaki doğum günü partisinde nihayet ..... . Şimdi araları çok iyi.

5. Pazardan bir şey almayı düşünmüyorum. Maksat .....

6. Hasan ile Mehmet tam ..... . Çok iyi anlaşıyorlar.

7. Meral ile Aslı'nın ..... galiba. Birbirlerine selam vermiyorlar.

8. Ada vapurunda yanındaki kadınlara epeyce ..... . Zamanın nasıl geçtiğini anlamadım.

9. Murat ..... . Bir sıkıntının olduğunda yüzüne bile bakmaz.

10. Soner ile Ayla'nın ..... galiba. Geçen akşamki yemeğe katılmadılar.

OKUMA

3 Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını uygun boşluklara yerleştirelim.

ısmarlatma olayına ev arkadaşı	paylaşma temel gıda maddeleri	doyurucu sınav dönemlerinde tartışma konusu
-----------------------------------	----------------------------------	---

ÖĞRENCİ EVİ

Üniversiteyi kazandıktan sonra bazı öğrenciler yurtta, bazı öğrenciler kiralık evlerde kalırlar ve ailelerinden uzakta yaşırlar. Ben de o çocuklardan biriyim.

Daha sonra evin kirası, telefon, elektrik, internet, apartman aida-tı gibi masraflar ailelerimize fazla gelir. Bundan sonra iş başa düşer ve biz ..... aramaya başlarız. Sonuça okul veya sınıf arkadaşlarından birilerini buluruz. Evimizi, dostluğu, sevgimizi onlarla paylaşırız. Arkadaşlar arasında ..... çok önemlidir. Her şeyi paylaşırız.

Evdeki işler sırayla olur, o gün sırası gelen kişiyi köle olarak kullanırız, ona bütün işleri yaptırırız. Temizlik, yemek, bulaşık... Yemek esnasında onu en az on kere mutfağa gönderebiliriz. O günkü köle, yemek yaparken mutfakta bir veya birkaç tane eksiklik ortaya çıkarsa hemen markete gidip eksikleri tamamlar, zamanla yarışarak yemeği pişirir, bizler de yemeğin pişmesini bekleriz. O gün elimizi soğuk sudan sıcak suya sokmayız.

Her gece kesinlikle saçma sapan bir ..... açılır. "Düşünmüyorum, o hâlde yok muyum yani? Dünya döndüğü için mi güzel?" gibi.

Ayın ilk haftası "Para var, huzur var." demektir; pizza yenir. İkinci haftası çeşitli soslarla süslenmiş makarnalar, üçüncü haftası evdeki peynirlerle tostlar yapılır. Son haftasında ise yumurtayla her türlü yiyecek pişirilir. Zaten evdekilerin ..... yumurta ve patatestir. Bu ikisinin birleşiminden en az on çeşit yemek yapabiliriz. Bunlar öğrenci evlerinin vazgeçilmez yemeğidir. Yanında ekmekle tüketilirse daha ..... olur. Paranın bitmesine yakın yapılan ucuz yemeklerdir. Para bittikten sonra ise sadece yumurta yenir. Bu, bize krediyi veya bursu ya da evden gelen harçlığı çabuk bitirmemek gerektiğini öğretir. Bu yemek, biz öğrencilerin en güzel akşam yemeğidir. Çünkü öğlen yemeklerini daima üniversitenin yemekhanesinde yeriz.

Her öğrenci evinde mutlaka bir sakar vardır, ya çayı devirip bardağı kırar ya da yemeği yakar. Mutlaka bir kişi de ev işlerinden kaytarır. Özellikle ..... kesinlikle temiz tabak, çatal, kaşık kalmayınca kadar bulaşıklar yıkanmaz.

Her sabah derse geç kalırız ve öğlen kalkıp okula yemek yemeğe gideriz çünkü okulun yemeği daha ucuzdur.

Sınav dönemlerinde en önemli cümle "Bu gece yatmayacağım, ders çalışacağım. Beni rahatsız etmeyin."dir. Gece yatmayız ama ders de çalışmıyoruz.

Evin duvarları vize-final tarihleri, ilginç sözler, ev işleri ve yemek yapacakların listesi, harcama listesi gibi yazılı belgelerle süslüdür.

Öğrenci evinin, öğrenci misafirleri de eksik olmaz ve gelen misafire önce "Bir kola al da içelim." diye başlattığımız ..... parasını bitirinceye kadar devam edilir.

Evdeki öğrencilerin aşk trafiği yoğundur. Bazılarının aşkı platoniktir; bazıları romantik takılır, şirler ezberler; kimi ise akşam ansızın nişanlı olarak eve dönebilir. Öğrenci evi her zaman sürprizlerle ve güzel anılarla doludur.

4 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Öğrenciler bir süre sonra niçin ev arkadaşı arıyorlar?
2. Onlar, arkadaşlarına niçin "köle" adını veriyorlar?
3. O günde kölenin vazifeleri nelerdir?
4. Öğrenciler harçlıklarını idareli kullanmayı nasıl öğreniyorlar?

5 Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarının anımlarını bulalım.

1. saçma sapan: .....
2. sakar: .....
3. iş başa düşmek: .....
4. platonik: .....
5. eksik olmak: .....
6. takılmak: .....
7. kaytarmak: .....

YA SİZ?

Siz de öğrenci evlerinde veya yurtlarda bu tür olaylarla karşılaşıyor musunuz?

DİL BİLGİSİ

İşteş Çatılı Fiiller (Reciprocal verbs)

fiil + (I)ş + zaman eki + kişi eki

isim + Iş + zaman eki + kişi eki

Fiil, karşılıklı olarak veya birlikte, birden çok özne tarafından yapılıyorsa işteş eylem kullanılır.

If the action is done by more than one subject either in cooperation or in opposition or mutually, a reciprocal verb is used.

İsimlere "-Iş" eki getirilerek işteş fiiller türetilir.

Some nouns form their reciprocal structure with the suffix "-Iş"

Örnek: şaka → şakalaşmak   dert → dertleşmek   söz → sözleşmek   pay → paylaşmak

Örnek:

Mehmet Bey ile Yusuf Bey selamladılar.

Ömer arkadaşıyla vedalaştı.

İki eski arkadaş kucaklaştı.

Yıllarca mektuplaştılar.

Çocuklar bahçede koşuşuyordu.

Kuşlar uçuşuyor.

Yolcular durakta bekleyiyorlar.

Yağmurda herkes bir tarafa kaçtı.

6 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Bayramlarda herkes birbiriyle bayram....., toka..... .
2. İki arkadaş önce bağır....., sonra döv..... .
3. Sinan'ın dün yaptığı komik hareketlere herkes gül..... .
4. Bir hafta önce randevu....., doktorumla yarın gör..... .
5. Naci'yle söz..... . Yarın Galata Kulesi'nin önünde bul..... .

7 Aşağıdaki boşluklara uygun kelimeleri yerleştirelim.

kaçışırılar	uçuşurlar	uçuşur	tanışırılar	birbirlerine
dertleşirler	ötüşürler	koşuşurlar	dövüşürler	buluşup

İlkbaharda hava sıcaklığı artmaya başlayınca ağaçlar çiçek açar. Her taraf yemyeşil olur. Ağaçların yemyeşil yaprakları arasında kuşlar civil civil ..... etrafta neşe içinde .....

Baharda çok yağmur yağar. Biz buna "bahar yağmurları" deriz. Baharda hava güneşliyken aniden yağmur yağar, insanların bazıları saklanacak yer ararlar, saçak altlarına ..... bazıları ise ılık bahar yağmurunun tadını çıkararak yürümeye devam eder.

Herkes havanın ısınmasıyla birlikte sokaklara, parklara çıkar. Mahalleli sokakta ..... selam verir. Özellikle yaşılılar baharın gelmesiyle birlikte parklara daha sık çıkarlar. Yeni insanlarla ..... . Eski dostlarıyla oturup sohbet ederler, ... Hiç kimse evde oturmak istemez, gezip dolaşmak ister.

Bahar gelince çocukların eve sokmak zor olur. Okuldan geldikten sonra bir şeyler atıştırıp hemen sokağa çıkarlar. Sokaklarda saklambaç, futbol oynarlar. Oyun sırasında ..... ve birbirlerine küserler, sonra barışırlar ve oyunlarına devam ederler.

Çocuklar parklarda veya yemyeşil kırlarda oynarlar. Kırlarda renk renk çiçeklerin arasında rengârenk kelebekler ..... . Çocuklar da kelebekleri yakalayabilmek için arkalarından .....

Gençler de baharda kendilerini dışarı atarlar. Arkadaşlarıyla ..... parklara veya pikniğe giderler.

DİNLEME

TÜRKİYE'DEKİ ARKADAŞLARIM

8 Metni dinleyelim. Aşağıdaki boşlukları metne göre dolduralım.

- ..... Türkiye'ye gitmeye karar verdik.
- a. ben ve annem   b. ben ve ailem   c. ağabeyim ve ben   ç. arkadaşım ve ben
- Antalya'da da yurtta ..... yaşadım.
- a. çok sıkıntılı   b. çok stresli   c. çok güzel günler   ç. bazı problemler
- Martta İstanbul'a ..... gittik.
- a. kursa   b. çalışmaya   c. okumaya   ç. seminere
- Aslında ben daha önce ..... gittim.
- a. İstanbul'a   b. Antalya'ya   c. Türkiye'ye   ç. Ankara'ya
- İstanbul'da ..... hallederek kız öğrenci yurduna yerleştiğ.
- a. vize sorunları   b. bürokratik sorunları   c. kişisel sorunları   ç. ekonomik sorunları
- Türkiye'de ..... biraz farklıydı hatta zordu.
- a. eğitim sistemi   b. öğretim sistemi   c. çalışma sistemi   ç. okuma sistemi
- Bir de Türkiye'de bir dönem boyunca ..... sınav oluyor.
- a. 3   b. 1   c. 2   ç. 4
- Sınıf arkadaşımızla ..... piknik yapmaya gittik.
- a. Belgrat Ormanları'na   b. Ortaköy'e   c. Anadolu Hisarı'na   ç. Adalar'a
- Odamda benimle beraber ..... kalyordu.
- a. 7 Türk kız   b. 9 Türk kız   c. 5 Türk kız   ç. 8 Türk kız
- Bütün eğitim ..... .
- a. Türkçeydi   b. İngilizceydi   c. Rusçaydı   ç. Almancaydı

YAZMA

KONUŞMA

9 En yakın arkadaşımızı ve onunla ilişkimizi anlatalım.

10 Günümüzde arkadaşlık hangi yollarla kuruluyor?

gittikçe, tanıştığımızda,
gördüğümde, oldukça
uçuşmak

-Onunla bir aile toplantılarında tanıştığımızda henüz 18 yaşıydıydık.
-İstanbul'a gittikçe dedemi mutlaka ziyaret ederim.
-Sen yanında oldukça hiçbir şeyden korkmam.
-Burada havalar oldukça güzel.
-Onu gördüğümde selamını söyleyorum.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki akrabalık isimlerini erkek ve kadın oluşuna göre ayıralım.

dede	büyüğbaba	dayı	amca	koca	elti
bacanak	enişte	kayınbaba	anne	nine	abla
hala	anneanne	büyükanne	teyze	kayınbirader	baldız
babaanne	kaynana	yenge	ağabey	baba	kayınvalide

2 Aşağıdaki durumları ne zaman yaşayabilirsiniz? Kendimize göre eşlestirelim.

a. Eğer ailenizle yaşıyorsanız

- İstediğinizi yapabilirsiniz.
- Para biriktirebilirsiniz.
- Kirayı paylaşabilirsiniz.
- Biraz gürültülü olabilir.
- Kendinizi yalnız hissetmezsiniz.
- İstediğiniz kadar dağınık olabilirsiniz.
- İstediğiniz kadar gürültü yapabilirsiniz.

b. Eğer ev arkadaşınız ile yaşıyorsanız

- ( ) 8. Bu size pahalıya mal olacaktır. ( )
- ( ) 9. Özel hayatınız yoktur. ( )
- ( ) 10. Aileniz ne yapmanız gerektiğini söyler. ( )
- ( ) 11. Kendinizi yalnız hissedebilirsiniz. ( )
- ( ) 12. Anlaşamayabilirsiniz. ( )
- ( ) 13. Yemek ve temizlik işlerini paylaşmak zorundasınız. ( )
- ( ) 14. Ev işlerini kendiniz yapmak zorundasınız. ( )

c. Eğer yalnız yaşıyorsanız

OKUMA

TÜRK AİLE YAPISI

Türk toplumunda aile, kutsal bir kurumdur ve toplumun gelenek, görenek, dil, din ve diğer özelliklerini yansıtır. Aile, toplumun en küçük temel birimi, yapı taşıdır. Anayasamızın 41. maddesinde "Aile toplumun temelidir." söyleyle de ailenin önemi vurgulanmıştır.

Aile dendiği zaman aklımıza anne ve baba ile onların çocukları gelir. Sosyal bilimciler aileyi "çekirdek aile" ve "geniş aile" olmak üzere iki bölüme ayırmaktadır. Ana, baba ve evlenmemiş çocuklardan oluşan aileye "çekirdek aile" diyoruz. Ülkemizde yeni evli çiftler, genellikle baba evinden ayrılarak yeni bir evde yaşamaya başlarlar. Özellikle kentlerde geniş aileler, yerini giderek küçük ailelere bırakmıştır. Ülkemizde şu anda hem geniş aile hem de çekirdek aile tipi görülmektedir. Geniş aileler kırsal kesimde, çekirdek aileler ise kentlerde yaygındır. Oysa bundan yüz, iki yüz yıl önce ülkemizin köylerinde, kasabalarında, kentlerinde, kısacası her yerinde yeni evliler, damadın ya da gelinin ailesinin yanında otururlardı. Anne, baba, kızlar, damatlar, oğullar, gelinler ve torunlar aynı çatı altında yaşıyordu. Böyle ailelere "geniş aile" diyoruz. Geniş aile

3 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. "Aile, toplumun yapı taşıdır." sözünden ne anlıyorsunuz? Açıklayalım.
2. Sosyal bilimcilere göre Türk toplumunda kaç çeşit aile vardır? Sizin ülkenizde aile yapısı nasıl?
3. Türk Medeni Kanunu'na göre kimler evlenemez?
4. Türkçede aile kelimesinin kaç çeşit anlamı vardır? Bu anlamları açıklayalım.
5. Sizin ülkenizde kırsal kesimdeki aile yapısı ile şehirdeki aile yapısı arasında fark var mı? Bunlar nelerdir?

4 Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını açıklayalım.

aynı çatı altında yaşamak: .....
 gelenek: .....
 görenek: .....
 medeni kanun: .....
 kırsal kesim: .....
 soy: .....
 hüküm: .....
 sülale: .....

YA SİZ?

Yalnız mı, ailenizle mi yoksa ev arkadaşınızla mı yaşıyorsunuz? Aşağıdaki kelimeleri kullanarak iyi ve kötü yönlerini anlatalım.

- yalnızlık
- hayvan beslemek
- özel hayat
- kira ve giderler
- ev arkadaşı

tipi, tarıma dayalı kırsal bölgelerde hâlâ devam etmektedir. Çünkü bu tip ailede, bütün bireyler birlikte çalışıp birlikte üretirler.

Ülkemizde evlilik müessesesini Türk Medeni Kanunu düzenler. Bu kanuna göre evlenmek için kız çocukların en az 15, erkek çocukların ise en az 17 yaşında olmaları gereklidir. 18 yaşın altındaki evlilikler anne ve babanın izniyle olmaktadır. Türk Medeni Kanunu'nun bir diğer maddesine göre, yakın akrabalar ve akıl hastaları evlenemez.

Türkçede "aile" sözcüğünün değişik anlamları da vardır:

Aile sözcüğünü, akrabaları ve bir soyu tanımlamak için kullanırız. "Mehmet Beyler iyi bir ailedir." sözünden Mehmet Bey'in ailesine bağlı, iyi bir baba ve eş olduğunu anlarız.

"Benim ailem Edirne'den gelmiş." sözünde o kişinin annesiyle babasının, hatta dedelerinin Edirne'de doğduğunu, yaşadığını anlarız.

"Bu bir aile toplantısidir." dediğimizde ise o toplantıda yalnızca akrabaların bulunacağını anlarız. Akrabalar; amcalar, dayılar, teyzeler, halalar, yeğenler ve evlilik bağıyla aileye katılmış kişilerdir. Türk toplumunda aile, her şey demektir.

Zarf-Fiiller

fiil + DilçA

fiil + DilğIndA

Bu ekler, süreklilik gösteren zarf-fil eklerindendir. Bu zarf filleri yakın anlamdadır. Temel cümledeki filin, yan cümledeki file bağlı olarak sürdürüğünü veya yinelendiğini anlatır.

These gerunds have close meaning. And they show that the verb in main clause is continuous or repeated according to the one in subordinate clause.

Örnek:

Arkadaşım telefon ettiğinde ben ev telefonuyla konuşuyordum.

Sokağa çıktığında yağmur yağıyordu.

Dün hava oldukça soğuktu.

Türk arkadaşlarımla konuşukça Türkçem ilerliyor.

1. NOT: "Gittikçe" sözcüğü bazen "zaman geçtikçe" anlamında da kullanılır. Bazen "gittikçe" yerine "git gide" ya da "giderek" sözcükleri de kullanılabilir. "Gittikçe" are sometimes used as expression meaning "as the time passes". Sometimes, "git gide" or "giderek" is used in place of "gittikçe".

Örnek:

Komşum gittikçe zengin oluyor.

Zaman gittikçe ilerliyor, hava kararıyordu.

2. NOT: "Oldukça" sözcüğü bazen "bir hayli, epeyce" anlamında da kullanılabilir.

"Oldukça" are sometimes used as expression meaning "rather/quite/quite a lot or pretty".

Örnek:

Bugün arkadaşlarla oldukça iyi vakit geçirdik.

Onun kocası oldukça zengin bir adam.

5 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Fiyatlar art..... alım gücü azalıyor.
2. Sezon sonunda fiyatlar git..... düşüyor ve her şey çok ucuzluyor.
3. Bahar gel..... bütün ağaçlar yeşeriyor.
4. Oğluma bak..... eşimi hatırlıyorum, git..... ona çok benziyor.
5. Geçmişti hatırla..... Nihal'e daha çok sınırlıyorum.
6. Her alışverişe çık..... bu pastaneye uğruyorum.
7. Onu tanı..... daha çok beğeniyorum.
8. Bu gün hava ol..... sıcaktı.
9. Evdeki eksikler aklıma gel..... alışveriş için not alıyorum.
10. Bursa'ya gel..... İskender kebab yemeden dönmem.

6 Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Karnımız açıktıkça .....
2. Türkçe pratik yaptıktıkça .....
3. Aklıma geldikçe .....
4. Yurtdışına çıktığında .....
5. Konuşmaya başladığında .....

7 Aşağıdaki cümleleri “-DlkçA” zarf-fil ekini kullanarak tekrar yazalım.

1. Volkan, Sivas'a her gelişinde bana uğrar.

.....

2. Gece yarısından sonra telefonun her çalışmada kalbim yerinden fırlayacakmış gibi atıyor.

.....

3. Her alışverişe çıktığında bu pastaneye uğruyorum.

.....

4. Onunla her konuştuğumda ona daha çok hayran oluyorum.

.....

5. Yeğenim her geçen gün büyüyor, her geçen gün güzelleşiyor.

.....

6. Yargıcı sanığa sorular sordu. Sanığın her cevabından yalan söylediğini anladı.

.....

7. Motosikletin hızı git gide artıyordu.

.....

8. Çocuk her ağladığında annesi daha çok sinirleniyordu.

.....

9. Bursa'ya her gidişimde geçmişe ait hatırlar gözümde canlanır.

.....

10. Sultanahmet Meydanı'nı her gezişimde Bizans ve Osmanlı dönemine ait yeni şeyler keşfediyorum.

.....

8 Aşağıdaki cümleleri “-DlkçA” zarf-fili ekini kullanarak birleştirelim.

1. Kapı çalışıyor. Yüreğim hop ediyor.

.....

2. İnsanlar kitap okuyor ve dünyaya bakış açıları değişiyor.

.....

3. Fırsat bulduğum zaman şehir dışına kaçmaya çalışıyorum.

.....

4. Yağmur yağdığında her taraf yemyeşil oluyor.

.....

5. Teknoloji ilerledi. Bununla birlikte uzay çalışmaları yoğunlaştı.

.....

6. Kitabı elime aldığım zaman aklıma onun sözleri geliyor.

.....

7. İ. Ü. Dil Merkezindeki arkadaşları yakından tanıyorum. Onları daha çok seviyorum.

.....

fiil + -Düğü sürece

Bu zarf-fil de süreklilik gösterir. Temel cümledeki filin, yan cümlecikteki fil ile aynı zamanda ve aynı süre içinde gerçekleştiğini veya gerçekleşeceğini bildirir.

This verbal adverb also indicates continuity. It functions to show that both acts in the dependent and independent clauses are realized at the same time and in the same time period.

Örnek:

İlaçlarını içmediğin sürece iyileşemezsın.

Böyle çalıştığın sürece fakülteyi 7 yılda bitiremezsin.

İkinci bir dil öğrenmediğin sürece kolay kolay iş bulamazsın.

9 Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Yağmur dinmediği sürece .....
2. Benden özür dilemediği sürece .....
3. Çalışmadığın sürece .....
4. Yetkililer çevre kirliliği ile ilgili önlemler almadığı sürece .....
5. Yalan söylediğin sürece .....

10 Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını uygun boşluklara yerleştirelim.

bağlandığı sürece	paylaşamasayın	zengin olduğun sürece	sağlıklı olduğun sürece
paylaşırsan	üstünkörü dostluktan	paylaştığın sürece	bulabildiğin sürece

DOSTLUK

İnsanların birbirlerine sevgi ve bağlılık duygularıyla ..... arkadaşları dostluğa dönüşür. Karşısında kendinle konuşuyormuş gibi her şeyi söyleyebildiğin bir dost ..... senden mutlu birisi olabilir mi? İyi günlerinde dostlarınla sevinçlerini ..... mutluluğun ne faydası olurdu? Kara günlerinde senden daha üzüntülü olacak bir dostun olmasaydı, onlara katlanmak ne güç olurdu. Sonuçta, peşinde koştuğın başka çıkarlar, genellikle bir tek işe yarar: ..... para harcarsın, ... çalışıp para kazanırsın. Kariyer ise saygınlık, övülme ve gurur getirir.

Dostlukta birçok nimet bir aradadır. Bunun için birçok yerde derler ki: "Sudan fazla, dosta gereksinimiz var." Ama burada halk arasındaki ..... değil, pek az kişi arasındaki o gerçek ve mükemmel dostluktan bahsediyorum. Dostluklar, iyi günleri daha çok ..... felaketleri ..... katlanarak çoğalır.

Doğadan sevgi bağları kaldırılsaydı hiçbir ev, hiçbir şehir ayakta duramazdı. Hangi kuvvetli aile, hangi sağlam devlet vardır ki kin ve nefretle temelinden sarsılsın! Bundan, dostlukta ne büyük nimetler olduğunu anlayabilirsiniz.

Year 2012'

DİNLEME

ANNEANNEM VE DEDEM

11 Metni dinleyelim. Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Anneannem ve dedem, torunlarını her zaman görürlerdi. ( )
2. Anneannem ve dedemin, kızları ve damatları sürekli yanındaydılar. ( )
3. Kış tatillerinde de anneannem ve kızları mutfağa girip çok güzel yemekler yapıyor. ( )
4. Anneannem yazın ailesi için Değirmen Restoran'a rezervasyon yaptırıyordu. ( )
5. 18 kişilik aile bir cumartesi akşamı toplandık, süslendik, akrabamızın düğününe gittik. ( )
6. Değirmen, Kuşadası ve çevresinde herkesin bildiği bir lokanta. ( )
7. Değirmen bahçesinin ortasında bir gölet var. ( )
8. Değirmen'de göletteki kuşları seyrediyorsunuz. ( )
9. Ekmek sepetinin içinde sıcak bazlama ve sac böreği vardı. ( )
10. Bizler ana yemek olarak tandır, külbastı ve vali kebabı yedik. ( )

YAZMA

12 Ailemize veya bir yakınımiza mektup yazalım. Mektupta aşağıdaki konulardan bahsedelim.

- Mektubu nereden yazıyorsunuz?
- Şu anki duygularınız?
- En son sizi ne mutlu etti / üzdü?
- Arkadaşlarınız çevreniz hakkında haberler.

KONUŞMA

13 Size göre sağlıklı bir aile ilişkisi nasıl olmalıdır? Aşağıdaki düşüncelerin hangilerine katılıyorsunuz? Tartışalım.

- Pek çok ana baba, konuklarına, çocuklarına gösterdiklerinden daha çok saygı ve ilgi gösterirler.
- Maddi olanaklar "sınırsız" bile olsa bu, bazen insanı sıkabilir.
- Maddi olanaklar "sınırsız" olmalıdır.
- Kuşak çatışması olmaması için çocukların kişiliklerine saygı göstermek gereklidir.
- Aynı çatı altında güvenli ve uyum içinde bir yaşam sürebilmek için, her zaman ailenin kurallarına uymak gereklidir.
- Çocuğun zor döneminde ailesinin ona destek olması gereklidir.
- Anne ve baba çocuk üzerinde üstünlük kurmalıdır.
- Anne ve baba birbiri üzerinde üstünlük kurmaya çalışmalıdır.

komşu olduk olalı, mezun
olduğumuzdan beri, gideli

-Onlarla komşu olduk olalı birbirimizi kırmadık.
-Amerika'ya gideli ondan hiç haber alamadık.
-Mezun olduğumuzdan beri her ay toplantıyoruz.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki atasözlerini anımlarılarıyla eşleştirelim.

1. Komşu komşunun külüne muhtaçtır.	4. Gülme komşuna, gelir başına.
2. Komşu hakkı, Tanrı hakkı gibidir.	5. Hayır komşu, hayırsız akrabadan daha iyidir.
3. Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür.	6. Hayır dile komşuna, hayır gele başına.
a. Komşunun komşu üzerindeki hakkı, Tanrı'nın kul üzerindeki hakkı kadar kutsaldır.	( )
b. İlgî ve iyiliklerini gördüğümüz komşu ve dostlarımız, hiçbir ilgisini görmediğimiz akrabalarımızdan bize daha yakındır.	( )
c. Başka bir kimsenin malı bize olduğundan daha değerli görünür.	( )
ç. Birinin yaşadığı kötü bir durum senin de başına gelebilir.	( )
d. Sen başkaları için iyi şeyler dile ve yap ki başkaları da senin için iyi şeyler dilesin, yapsın.	( )
e. Komşular en küçük şey için bile birbirlerine muhtaçtırlar.	( )

OKUMA

KOMŞULUK ÖLÜYOR

Ünlü sinema aktörü William Holden, başını mermer masanın köşesine vurup kan kaybından ölmüş de üç gün kimsenin haberi olmamış. Alman gazeteleri isimsiz, ünsüz bir emeklinin tek başına evinde öldüğü ve tam üç yıl -evet yanlış değil- üç yıl süresince komşuların bunu fark etmediğini yazdırlar.

Arkadaşım Celal Sılay, Şişli'deki odasında tek başına yaşıyordu. Randevusuna gelmeyince merak edip kapısını polis gözetiminde açtırdık ve içeri girdiğimizde şairimizin ölüsüyle karşılaşştık.

İnsanların tek başına bırakıldığı bir dünyada yaşıyoruz. Dostluk, komşuluk, ilgi, sevecenlik, vefa, yardım duygusu kalmadı. Kimsenin kimseyi görecək hâli yok.

Almanya'daki işçilerimizin en büyük şikâyeti komşusuzluk. Oysaki onlar köyünde, başı sıkışınca komşusuna başvurmayı, ona dert yanmaya, içini boşaltıp rahatlamaya, komşusunun ona ihtiyacı olunca bir sıcak çorba yapıp duasının almaya alışmış. Burada yok böyle şeyler. Oturduğumuz apartmanda tam on iki daire var. Almanya'da kaldığımız sürece hiçbirini görmedik. Kapıda bazı gölgelerle karşılaşıyoruz, âdet yerini bulsun diye selamlıyoruz.

Sadece Almanya'da değil, dünyanın her yerinde dostluk, komşuluk azaldıkça azalıyor. İnsanoğlu, sanayileşme çabası içinde, tüketim furyası içinde, iç dünyasının en değerli unsurlarını yitiriyor, doğayı unutup çevreyi kirlettiği gibi, içini ısrarcı insançıl değerleri de kırıp geçiriyor. Bu arada bencilliği aşmanın en yakın aşaması komşuluk müessesesini de miadı geçmiş romantik bir duyguya olarak müzelik bir eşya gibi geçmiş birakıyor.

Oysa geçmiş, komşuluk müessesesini övüyor. "Komşunun evi yanarsa seninki de sağlam kalmaz." diyen Horace ve "Ev alma, komşu al." diyen Türk atasözü nasıl bambaşka şarkı tutturmuşlardı. Simdilerde insanlar bu gerçeği inkâr edip kendileri için yaşıyorlar. Yaşadıkları sürece köşeyi dönmekten başka bir şey düşünmüyorumlar. Döndükleri köşede belki birçok maddi nimet var. Ama kösesini döndükleri yolun sonuna vardıklarında iç zenginliklerini yitirip zavallı birer posa kaldıklarını anlayacakları gün uzak değildir.

2 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Neden insanlar çevresindeki ölümlere karşı bu kadar ilgisiz?
2. İnsanlar nelerden yoksun?
3. Almanya'daki işçiler niçin şikayet ediyorlar? Neden?
4. On iki daireli bir apartmanda sizce neden komşuluk yok?
5. Geçmişte komşuluk müessesesi nasıl olmuş? Açıyalım.
6. Şimdiki insanlar eninde sonunda neyi anlayacaklar?
7. Sizce insanların komşuluk ilişkilerini inkâr etmesinin sebebi ne?
8. Siz de bu metnin başlığını "Komşuluk Ölüyor" olarak koyar mısınız? Neden?

3 Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını açıklayalım.

sıkışmak: .....
 dert yanmak: .....
 içini boşaltmak: .....
 duasını almak: .....
 âdet yerini bulmak: .....
 tüketim furyası: .....
 iç dünyası: .....
 içini ısıtmak: .....
 insancıl değerler: .....
 kırıp geçirmek: .....
 geçmişe bırakmak: .....
 şarkı tutturmak: .....
 köşeyi dönmek: .....
 iç zenginlikler: .....
 posası kalmak: .....
 kapısı kapalı kalmak / olmak: .....

YA SİZ?

Memleketinizde yakın komşularınız var mı? En çok hangisini seviyorsunuz? Neden?

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

fiil + DIğlİndAn beri

fiil + (y)All

fiil + DI fiil + (y)All

Bu zarf fiiller, temel cümledeki eylemin başlama zamanını ve eylemin hâlâ devam ettiğini gösterir.

These gerunds show when the action started and it still continuous.

Örnek:

Okul başladığından beri Arzu'yu görmedim.

Aslı geldi geleli sınıftaki bütün kızlar ona düşman oldu.

İstanbul'a geleli başımı işten kaldırmadım.

4 Aşağıdaki cümleleri “-(y)All”, “-DI -(y)All”, “-DIğlİndAn beri” zarf-fiilleriyle yeniden yazalım.

1. Okul tatil olduğundan beri beni aramıyor.

6. Ben buraya geldim. O zamandan bu yana Arapça konuşmadım.

2. Evlendiğinden beri onu görmedim.

7. Bu kapıdan çıktı. Kocamı bir daha görmedim.

3. Yola çıktığımızdan beri bir şey yemedik.

8. Oğlum o filmi seyretti. O zamandan beri her şeyden korkuyor.

4. Ameliyat olduğundan beri çok kilo verdin.

9. Masaya oturdu. O zamandan beri gevezelik ediyor.

5. Kaza haberini duyduğundan beri çok üzgün.

10. Demir, evlendi. O zamandan beri evine erken geliyor.

DİNLEME

KOMŞULARIMIZ

5 Metni dinleyelim. Aşağıdaki cümleler doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazalım.

1. Günlük hayatımızda üç türlü tanık var. ( )
2. Akrabalarımız dostlarımızdan daha önemlidir. ( )
3. İnsan dünyaya geldiği zaman akrabalarını hazır bulur. ( )
4. Dostlarınızla isteseniz de istemeseniz de yakınlık etmek zorundasınız. ( )
5. Komşunuzla küsersiniz ve onu bir daha görmezsiniz. ( )
6. Kavgaınızı, gürültünüzü akrabadan, dosttan saklayabilirsiniz. ( )
7. Hâlinizin, vaktinizin nasıl olduğunu kimse bilmez de komşunuz bilir. ( )
8. Komşunuzla birbirinizin sesini duymasanız bile, radyolarınızın sesini işitirsiniz. ( )
9. Kavgaınızı, gürültünüzü komşunuzdan saklayabilirsiniz. ( )
10. Komşunuz yakın bir insan olarak size hayatın sıkıntılarını unutturur. ( )

YAZMA

6 “Ülkeler arası komşuluk” sözünden ne anlıyorsunuz?

7 Devletinizin, komşu ülkelerle ilişkileri nasıl?

8 Siz komşu ülkelerinizi ziyaret ettiniz mi? Komşu ülkelerde arkadaşlarınız var mı?

KONUŞMA

9 Ülkenizdeki komşuluk ilişkileri nasıl? Anlatalım.

- Komşularınızla sık sık görüşüyor musunuz?
- Evinizde bir şey eksik olunca komşularınızdan isteyebiliyor musunuz?

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

MİSAFİR KÜLTÜRÜ

Türklerde misafir ağırlama geleneği çok eskilere dayanmakla birlikte önemini kaybetmeden günümüze kadar gelmiştir.

Her evde bir misafir odası vardır. Misafir odası evin en büyük, en güzel odasıdır. Eğer misafir çaya gelecekse ve ev sahibi bunu önceden biliyorsa çay için börek, kubabiye, kek gibi yiyecekler; yemeğe gelecekse çorba, zeytinyağlı, sıcak et yemekleri, salatalar hazırlar. İnsanlar misafirleri kapıda mutlaka güler yüzle karşılar. Misafir kapıdan içeri girdiğinde ayakkabısını çıkarır, misafir terliklerini giyer. Misafir yeni bir eve gidiyorsa mutlaka bir ev hediyesi, çikolata, meyve, dondurma, şekerleme gibi hediyeler götürür. Sohbet sırasında evin çocuğu misafirlere kolonya, şeker ikram eder. Evin hanımı misafirlere yanında Türk lokumu yahut çikolatayla beraber Türk kahvesi ikram eder. Bununla beraber misafire hâl-hatır sormadan hemen kahve getirilmesi misafir tarafından hoş karşılanmaz ve çoğunlukla "Hemen gitmesi isteniyor." şeklinde yorumlanır.

Bir Japon'un sizi evine davet etmesi çok büyük bir olaydır, genellikle Türklerdeki gibi misafir ağırlama yoktur, görüşmek isteyen aileler dışarıda bir restoranda görüşür. Nadiren bir Japon'un evine davet edildiğiniz bu sizin için büyük bir onurdur ama sakın ayakkabınızıza içeri girmeyin, bir çuval inciri berbat edersiniz. Japonya'da eve kimse ayakkabıyla girmez, zaten kapıdan girince Çin Seddi gibi bir terlik ordusu ile karşılaşırsınız. Evde ayakkabı çıkarma geleneği Türklerinkine çok benziyor. Japonya'da ev sahibi size çay ikram ettiyse, bu artık gitme vaktinizin geldiğini gösterir. Çayı içip hemen kalkmanız doğru olur.

İngiltere'de yemeğe davetliySENİZ, eliniz boş gitmeniz doğru olmaz. Küçük bir hediye götürmeliSİNİZ. Bu çiçek, çikolata ya da bir şişe şarap olabilir. Çiçek seçimi konusunda biraz dikkatli olmalısınız. Ne de olsa karanfillerin kötü şans getirdiğine inanılır. Krizantemler cenazeler içindir. GÜLLER ise sevgiliye götürülür. Yapma çiçek buketlerini tercih edebilirSİNİZ. Şaraba da dikkat etmelisiniz. Eğer İngiltere'de nerede iyi şarap satıldığını bilmiyorsanız veya şarap markaları konusunda bir fikriniz yoksa şarap almayın. Eğer ucuz bir İtalyan şarabı alırsanız sizin cimri olduğunuzu düşüneceklerdir. Her ne kadar misafirlerin getirdiği her şey açılıp ikram edilse de ev sahibi muhtemelen ucuz İtalyan şarabını servis etmeyecektir. Eğer birkaç günlüğüne bir İngiliz'in evinde kalıyorsanız, ayrılırken sizin için yaptıklarına teşekkür etmek amacıyla ona küçük bir hediye verebilirSİNİZ.

Arapların çoğunu yaşam biçimleri birbirine benzer. Evlerin başlıca eşyaları halılar, kılımlar ve yastıklardır. Bir eve girmeden önce misafirler, halıları kirletmemek için ayakkabısını çıkarır ve bir kenara oturur. Odanın ortasına oturmaları ya da sırtlarını orada bulunanlardan birine dönmeleri uygun görülmez. Evler genellikle erkeklerin girip çıkışbiledikleri "selamlık" adı verilen bir bölme ve aileden kadınların yaşadığı "harem" adı verilen özel bir bölme olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Yemekler haremde, erkek konuklara sunulan çay ve kahve ise selamlıkta pişirilir.

Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. Sizin ülkenizde misafirler nasıl ağırlanıyor?
2. Evinize misafir gelmeden önce ne gibi hazırlıklar yapılıyor?
3. Evinize gelen misafirler nelere dikkat ediyor?

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

KAZAN

Hoca, komşusundan bir gün bir kazan ödünç ister. İade ederken de hem teşekkür eder, hem içine minik bir kazan koyar. Komşusu merakla bu minik kazanı sorunca da, "Komşu, bizdeyken kazanın doğurdu." der. Komşusu bu işe pek sevinir.

Aradan epey zaman geçer, Hoca yine komşusundan kazanını ödünç ister. Komşusu da sevinerek verir. Ama bu kez aradan günler, haftalar, hatta aylar geçer, kazandan ve Hoca'dan ses çıkmaz. Nihayet bir gün komşusu konuyu açmaya karar verir, "Hoca bizim kazana ne oldu?" diye sorar. Hoca da üzgün bir ifadeyle, "Komşu çok zaman geçti aradan, senin kazan öldü. Sana nasıl söyleyeceğimi düşünüp duruyordum." deyince komşusu sinirlenir. "Hocam ne diyorsunuz? Hiç kazan ölürl mü? Kazan canlı mı ki ölsün?" der. Hoca, komşusuna "Doğurduğunu kabul etmişsin, sesin çıkmamıştı, şimdi ölünce neden feryat ediyorsun?" der.

NELER ÖĞRENDİK

1. Aşağıdaki boşlukları “-DlkçA, -Dlğı sürece” ve “-DI ...-(y)All” zarf-fiilleriyle dolduralım.

1. Bana verdiği hediyeye bak..... onu hatırlıyorum.
2. İstanbul'da bulun..... işten başını kaldırımadı.
3. Yanımdaki kadın lafı uzat..... uzattı, içime fenalık geldi.
4. Ankara'ya git..... halama da uğruyorum.
5. O kitabı oku..... oku..... etkisinden kurtulamıyorum.
6. Yalan söyle..... kimse seni sevmeyecek.
7. O bu şekilde abuk subuk şakalar yap..... etrafında kimse kalmayacak.
8. Müdür sinirlen..... yanına kimse yaklaşamaz.
9. Dış borçlarını öde..... İspanya ekonomik krizle karşı karşıya kalacak.
10. Odama birileri girip çıkış..... dikkatim dağılıyor.
11. Kaza yap..... yap..... araba kullanmaya korkuyorum.
12. Türkiye'de kal..... bir çok tarihi yer gördüm.
13. O yemeği ye..... ye..... midemde bir yanma başlادı.
14. Konuş..... Türkçeyi öğrenemezsiniz.
15. Yaşlı kadın yanına otur..... hep gelinini, torunlarını anlattı.

2 . Aşağıdaki cümleleri işteşlik ekini kullanarak tekrar yazalım.

1. Mert, Meltem'e bakıyor. Meltem, Mert'e bakıyor.

.....

2. Funda, Hakan'a mektup yazıyor. Hakan, Funda'ya mektup yazıyor.

.....

3. Zeynep, Levent'e telefon ediyor. Levent Zeynep'e telefon ediyor.

.....

4. İşil, İrem'i kucakladı. İrem, İşil'i kucakladı.

.....

5. Kadir, Fırat'a hediye aldı. Fırat, Kadir'e hediye aldı.

.....

6. Cem şaka yaptı. Bütün arkadaşları hep beraber güldü.

.....

7. Derya ile Elif buluştular. Birbirlerine dertlerini anlattılar.

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabiliyim, 4: İyi yapabiliyim, 5: Çok yapabiliyim.

1. Çevremdekilerle aile insan ilişkileri vb. konularda konuşabilirim.	1	2	3	4	5
2. Bir konuşma veya tartışmayı sürdürübilmirim.	1	2	3	4	5
3. Arkadaşlarımla veya yakınlarımla mektup ya da e-posta yoluyla haberleşebilirim.	1	2	3	4	5
4. Bir mektupta üzüntü, mutluluk, ilgi ve sempati duygularımı ifade edebilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

ağırlama
 ahretlik
 anayasa
 aşama
 atılgan
 bağımsız
 bazlama
 birim
 birleşim
 bürokratik
 civîl civîl
 çarpıcı
 çıkar
 ekonomik
 felaket
 gelenek
 gölet
 görenek
 güçlü
 harem
 humma
 huzur
 ibadet
 içtenlik
 ifade
 ilgi
 işteş
 karşılıklı
 kayıtsız
 kin
 kişisel
 komik
 kurum
 kül
 madde
 mangal
 muhtaç
 müessese
 nadiren

FİİLLER

nefret
 nimet
 öğretim
 ölçülü
 önlem
 özne
 platonik
 posa
 sakar
 sakin
 samimiyet
 sanık
 saygı
 selamlık
 seminar
 sevecenlik
 sırdaş
 sistem
 sohbet
 soy
 sülale
 tandır
 unsur
 üstünlük
 vefa
 vize
 yargıcı
 yetkili
 zahmet

KALIP İFADELER

adet yerini bulmak
 alçak gönüllü
 alım gücü
 ayakta durmak
 aynı çatı altında (yaşamak)
 bir çuval inciri berbat etmek
 çevre kirliliği
 üstünlük kurmak
 dert yanmak
 eli boş gitmek
 fazla gelmek
 hoş karşılamak
 hoşbeş etmek
 içini boşaltmak
 kara günler
 kârlı çıkmak
 kendini dışarı atmak
 ikiyüzlü
 kuşak çatışması
 miadı dolmak
 peşinde koşmak
 romantik takılmak
 sıkı fiki olmak
 uygun görmek
 vaaz vermek
 vali kebabı
 yakından tanımak
 yemek faslı
 yer almak
 yol açmak
 yüreği hop etmek

DİNLEME METİNLERİ

1A - (s. 11)

Yeni bir eve taşınıyorsunuz ve evinizdeki gereksiz eşyaları yeni eve götürmek istemiyor musunuz? Öyleyse şimdi aşağıdaki tavsiyelerle evinizdeki bütün gereksiz eşyalardan kurtularak yeni evinizde huzur dolu, rahat bir ortam yaratıyoruz. İşte tavsiyeler:

Her odayı boşaltmak kendinize en az 2 saat verin.

Eşyalar için bir alan açın ve bütün dolaplardaki çekmecelerdeki eşyalarınızı boşaltarak oraya yığın.

Bu eşyalar arasında hangi eşyaları altı aydır kullanmıyorsunuz? Bu eşyaları başka insanlara vermek, evden atmak, evde tutmak üzere üç ayrı yığın olarak ayırin. Birinci ve ikinci yığınları çöp torbalarına koyun ve odadan çıkarın.

Bazen bazı eşyaları atmak için karsızlık yaşarsınız. Bunun için bu eşyaları her odada bir çekmeceye koyun.

Şimdi eşyalarınızı toplayın ve yeni evinize rahatça taşıın.

Evinizi yeniden gereksiz eşyalarla doldurmak için ise şunları yapabilirsiniz:

Yeni bir eşya almadan kendinize şunları sorun. Evde buna benzer bir eşyanız var mı? Bu eşyaya ihtiyacınız var mı? Bu eşyayı nereye koyacaksınız?

Evinize yeni bir eşya aldıktan sonra eski eşyayı atın.

Her ay dolaplarınızı ve çekmecelerinizi bakarak sizin için gereksiz eşyaları atın.

Demet: Bu akşam evdeyiz ve ev ile ilgili bir oyun oynayalım. Ne dersin?

Nadia: Olur tabii. Peki, nasıl bir oyun?

Demet: Hımm. Mesela evde acil bir durum oluyor. Bu durumda nereye telefon edeceğiz? Biliyor muyuz?

Nadia: Ne güzel. Bu, çok yararlı bir oyun. O zaman ben başlıyorum. Eve hırsız girdi ve biz bunu anladık. Nereyi arayacağız?

Demet: Bu çok kolay bir soru. Elbette polisi arayacağız.

Nadia: Polisin telefon numarasını biliyor musun?

Demet: Hımm, 156?

Nadia: Hayır 156, Jandarma'nın numarası. Polis İmdat'ın numarası ise 155.

Demet: Ah, evet doğru! Peki, banyoda ayağımız kaydı ve düştük. Başımız kanıyor. Nereyi arayacağız?

Nadia: Bunu biliyorum. Ambulans için 112 Acil Servis'i arayacağız. Peki, evde yanın çıktı. Nereyi arayacağız?

Demet: Bilmiyorum.

Nadia: İtfaiye için 110 Yangın Hattı'nı arayacağız. Peki, son soruyu soruyorum: Sigorta kısa devre yaptı ve kombi bozuldu. O zaman ne yapacağız?

Demet: Elektrik arızası için 186'yı ve gaz arızası için 187'yi arayacağız. Sanırım bu kadar oyun yeter. Biraz kitap okuyalım mı?

Nadia: Çok güzel olur. O zaman ben odama geçiyorum.

Demet: Tamam, ben de odamdayım.

. Politik konular hakkında konuşurken dikkatli olun hatta konuşmayın.

. Trafiğe hazırlıklı olun. Araba kullanırken saatlerce trafikte kalabilirsiniz.

. Kokoreç ve hamsi tadın, rakıyi içerken dikkatli olun, hafife almayın.

. Alışveriş merkezine, bankaya ve bazı şirketlere girerken güvenlik kontrolleri çok fazla. Bu durumdan sıkılabilirsiniz.

. Mısır Çarşısı'nda veya Kapalıçarşı'da gezerken yerel insanlarla konuşabilirisiniz, hiç çekinmeyin.

. Kokoreç, hamsi veya döner gibi yerel tatları mutlaka deneyin.

. Türkler çalışırken kendilerini işlerine çok adıyorlar. İş hakkında konuşun.

. Türkler konuşmayı çok seviyor. Sizin dilinizi bilmese bile size yardımcı olmak isterler. Şaşırmayın.

. Ve tabii ki temel Türkçe kelimeler öğrenin.

Türkler yabancılara ne tavsiye ediyor:

. Türkler sizi seve seve evine davet edeceklerdir. Pek çok Türk evinde, içeriye girerken kapıda ayakkabı çıkarmak gereklidir.

. Memleketinizde tatlı yediğiniz yoğurdu Türkler sarmıslı yoğurt olarak yemeğe döküp yerler. Alışmak kolay değildir ama sonradan bayılacaksınız.

. Size bir hediye verirlerse, paketi açın ve "Çok beğendim." deyin.

. Türk erkekleri selamlığında birbirini öper. Fırsat olursa sizi de öper. Sakın şaşırmayın.

. Türkler çok meraklı insanlardır. Tanışırken bile size "Evli misiniz, çocuğuınız var mı, hatta ne kadar maaş alırsınız?" diye sorarlar.

1B - (s. 15)

Demet: Hoş geldin Nadia. Nasılsın?

Nadia: İşten geliyorum. Biraz yoruldum ama çok iyiyim. Bu akşam, yeni evimizdeki ilk tatil akşamımız. Ne yapmak istersin?

1C - (s. 19)

. Türkiye'ye gelirken futbol takımları hakkında bilgi sahibi olun. Türkler futbol konusunda çok fanatiklerdir. Futbolu çok severler.

2A - (s. 27)

A: Gazetedeki haberi okudun mu? Gazeteye göre birçok şirket çalışanlarını motive etmek için pek çok yola başvuruyormuş. Özellikle internet şirketleri. Mesela Yahoo şirketi çalışanlarına iş yerine gelmeleri için ücretsiz servis imkânı sunuyor. Ayrıca iş yerinde dışarı ve kuaför bulunuyor ve ayda bir birlikte film izliyorlar. Bunlar bence çalışanların motive olması için çok güzel imkanlar.

B: Google'ın da imkanları elemanlarının motive olması için çok iyi. Öğle yemeekleri ücretsiz ve 11 farklı mutfağa ait restoranlar hizmet veriyor. Ayrıca iş yerine köpeğini getirmek serbest.

A: Evet, yemeklerin olması çok iyi. Biliyorsun aç ayı oynamaz. Colgate ve Palmolive firmaları da emekli olmaya yakın çalışanların strese girmemesi için üç ay öncesinden çalışma programlarını esnek yapıyor. Haftada sadece 3 gün çalışıyorlar.

B: Evet, güzel düşünce. Böylece emekli olduktan sonra boşluğa düşmezler. Altı kattaki ilaç şirketi de yılın en iyi çalışanlarına tatil armağan ediyor. Geçen sene bir arkadaşım Kıbrıs'ta 5 yıldızlı bir otelde tatil yaptı.

A: Bizim şirkette de böyle şeyler lazım. Bence hep beraber iş çıkışları yemeğe çıkmamız ya da hafta sonu pikniğe gitmemiz, sohbet edip kaynaşmamız için iyi olur.

B: Bence de. Bu haberi müdürün masasına koyalım. Belki bir değişiklik görürüz.

A: Umarım.

2B - (s. 31)

Dünyada ve ülkemizde birçok ünlünün

geçmişinde bir "Senden bir şey olmaz." hikayesi saklı. "Senden bir şey olmaz." sözü, onların hayatlarında aşağılanma anlamından sıyrılarak adeta sihirli bir söze dönüşmüştür.

Müzikten spora, tiyatrodan aktörlüğe, mankenlikten iş dünyasına kadar birçok ünlüye şöhretin yolunu açan bu söz, kötü anlamının yanında yıldızlarını parlatmada da son derece etkili olmuş. Öyle ki bu sözü duymalar ve hırs yapmasalar belki de bugün onları tanımadık...

Türk pop müziğinin ‘minik serçe’si Sezen Aksu, bugün ülkemizin en meşhur şarkıcılarından birisi. Peki 1975 yılında ki “Haydi Şansım” adlı 45’liğin kaç tane satmış? Sıkı durun: Sadece 50 tane! zaten yakın çevresi albümü almış. Aksu okulunu bırakıp İzmir’den İstanbul’a gelmiş, birçok ünlü sanatçı gibi Unkapı’nda şirket şirket dolaşmış. Ancak bütün kapılar ‘senden şarkıcı olmaz’ denilen yüzüne kapanmış

Dünyanın en ünlü faresi ve markası Walt Disney bile bu sözü duymuş. Walt Disney, 'Miki Fare' kahramanını çizip üne kavuşmadan önce beş işten ret cevabı almış ve Amerika'da bir gazetenin editörü onu resim kabiliyeti yok diye eleştirmiştir. Disneyland'ı kurmadan önce de birkaç defa iflas etmiş ve sonunda bütün dünyaya kendini kabul ettirmiştir.

Otomotiv sektörünün kurucusu Henry Ford, 1903 yılında bankaya kredi talebinde bulunmuş; ancak ret cevabı almış. Müdüre, "Nasıl böyle büyük bir projeyi geri çevirebilirsiniz?" deyince, banka müdürü, "Otomobil ancak ge-

çıcı bir moda olabilir.” cevabını vermiş. Ford ise bunun üzerine, “Bir gün yollarda at arabalarının yerini otomobil alacak.” demiş. Ford hedefine ulaşmak için beş kez iflas etmiş ve sayısız engelle de karşılaşmış.

2C - (s. 35)

Aynur: Merhaba Aynurcuğum, nasıl sin?

Seçil: Sorma hiç iyi değilim. Sanırım işten ayrılacağım.

Aynur: Havırdır ne oldu?

Seçil: Ne olacak patronumun davranışlarından çok şikayetçiym. Bana yeni bir işçi gibi davranışmasından bıktım.

Aynur: Ne yapıyor?

Seçil: Ben üç senedir orada çalışıyorum ama her işimi kontrol ediyor. Bu da beni çok rahatsız ediyor.

Aynur: Ama biliyorsun kontrolcü patronlar her iş yerinde var. Ama sen işini çok seviyordun.

Seçil: Evet seviyordum ama artık gereksiz işler yapmaktan sıkıldım. Ben orada grafiker olarak çalışıyorum. Ama beni sekreteri gibi görüyor. Bana bazen ona çay getirmemi, fotokopi çekmemi veya bankaya gidip faturaları yatırmamı söylüyor. Geçen gün de işleri bitirmemiz için bütün hafta gece on bire kadar mesaiye kalmamızı söyledi.

Aynur: Tabi mesai için ekstra ücret alırsınız, değil mi?

Seçil: Maalesef, hayır. Zaten bundan sonra işten ayrılmaya karar verdim. Biliyorsun, evde çocuğum var. Bakıcıya o saatte kadar kalmasını rica ettim. O da istemedi.

Aynur: Peki bunu patronuna söyledin mi?

Seçil: Henüz söylemedim ama yarın konuşmaya karar verdim. Bu şartlarda çalışamam.

Aynur: Umarım anlaşırsınız de işten ayrılmazsin bu zamanda iş bulmak zor.

3A - (s. 42)

1. Ellerinizi omuz genişliğinde yere koyun. Sırtınız düz olarak sınav pozisyonu alın. Elleriniz ve ayak parmaklarınızın üstünde durmalısınız. Göğsünüze yere yaklaştırın ve sonra tekrar yükseltin.

2. Bir basamağın ucunda, bir ayağınızın parmakları üstünde durun. Elinize bir ağırlık alın ve diğer elinizle duvara tutunun. Diğer ayağınızı havaya kaldırın. Dizinizi kırmadan ayak parmaklarınızın üstünde yükselin. Yukarı kalkarken nefes verin, aşağı inerken nefes alın. Aynı hareketi diğer ayağınızla da yapın.

3. Bir sandalyeye ya da sıraya oturun. İki elinize de birer ağırlık alın. Ağırlıkları iki yandan başınızın üstüne kaldırın. Avuç içleriniz birbirine bakmalıdır.

4. Yere ya da bir sıranın üstüne yan olarak uzanın. Üstteki elinizde bir ağırlık olsun. Dirseğinizin vücutunuzdan ayrılmadan ağırlığı yukarı kaldırın ve sonra yere indirin.

5. Bir sandalyenin ya da sıranın yanında durun. Bir dizinizi sıranın üstüne koyun ve diğer taraftaki elinize bir ağırlık alın. Sırtınız yere paralel olsun. Ağırlığı yere doğru bırakın sonra göğsünüze doğru çekin.

6. Ayaklarınızı omuz genişliğinde açın. İki elinize birer ağırlık alın ve kollarınızı açın. Sırtınızı dik tutarak kollarınızı yukarı ve yanlara doğru açın.

7. Düz bir yere sırt üstü uzanın. Dizlerinizi kırarak ayaklarınızı yere yerleştirin.

Ellerinizi göğsünüzün üzerine koyun ve omuzlarınızı yerden 30 derece kaldırın, sonra tekrar indirin.

3B - (s. 45)

Jeanne Louise Calment 21 Şubat 1875'te Fransa'nın Arles şehrinde doğdu. 1988'de Guinness Rekorlar Kitabına girdi ve 17 Ekim 1995'te 120 yaşındayken "dünyanın en yaşlı kişi" oldu. İnsanlar Calment'e uzun yaşamın sırrını soruyorlardı ve şu cevabı alıborlardı: "Sarmıskak, sigara, çikolata, kırmızı şarap, zeytinyağı." 85 yaşına kadar eskrim, 100 yaşına kadar bisiklet sporu yaptı. 4 Ağustos 1997'de saat 10.45'te 122 yıl 64 gün yaşadıktan sonra vefat etti.

Calment, Graham Bell telefonu icat etmeden bir yıl önce doğdu. Doğduğu yıl, Bizet'in Carmen operası ilk kez sahnenmiş ve Tolstoy Anna Karenina romanını yayımlamış. Calment, Van Gogh'a renkli kalemler satmış ve Eiffel Kulesinin inşa edilişini görmüş. Calment burjuva bir aileden geliyordu ve hiçbir zaman çalışması gerekmemi. Eşi (aynı zamanda kuzeni) bir tüccardı ve karısına rahat bir hayat yaştı. Calment'in hayatı spor, piyano ve operaya ilgilenederek geçti.

3C - (s. 49)

Bitki çaylarını hepimiz içiyoruz. Bazen şifa niyetine, bazen de sadece sevdigimiz için. İhlamur, rezene, adaçayı, zencefil... Hepsi mis kokulu, dinlendirici, şifa verici. Ama bitki çaylarını tüketirken dikkat etmemiz gereken bazı önemli noktalar var. Bitki çayıyla ilgili merak ettiklerimizi, Üsküdar'ın en

eski aktarlarından Hüseyin Ermiş'e soruyoruz.

Adaçayı, olabildiği kadar yeşilimsi olacak. Yani son derece solmuş, rengini atmış olanlar makbul değildir. Ve bu adaçayı kullanırken de demleme usulüyle yapacağız. Yani kaynamış suya atacağınız, 5-10 dakika bekleteceğiz, süzeceğiz ve içeceğiz. İstenirse tatlanırabilir. Adaçayı -ve diğer bitkiler de öyledir- mümkün olduğu kadar rutubetten uzak yerlerde muhafaza etmemiz lazım. Çok sıcaklarda ve buzdolabı gibi yerlerde bulundurmamamız gerekiyor.

Ihlamur, memleketimizde çok yerde bulunmaktadır ve halkımız genellikle kendisi toplamaktadır, olan yerlerde. Yalnız dikkat edelim, gölgede kurutalım, güneşte kurutulursa kararır. Ve İhlamuru, her şeyi olduğu gibi, tam mevsiminde toplayalım. Çiçekleri tomurcuk halindeyken toplayalım. İhlamuru yaparken de kesinlikle kaynatmamalı, Çok çok olsa bir dakika kaynatılabilir, daha fazla kaynatılırsa faydasını yok etmiş oluruz. İhlamur taze olarak, yeşilden geldiği için, yeşillliğini tam yitirmemiş olacaktır. Yaprakları tamamen solmuş, âdet kurumuş, bir şeye yaramaz gibi, görünümü bile güzel olmayan, parlak olmayan İhlamurları almayıınız.

Hibisküs, Araplarca Kerke de diye bilinen bir adı da Mekke Gülü olarak bilinen bitki oldukça faydalıdır. C vitamini deposudur, ödem atar, şekersiz içilirse şeker hastalarına son derece faydalıdır. Yazın soğuk olarak, meşrubat olarak da içilir ve tavsiye olunur.

4A - (s. 57)

Dünyanın çeşitli yerlerindeki öğretmenler ve eğitimciler bir gizin peşinde Finlandiya'ya akın ediyorlar. Fin eğitim sisteminin olağanüstü başarısının sebeplerini öğrenmek istiyorlar. 2000 ve 2003 yıllarında 15 yaş seviyesi için düzenlenen iki ayrı uluslararası projede Fin öğrenciler dünyanın en iyileri arasında yer aldılar. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü 2000 yılında ilk kez, PISA olarak bilinen Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programını düzenledi. Programın amacı dünyanın çeşitli ülkelerinden 15 yaşındaki çocukların eğitim kalitesini karşılaştırmaktı. PISA'nın amacı öğrencilerin derslerdeki konuları denli iyi ezberlediklerini ölçmek değil. Amacı, derslerde öğrendiklerini inclemek ve yaratıcı düşünmek zorunda oldukları gerçek yaşamda ne denli iyi uygulayabildiklerini ölçmek.

İki saatlik yazılı sınav için PISA soruları hazırlandı, çevrildi ve dünyanın her yerinde tümüyle aynı biçimde değerlendirildi. Değerlendirme grupları sıkı ve sert kurallar çerçevesinde çalışılar, testler karşılıklı denetim için farklı ülkelere gönderildi. Elbette farklı ülkeler farklı kültürlerde sahipler ve farklı eğitim sistemlerine gereksinim duyuyorlar. Bu nedenle eleştirel düşünmeyi, kavramsal anlamayı ve iletişim becerilerini sınamak amacıyla PISA, okuma ve anlama becerileri, fen bilimleri ve matematiğe odaklıyor.

İlk PISA araştırmasının sonuçları açıklandığında ülkeden ülkeye büyük farklılık olduğu görülmüştü. Bazı gelişmiş ülkeler düş kırıklığı yaratan sonuçlarla karşılaştılar. Finlandiya listenin en ba-

şında yer aldı. Öteki ülkeler dikkatlerini birden Fin okul sistemine yönettiler. Fin öğrenciler ortalamanın üzerinde başarı sağladılar. Peki, Fin okullarını budenli iyi yapan ne? Onlardan öğrenebileceğimiz şeyler var mı? Finlandiya'da belirli bir çekirdek eğitim programı olmasına rağmen, okullar büyük ölçüde bağımsız hareket edebiliyorlar. Öğretmenler ders malzemeleriyle istedikleri gibi hareket etme özgürlüğünü sahipler. Kendilerini bilgini tek aktarıcısı olarak görmüyorlar. Amaçları öğrencileri kendi kendilerine düşünmeye yönlendirmek. Öğrenciler, bir sınıfta her seviyede öğrenci olacak biçimde gruplandırılıyorlar. Öğretmenler hızlı ve yavaş öğrenenleri bir arada eğitebilecek yeteneğe sahipler. Birçok uzman, Fin kültüründe okumaya olan büyük ilginin eğitim sisteminin başarısına katkıda bulunduğu inanıyor. Aslında birçok çocuk okula başladığında okumayı çoktan öğrenmiş oluyor.

4B - (s. 60)

İngiltere'deki bir ortaokulda başlatılan pilot uygulamada, ders süreleri 8 dakika indirildi. Okul yöneticileri, "Beynin bilgileri kalıcı hafızaya kaydedebilmesi için kısa süreli ve aralıklarla eğitim verilmesi gerekiyor. Öğrencilerimizi 40-50 dakika boyunca sınıfta kalmaması için kısa ve sık dersler planladık." dedi.

Okulda günde 30 ders yapılıyor. İngiliz bilim insanları "Hafızayı güçlendirmenin yolu gözlerden geçiyor." diyor. Manchester Metropolitan Üniversitesi'ne göre, günde yarımdakika gözleri sağa sola hareket ettirmek beynin iki tarafını iletişim geçiriyor,

hafızayı %10 güçlendiriyor. Dr. Andrew Parker, "Sınavda önemli bir bilgiyi birkaç dakika içinde bulamazsanız bu hareketi deneyebilirsiniz." dedi.

ABD'nin Georgia eyaletinde bir lise, öğrencilerine ders çalıştırabilmek için ilginç bir yöntem uyguluyor: Okul sonrası eğitim programına katılan öğrencilerine saatte 8 dolar ödeyecek. Okul yönetimi, "Öğren ve Kazan" adlı okul sonrası eğitim programında seviyelerini yükseltmeyi başarıran öğrencilere ikramiye de verecek. 15 hafta sürecek pilot programın amacı: Öğrencilere para ödenirse sınıfındaki dikkatlerinde, başarı seviyelerinde ve sınav sonuçlarında iyileşme olacak mı? Bunu görmek. Okul müdürü "Öğrencilerimizin performansını artırmak için her yolu denememize rağmen sonuç almadık. Bu yöntemden umutluyuz." dedi.

Google faydalı mı? Bilim insanları şüpheli. İngiliz Brighton Üniversitesi'nden Tara Brabazon, "Bilgiye Google arama motoruyla ulaşmak tıpkı ayaküstü yemeklerle atıştırmak ya da beyaz ekmeğe yemek gibi." diyor. Medya uzmanı Brabazon'a göre, yeni nesil öğrenciler bilgiyi, kaynağını bilmeden ve üzerinde düşünmeden kullanıyorlar. Bu da onların beyinsel faaliyetlerini ve düşünme kapasitelerini köreltiyor. Brabazon, kendi öğrencilerine okuldaki ilk yıllarında Google ve Wikipedia'yı kullanmaktansa kitaplara, basılı makalelere ulaşmalarını öneriyor. Uzman "Öğrenciler bilgi çağında yaşıyorlar, ancak doğru bilgiden yoksunlar." diye konuştu.

Almanya'nın Rheinland-Pfalz eyaletindeki Neumark şehrinde bir ilkokulun spor öğretmenine göre öğrenciler

ayakta daha iyi öğreniyorlar. Öğretmenin araştırması sonucunda okulda ayakta eğitime geçildi. Okul yönetimi, öğrencilerin boylarına göre özel masalar yaptırdı, öğrenciler masanın altına monte süngerli bir platformda duruyorlar. Sınıfta öğretmen de ayakta duruyor. Şu an sadece deneme aşamasında olmasına rağmen proje iyi sonuçlar veriyor. Yakında bütün eyalette uygulanacak. 10.000 Avro'ya mal olan sınıfın masrafları devlet tarafından karşılandı. Sınıfta yorulan öğrenciler için sandalye de bulunuyor.

4C - (s. 63)

Sunucu: Kimi âşık olup eğitimini yarımbıraktı, kimi hiç başlamadı. 40 yaşına merdiven dayayıp zor günleri geride bırakınca yeniden hayallerini hatırladılar. Çocuklarının test kitaplarını çözüdüler, dershaneye gittiler ve binlerce genci geride bırakarak üniversitede girdiler. "Abla", "teyze" sıfatlarından hiç hoşlanmayıp okulda sadece isimlerini kullanan, yine de gereğinde sınıf arkadaşlarına hem ablalık hem annelik yapan üniversiteli kadınlarla konuştu. İşte bunlardan biri...

Sunucu: Emine Milli 38 yaşında, Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi birinci sınıfında okuyor. 19, 16 ve 10 yaşlarında üç çocuğu var. Sizi dinliyoruz Emine Hanım.

Emine Hanım: Lise son sınıfında okulu bıraktım. Âşık olup 18 yaşında evlendim. Sonra beşer yıl arayla üç çocuk dünyaya getirdim. Her şeye sahiptim: İyi bir eş, ev ve üç çocuk. Para harcamaktan, gezmek, tozmaktan sıkıldım. Mutlu değildim. Lise mezunu olmayı gururuma

yediremiyordum. Birçok şeyi geride bırakıp İstanbul'a üniversitede geldim. Kimseden izin almadım, "yapıyorum" dedim ve yaptım.

Sunucu: Üniversite sınavına nasıl hazırlanınız?

Emine Hn: Oğlumla aynı yıl sınava hazırlandık. O biraz havaiydi. Başlangıçta onu motive etmek için derslere girdim. Sonra sınava hazırlanmaya karar verdim. Oğlumla aynı dershaneye gittim, aynı hocalardan özel ders aldım. 284 puanla ilk ve tek tercihime girdim. Haberi alınca 38 yaşında ilk kez mutluluk gözyaşı döktüm. Önüm açılmıştı.

Sunucu: Çevrenizdeki insanların tepkisi nasıl oldu?

Emine Hn: Çocuklar destekledi ama eşim pek istemedi. Sınavı kazanamam diye düşünüyordu. Kazanınca çevremin bana bakışı değişti. İlk yıl kimi öğrenciler "evde otur, yemeğini yap, evini temizle" şeklinde tepki gösterdi, kimi "aferin, örnek oluyorsun" dedi. Üniversite bana mutluluk veriyor, genleştiği mi hissediyorum. Ruhen kendimi 19-20 yaşındaki öğrenciler gibi hissediyorum. Artık hayatım daha planlı. Üniversitede çok zorlanmadım. Eskisi gibi evimin işini, yemeğimi yapıp çocuklarını okula gönderiyorum. Tek zorluk sınav hazırlığı.

Sunucu: Bundan sonra ne yapmak istiyorsunuz? Bir mesajınız var mı?

Emine Hn: Üniversitede kalmak, asistan olmak istiyorum. İkinci bir Betül Mardin olmamam için neden yok. İnsan kendini geliştirmeli, değiştirmeli. Mutlu olmak, "ben varım" demek istiyorsa sürekli okumalı, sesini duyurmak için kendini eğitmeli.

5A - (s. 71)

1. Nazan: İnanmıyorum yine ne kadar bulaşık birikmiş. Keşke bir bulaşık makinemiz olsa.

Faruk: Biliyorsun canım. Şu anda bulaşık makinesi almak için yeterli paramız yok.

Nazan: Biliyorum. Ama makinemiz olsa bütün zamanımı bulaşık yıkayarak geçirmem.

Faruk: Belki 3 ay sonra alabiliriz.

Nazan: Keşke o gün hemen gelse.

2. Derya: İrem hadi yemeğe çıkıyoruz gel!

İrem: Keşke gelsem ama çok işim var.

Derya: Sonra yapamaz mısın?

İrem: Maalesef saat üçe kadar bitmesi lazım.

Derya: Peki sonra görüşürüz.

İrem: Tamam

3. Zehra: Yaz geldi yeni kıyafetler almam lazım.

Deniz: Evet. Ama maaşlarımızı beklememiz lazım.

Zehra: Maaşlarımızı alsak da güzel bir alışveriş yapşak.

Deniz: Evet çok iyi olur.

4. Mert: Hafta sonu dışarı çıkmak nasıl olur? Kendimi iyi hissetmiyorum.

Canan: Yapma! Hasanlar bizi bekliyor. Beraber Sapanca'ya gideceğiz. Orada göl kenarında dinlensen çok rahatlarsın.

Mert: Bence evde biraz uysam, dinlensem benim için daha iyi olur.

Canan: Peki, sen bilirsin.

5. Murat: İşlerin bitti mi? Çıkıyor musun?

Can: Evet, birkaç dakikaya çıkarım.

Murat: Peki size iyi eğlenceler!

Can: Keşke sen de bizimle maça gelsen.

Çok eğlenceli olacak.

Murat: Ben bir saat daha buradayım.
Biliyorsun futbolla da çok ilgim yok.
Can: Peki, ben çıkyorum görüşürüz.

5B - (s. 75)

Ahmet

Birkaç yıl önce arabaya çarpıp kaza yaptım. Arabadaki kadın yaralandı ve onu hastaneye götürdük. Daha sonra birkaç defa onu ziyaret ettim ve ilginç bir şekilde birbirimize âşık olduk. Bir yıl sonra da evlendik.

Jale

Üniversitedeyken arkadaşlarımıla çok güzel zaman geçirdim. Ama derslerimle çok çalışmamışım ve iyi bir dereceyle mezun olamadım. Şimdi iş arıyorum ama bulmam çok zor.

Yavuz

Yaklaşık on sene önce bir Fransız filmi izledim ve orayı, oradaki hayatı gerçekten çok beğendim. Sonra Fransa'ya birkaç kez tatile gittim ve Fransızca öğrendim. Şimdi Paris'te yaşıyorum ve burayı gerçekten çok seviyorum.

Hülya

Lisedeyken okulda çok başarılı bir öğrenci değildim. Notlarım her zaman düşüktü. Öğretmenlerimle de aram çok iyi değildi. Ama matematik öğretmenim farklıydı. O her zaman beni çok çalışmaya cesaretlendirdi. Onun sayesinde derslerimde başarılı oldum ve şimdi onun gibi bir matematik öğretmeniyim.

Yılmaz

Hayatmdaki en kötü tatili yaşadım. Otel çok kötüydi ve yemekler berbatti. Bunu bir iş arkadaşına anlattım. O otele geçen sene o da gitmiş. O zaman da çok kötüyümüş.

Nesrin

İnternetten bakarak ikinci bir el araba aldım. Araba hakkında çok şey bilmiyordum ama rengini görünümü çok beğendim. Arabayı aldıktan sonra dört defa bozuldu onun için çok para harcamak zorunda kaldım. Şimdi ne yapacağım? Hiç bilmiyorum.

5C - (s. 79)

Batıl inançlarınız yüzyıllardır hayatın her noktasında etkisini gösteriyor. Bilim adamlarına göre bu inançlar insanlar arasında kimi zaman korkudan, kimi zaman çaresizlikten, kimi zaman da rastlantılardan çıkıyor ve bunların çوغun bilimsellikle, akılla, çağdaşılıkla bir ilgisi yok. Ama çoğu insan bunlara inanmasa bile her toplumun bir takım benzer ya da farklı batıl inançları var. Mesela uzak doğu ülkelerinde insanlara göre doğadaki tün canlılar iyi ya da kötü şans getirir. Japonya'da insanlar "ManekiNeko" adında kedinin şansına inanır. "Manekineko" şanslı kedi anlamına gelir. Onlara göre eğer insanlar bu kedinin biblolarını evlerine, işyerlerine koyarsa bu onlara şans getirir. Ayrıca uzak doğuda hayvanların ruhani yönünden korkulur. Bir karganın gözlerini içine bakarsanız büyük bir kötülük ile karşılaşırınsınız. 4 sayısı Japonya'da ölüm demektir, bu nedenle otellerde, asansörde dört numara bulunmaz. Batı ülkelerinde de buna benzer batıl inançlar bulunuyor. Örneğin eve arı girerse misafir gelecek demektir. O arıyi öldürürseniz kötü şans veya tatsız bir ziyaret olacak demektir. Ayrıca evinize bir çekirge girerse iyi şans getirir. Yerdeki para yazısya iyi şans, turaysa

kötü şans getirir. Türkiye'de ise benzer batıl inançlar mevcut. Mesela sağ gözünüz oynarsa iyi bir haber, sol gözünüz oynarsa kötü bir haber alacaksınız. Birisine eliniz ile makas veya bıçak ve rırsız, onunla kavga edersiniz. Eğer dört yapraklı yonca bulursanız, mutlu olursunuz. Eğer gece tırnak keserseniz, hasta olursunuz.

6A - (s. 87)

"Herkese Merhaba!"

Benim adım Marina, şu anda üçüncü sınıf öğrencisiyim. Tallinn Üniversitesinde Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde okuyorum.

Şubatta ben ve sınıf arkadaşım Erasmus program ile Türkiye'ye gitmeye karar verdik. Başvuru belgelerini ve gerekli imzaları toplayıp İstanbul Üniversitesine dosya olarak gönderdik. 1 Martta uçağa binip 4,5 ay için İstanbul'a okumaya gittik.

Aslında bir yıl önce burs kazanarak Antalya'da 2 aylığna Türkçe kurslarına gittim. Antalya'da da yurtta 5 Eston arkadaşımla kaldım ve bazı problemler yaşadım fakat genellikle her şey çok güzeldi, özellikle de hava!

İstanbul'da ilk hafta boyunca bütün bürokratik sorunları hallederek kız öğrenci yurduna yerleşik ve İstanbul Üniversitesinde okumaya başladık. İlk önceleri çok zorlandım. Yurtta Eston arkadaşımla farklı odalarda kalmak zorunda kaldık. Odamda benimle beraber 9 Türk kız, arkadaşımın odasında 7 Türk kız kalmıştı. Türk kızlarla Türkçe sohbet edip ve onların davranışlarını gözlemleyip hem Türkçeyi daha iyi öğrendik hem Türk insanlarını daha iyi

tanıdık hem de Türk kültürü ve adetleri daha iyi anladık.

Burada eğitim sistemi farklıydı, biraz da zordu, yeni eğitim sisteme alışıyordu ama alıştığımız zaman da artık sınavların zamanı geldi. Bu şu anda komik gibi geliyor İstanbul'dayken hiç komik değildi, eğitim çok ciddi bir şey. Bütün eğitim Türk dilindeydi ve sınavlarda aldığımız notlar yani kredi (AP) Tallinn Üniversitesinde kabul edildi, biz bunu biliyorduk bunun için çabalıyorduk. Bir de Türkiye'de bir dönem boyunca 2 tane sınav oluyor: vize ve final.

Bütün zorluklarına rağmen ben ve arkadaşım sınavları kazandık ve sınavlardan sonra tatil yaptık, bütün İstanbul'u gezdik ve sınıf arkadaşlarımızla Adalar'a piknik yapmaya gittik. Orada süper bir şekilde zaman geçirdik.

Ben Erasmus bursundan çok memnunum ve öğrencilere bunu tavsiye ediyorum çünkü gerçekten çok faydalı oldu hem Türkçeyi daha iyi öğrendim hem de şimdi kendimi daha bağımsız ve güçlü hissediyorum.

6B - (s. 93)

Sevgili anneannem ve dedem, torunları büyüp de yurdun dört bir yanına dağılınca onları bir arada görme fırsatını, sadece uzun bayram tatilleri ve yaz tatillerinde elde ediyorlardı. Kızları, damatları, torunları yanlarında olduğu sürece yüzlerinden tebessüm eksik olmuyor, mutluluktan uçuyorlardı.

Aile içerisinde "geleneksel aile yemeği" adında bir buluşma başlattılar. Kızları ve damatları sürekli yanlarında olduklarıdan bu yemek işini tüm torunlarının birlikte olduğu zamana denk ge-

tirmeye de özen gösterdiler. Kışa denk gelen tatillerde anneannemin şefliğinde, tüm kızlar mutfağa giriyor, anneanne mutfağının doyumsuz tatlarını bizerle buluşturuyorlar.

Yaz aylarında ise tembellik edip bu işi profesyonellere bırakıyorlar. Bu yaz da gelenek bozulmadı, torun zincirinin son halkası da yazlığa gelince hemen rezervasyonlar yaptırıldı. 18 kişilik aile, bir cumartesi akşamı toplandı, süslendi, püslendi ve her sene olduğu gibi Değirmen'e gitmek üzere yola çıktı. Değirmen, Kuşadası ve çevresinde, herkesin bildiği bir lokanta. Geniş bahçesinin ortasında bir göleti ve bu göletin ortasında da asma bir köprüsü var. Asma köprüden göletteki ördekleri seyrediyorsunuz. Bahçede ise koyunlar, keçiler, papağanlar, keklik ve bildircinlerla karşılaşma şansınız var.

Bizim aile, tam akşam yemeği saatinde Değirmen'e gitti. Geniş avludaki en uzun masanın bize ayrıldığını çok geç olmadan anladık. Anneannem ve dedem masanın en başında yer alırken yaş sırasıyla kızlar ve damatlar son olarak da torunlar masaya oturdular. Tek evli torunun henüz 3 aylık minik bebeği Ceren ise bebek arabasından yemek yediğimiz sürece herkesi izleyerek tüm masaya gülük gönderdi.

Ekmek sepetinin içindeki sıcak bazmanın ve (Her ne kadar gözleme dense de asıl adı sac böreğidir.) sac böreğinin kokusunu alan aile bireyleri, siparişleri vermeden bu nefis hamur işlerinin tadına bakmaya başlamıştı bile. Yemek süresince meze tepsisinden Ege'nin meşhur börülce salatası başta olmak üzere şak şuka, közlenmiş kırmızıbi-

ber ve patlıcan, yoğurtlu ezme, acılı ezme, ceviz-peynir ve fava gibi tatları tabağımıza alırken ara sıcak olarak da meşhur keşkeğimizin siparişini vermeyi de unutmadık. Yemek süresince keyifli sohbetler, şakalaşmalarla gece devam etti. Ana yemek olarak masadaki genel eğilim tandır, külbastı ve Vali Kebabı'ndan yana oldu. Tatlı olarak sakızlı dondurma ile yemek faslı kapanırken Ceren bebek de ana gıdası olan hazır mamasını çoktan yemiş, açık havada uykusuna dalmıştı. Bu keyifli yemeğin üzerine Türk kahvelerimizi içeren semeye katılımcı sayılarının artması dilekleri, torunların masasına da ulaştı! Gece süresince masadakiler şen kahkahalar attıkça yan masaların da ilgisini çekmiş olacak ki ailenin 3. numaralı en komik teyzesi durumu kendi üslubu ile anlatmaya çalıştı ve herkesi bir kere daha kahkahaya boğdu. Yemek süresince anneannemin ve dedemin yüzlerinde tüm evlatlarıyla bir arada olmanın, bir buluşmaya daha ev sahipliği yapmanın mutluluğu okunuyordu. Önümüzdeki yaz, yine bir ilik Ege akşamında "Geleneksel Aile Yemeğinde Buluşma" ise tüm aile bireylerinin sessiz ama ortak dileğiydi...

6C - (s. 96)

Allah eksik etmesin, hayatımızda hepimizin, akrabaları var. Arkadaşlarımız, dostlarımız var, bir de bunun dışında komşularımız var. Yani günlük hayatımızda aşağı yukarı üç türlü tanıdıkla çevrili bulunuyoruz.

Bir yazarın dediği gibi dostlarımız, akrabalarımızdan daha önemlidir. Çünkü insan dünyaya geldiği zaman akraba-

larını hazır bulur. Onlarla ister istemez yakınlık kuracaktır. Hâlbuki insan dostlarını kendisi seçer.

Peki ya komşular? Onlar akrabaconsin mi yoksa dost grubundan mı oluyorlar? Doğrusu bu soruya cevap vermek biraz güçtür. Çünkü bir mahalleye yeni taşınsanız tıpkı dünyaya gelirken akrabalarınızı hazır bulduğunuz gibi komşularınızı da etrafınızda hazır bulursunuz. Bu bakımdan komşular akrabayı andırır. Bir de onlardan ancak istediklerinizle ahbablık edebileceğinizi göz önünde tutarsanız, kendilerini dost grubuna sokabilirsiniz. Yalnız komşuların şu özelliği vardır ki onlarla isteseniz de istemeseniz de yakınlık etmek zorundasınız. Dostunuzla darılmanız mümkün değildir. Küsersiniz, küstüğünüzü belli edersiniz, aranız açılır, gözünüzden kaybolur gider, onu bir daha görmezsiniz ama komşu öyle değildir. Darılmanız, küşmeniz para etmez. Gene evinizin yanındadır. Apartmanda iseniz ya karşınızda ya üstünüzde ya altınızdadır. İsteseniz de istemeseniz de birbirinizi görürsünüz. Birbirinizin sesini duymasanız bile radyolarınızın sesini işitirsiniz. Gerçi yedikleriniz ayrı gider ama mutfak penceresinden pişirdiklerinizin kokusu duyulur.

Kavganınızı, gürültünüzü akrabadan, dosttan saklayabilirsiniz de komşunuzdan saklayamazsınız. Halinizin, vaktinizin nasıl olduğunu kimse bilmez de komşunuz bilir.

Komşunuz en yakınından daha yakın bir insan olarak size hayatın sıkıntılarını unutturur; onları beraberce paylaşır, acı günleri tatlıya onunla beraber çevirisiniz. Akrabانızın, dostunuzun yeti-

şemeyeceği zaman komşunuz yanınızda, yanı başınızdadır.

BU KİTABI NASIL KULLANMALIYIM?

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim seti Avrupa Ortak Dil Kriterleri’nde belirlenmiş dil düzeylerine göre düzenlenmiş olup, iletişim ve öğrenen odaklı yaklaşım takip edilerek yapılandırılmıştır. Buna göre setimiz A1- A2 (Temel), B1-B2 (Orta) ve C1-C1+ (İleri) olarak üç bölüme ayrılmıştır.

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim seti içerisinde yer alan bu kitap, çalışma kitabı ve dinleme metinlerinin ses kayıtlarının olduğu dinleme CD’sinden oluşan B1 düzeyi setinin ders kitabıdır. Bu set kullanıcılarını Avrupa Ortak Dil Kriterleri’nde belirlenmiş olan B1 beceri düzeyine ulaştırmayı hedeflemektedir.

Avrupa Ortak Dil Kriterleri’nde bulunan hedefler doğrultusunda belirlenmiş konular çerçevesinde 12 ayrı üiteden oluşan B1 düzeyi setinde her bir üite 3 ayrı alt konuya ayrılmıştır. Üite başlarında öğretilmesi hedeflenen beceri, dilbilgisi ve kelime grupları belirtilmektedir. Her üitede yer alan alt konu içerisinde; Hazırlık Çalışmaları, Okuma, Ya Siz, Dilbilgisi, Dinleme, Konuşma ve Yazma ayrıca üite sonlarında Kültürden Kültüre, Sınıf Dili, Eğlenelim Öğrenelim, Neler Öğrendik, Öz Değerlendirme, Kelime Listesi bölümleri bulunmaktadır.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki fotoğraflara bakalım. Kelime çiftleri ile fotoğrafları eşleştirelim.

Anne - Kız Baba - Oğul Kar - Koca Dede - Torun

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI bölümünde üitedeki konuya ilişkin öznel sorular, kelime çalışmaları gibi etkinlikler yer almaktadır. Bu bölümde amaç; konunun ve üitede yer verilen okuma metninin anlaşılmasının kolaylaşımak, öğrencinin konuya ve okuma metnine aşina olması sağlamaktır.

OKUMA BÖLÜMÜNDE öğrencilerin dil düzeylerine, üiteden konusuna, öğretilecek dilbilgisine uygun metinler seçilmiştir. Bu metinler okuma becerisini ölçeceğ etkinliklerle birlikte sunulmuştur. Burada öğrenciden beklenen; metne bağlı kalarak yazılı ve sözlü çalışmalar yapabilmesidir. Metinlerde kullanılan etkinlikler, öğrenciyi metne bağımlı bir dil kullanımından, metinden bağımsız bir dil kullanımına yönlendirecek şekilde düzenlenmiştir.

YA SIZ?

1. Siz nerelisiniz ve hangi dili konuşuyorsunuz?
2. Sizin en yakın arkadaşlarınız kimler?
3. Sizin arkadaşlarınız nereli ve hangi dili konuşuyorlar?

ÇALIŞMA

2 Aşağıdaki başlıklar uygun metinlere yerleştirelim.

ÖZEL GÜNLER

Evlilik yıldönümü / Anneler günü / Öğretmenler günü / Doğum günü

Türkiye’de Mayıs ayının ikinci pazar günü anneler günüdür. Biz anneler gününden önce annemize bir hediye alıyoruz. O gün annemize çiçekler ile hediyelerimizi veriyoruz. Sonra annem, babam ile hep birer yemeğe gidiyoruz. Yemek yedikten sonra annemem ve babaannem ziyaret ediyoruz. Onların da anneler gününü kutluyoruz ve hediyelerini veriyoruz. O gün herkes çok mutlu oluyor.

Ahmet ile ben 3 yıldır evliyiz. Biz her yıl evlilik yıldönümümüzü dışarıda kutluyoruz. O gün birbirimize hediyeler alıyoruz. Dışarıda güzel bir yemek yapıyor ve eğleniyoruz. Bu sene yıldönümümüzü evde kutluyoruz. Çünkü bir aya sonra bebeğimiz doğuyor.

Biz İlkokul sınıftımda bir her 24 Kasım öğretmenler gününde öğretmenimiz küçük, çeşitli hediyeler alıyoruz ya da bütün sınıf para topluyoruz ve büyük bir hediye alıyoruz. Biz öğretmenimizi çok seviyoruz çünkü o bize her gün yeni bir şeyler öğretiyor.

www.ogretmenlergünü.com.tr / www.evliyorum.com.tr / www.annegunum.com.tr / www.ogretmenlergünü.com.tr

YA SIZ bölümünde; okuma metni ile aynı konuda olan öznel sorular bulunmaktadır. Konular okuma metninden uzaklaştırılıp günlük hayatı taşınmıştır. Öğrenciler metne bağlı kalmaksızın, kendi hayat tecrübelerinden hareketle düşüncelerini açıklayabilmektedir. Bu kısımda; öğrencinin okuma metninden aldığı bilgileri kendi hayatı ile ilişkilendirmek anlatması amaçlanmaktadır.

DİL BİLGİSİ bölümü; üitede öğretilecek dilbilgisi konularını, tablolarını ve açıklamalarını içermektedir. Ayrıca İngilizce bilen öğrencilerin, konuları daha kolay kavrayabilmesi için dilbilgisi konu ve açıklamalarının İngilizce çevirileri de eklenmiştir. Her dilbilgisi açıklamasının ardından verilen dilbilgisine ait örnek cümleler, dilbilgisi alıştırmaları ve öğrencileri önceki ünitelerde öğrendikleri dilbilgisi konusu ile yeni dilbilgisi konusunu bir arada sunan pekiştirici alıştırmalar yer almaktadır. Bu bölümde, öğrencinin hedeflenen dil düzeyinde kullanması gereken dil yapılarının öğretilmesi hedeflenmektedir.

DİL BİLGİSİ

Yönetme Durumu (Dative Case)

Filin yönelik, yaklaşılı varlığı gösterir.
This case indicates the object to which the verb gravitates.

a, i, ö, u → -(y)a e, i, ö, ü → -(y)e

E. NOT:
1. NOT: Uzun Yönüş: Yonca: İle birlikte: "B, C, D, E, F, G" gibi.
Complement License: If "en" is one of "Y, C, L, V" joker vowel, then "en" can be "B, C, D, E, F, G".
B, C, L, V → B, C, D, E, F, G

2. NOT:
Sınıf → Sınıf
Sınıf + e → Sınıf
D + n → Olu

Örnek:

Her sabah işe gidiyorum.
Öğretmen derse başlıyor.
Kedi ağaca tırmanıyor.
Annem bana çay veriyor.
Öğrenciler kütüba bakıyor.

3. Aşağıdaki boşlukları yönelme durumu "-(y)a" eki ile tamamlayınız.

1. Pervin otobüs..... biniyor.
2. Adam deniz..... bakıyor.
3. Ben ev..... yürüyorum.
4. Selin yurt..... gidiyor.
5. Sen o..... yalan söylüyorun.

Uzaklaşma Durumu (Ablative Case)

Bu ek, varlığın bir yerden ayrıldığını, uzaklaştığını gösterir.
Varlığın yerinin değişğini sözler.
This suffix indicates object is leaving away, and its place changes.

g, ü, ö, u → -Dan
a, i, ö, ü → -Den

Örnek:

Taksim'de otobüsten iniyorum.
Aslı köşeden çok karışıyorum.
Etraf marketten geliyorum.
Çırık iştan çıkışım.
Müsait, Ali'den berç kıştıyorum.

4. Aşağıdaki boşlukları aynıya örülmüş eki "Dan" ile tamamlayınız.

1. Bayan evine K...dan... gidiyor.
2. Masa...dan... kapatıyorum.
3. Tren...dan... iniyorum.

DİNLEME

7 Metni dinleyelim. Boşlukları dolduralım.

Ad: İlyas

Ad: Umut

Ad: Oymak

Ad: Uyguş

KONUŞMA bölümünde; ünitelerdeki konulara uygun, öğrencilerin konularda edindikleri bilgileri kullanabilecekleri etkinliklere yer verilmiştir. Bu kısımda, öğrencilerin edindikleri becerileri sözlü olarak pekiştirmeleri beklenmektedir.

KONUŞMA

11 Sınıfımıza bakalım. Aşağıdaki gibi sorular yazalım.
Arkadaşlarımıza soralım.

- Burası okul mu?
- Bu kalem mi?
- Bu kim?
- Sınıf (nöro) nöro?

YAZMA

7 Aşağıdaki formu kendinize göre dolduralım.

ÖZDEMİR OTEL, İSTANBUL	
Adı:	Soyadı:
Adres:	
Telefon no:	Geliş tarihi:
Gönderen:	

YAZMA bölümünde; ünenin konu alıyla aynı doğrultuda olan çeşitli yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik etkinlikler sunulmaktadır. Bu bölümde, öğrencilerin edindikleri becerileri yazılı olarak pekiştirmeleri hedeflenir.

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE bölümü kültürlerarası farkındalığı artırmak amacıyla, kültürden kültüre değişen çeşitli konular hakkında bilgi veren metinlerden oluşmaktadır. Dil kültürün bir parçası olduğundan, yabancı dil bilmek aynı zamanda o dil ile oluşturulan kültür hakkında bilgi sahibi olmak demektir. Bu düşünceyle hazırlanan Kültürden Kültüre bölümünde amaç; öncelikle Türk kültürü olmak üzere öğrenicinin çeşitli kültürler hakkında belirlenen konularda bilgi almasıdır. Metin sonrası etkinlikler aracılığı ile de kendi kültürünü ders ortamına aktararak Türk kültürü ile karşılaştırmasıdır.

SINIF DİLİ

Vönergeler ile resimleri eşleştirelim.

1. Düşünün. 2. Okuyun. 3. Kitabınızı açın. 4. Ödevinizi yapın. 5. Birlikte çalışın.

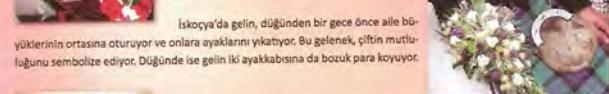

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

EVLİLİK GELENEKLERİ

Türkiye'de gelin, düğünden bir gün önce "kına gecesi" yapıyor. Bu gecede sadece kadınlar oluyor ve türkü eşliğinde ellerinde kınalarla gelinin etrafında döndürüler. Kına kaynar yakyor. Düğünde de gelin, ayakkabısının altına bekârların isimlerini yazıyor. Düğün sırasında bir kişinin ismi ayakkabından çubuk silinirse ırsanlar "O kişi en erken evlenecek." diye düşündürler.

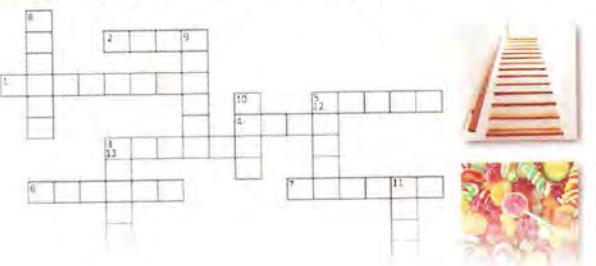
İskoçya'da gelin, düğünden bir gece önce alle büyüklerinin ortasına oturuyor ve onlara ayaklarını yıkıyor. Bu gelenek, çiftin mutluluğunu sembolize ediyor. Düğünde ise gelin iki ayakkabısına da bozuk para koyuyor.

2. Bulanın en çok ve en fazla gelinenin hangisi? Kaçtan kaçınılmazdır.

SINIF DİLİ bölümünde; öğrencinin sınıf bağlamı içerisinde kullanabileceği dil yapıları, buna ilişkin örnekler ve etkinlikler yer almaktadır. Bu bölümde; öğrencinin öğretmen ile sınıf içinde gerçekleştirebileceği diyalogları anlayabilmesi hedeflenmektedir.

EGLENELİM ÖĞRENELİM

Aşağıdaki resimlere bakalım ve bulmacayı çözelim.

EGLENELİM ÖĞRENELİM bölümünde; öğretmen ve öğrencinin ders ortamından sıyrılarak vakit geçirebileceği oyun, bulmaca vb. etkinlikler bulunmaktadır.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki kelimeleri eşleştirelim. Tamlama oluşturalım.

mercimek	kapısı
Didem'in	bahçesi
okulun	tuşları
telefonun	köpeği

NELER ÖĞRENDİK bölümü; öğrencinin üitede öğrendiği dilbilgisi, üitenin konusuna ait kelime alıştırmaları vb. etkinlikleri içeren bir tekrar bölümündür. Bu kısımda öğrenciden, öğrendiği bilgileri pekiştirmesi beklenmektedir.

ÖZ DEĞERLENDİRME bölümünde; her bir ünite sonunda öğrenciden beklenen beceriler yer almaktadır. Öğrencilerden her bir beceriyi bölümde verilen puanlama sistemine göre işaretlemeleri istenmektedir. Bu bölümde, öğrencinin her bir beceri için kendini ölçmesi, değerlendirmesi ve eksik görüdüğü becerilerde o beceriye ait olan etkinliklere geri dönmesi ve tekrar çalışması beklenmektedir.

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz, 1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabillirim, 4: İyi yapabillirim, 5: Çok iyi yapabillirim.

1. Ailemi, akrabalarımı ve çevremi tanıtabilir, bunlarla ilgili basit konuşma ve yazıları anlayabilir, bunları basit kalıp ve cümleleri kullanarak anlatabiliyorum.
2. Yer - yön ifadelerini kullanarak yer, nesne ve kişilerin yerini ifade edebilir, bunlarla ilgili basit konuşma ve ifadeleri anlayabiliyorum.
3. Nesneler veya kişiler arasında karşılaştırma yapılabilecek ifadeleri kullanabilirim.

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

abla
ağabey
ağız
aile
amca
anadil
anahtar
anakulu

FÜLLER

almak
dans etmek
çalmak
hissetmek
yazmak
göndermek
oynamak

KELİME LİSTESİ bölümünde; her bir üitede yer alan kelimeler öğrencilerin kelime öğreniminde kolaylık sağlanması amacıyla isimler, filler ve kalıp ifadeler başlıklar altında sıralanmıştır. Konu seçimi, öğrencilerin dil düzeylerine uygun yapıldığından konularda yer alan bu kelime-leri öğrencinin öğrenmesi gerekmektedir.